

دیموکراسی و ھەلووستەپەك!!

تۆی یاخی دەتەوێت چی بکەیت؟!

هەندى إقرأ الثقافى

www.iqra.ahlamontada.com

پەنەمین گۆنارى کارگىرى و گەشەپەيدانى مەزنى لە کوردستاندا

مانگانەپەکی تاپەتە بە کارگىرى و گەشەپەيدانى مەزنى

هەندى

سالى دووهم

تەمەنەوزى

2009

ياساىەكى سەير بۆ ھەلبەزاردن!

كۆ دەپەوێت بێتە سەرکردە؟!

ژمارە 13 كێشەپەكى گەورە دەنێتەو!

كەس پێشەوای درۆزنى خوشناوێت!

50331314463230

بۇ ژيانىكى ئاسودە
بۇجىھانىكى
پىر لەمىھە
خۇشەۋىستى
لەم رەۋزگارە دژۋارەدا
برىارە ھەلۋاردىن!!

بۇ ئايندەيەكى رەۋن
با بىر بار ھەمىشە ھەۋرەتەن بىت!!

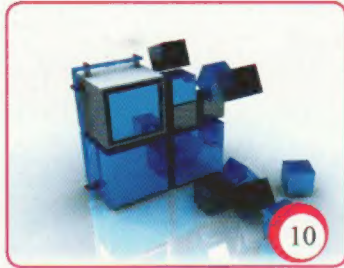
بۇ ئەۋەمى دەستە ھەيىت لە گۇرەنى كۆمەلگادا
بۇ ئەۋەمى ئاراستەنى تاكەكانى كۆمەلگا بىكىت
بەرمە گۇرەن ۋە پىشەۋەتن ۋە سەركەۋەتن

ھانگانە بە گۇۋقارى بىر بار خۇشەۋىستان ۋە ئازىزانىت
بەسەر بىكىرەمە!!

نرخى بەشدارى سالىك 12 ژمارە 30000 دىنار
نرخى بەشدارى دوو سال 24 ژمارە 55000 دىنار

بریار

مانگانه یه کی تایبه ته به کارگیری و گه شه پیدانی مریوی
سالێ دووههه - ژماره 14 - ته مموهوی 2009

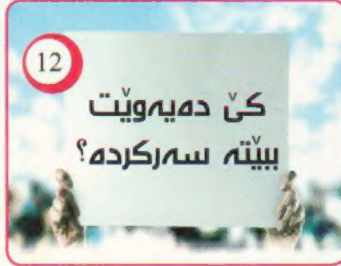
10

8

18

12

کێ دمه ویت
بیته سه رکرده؟

32

13

24

47

38

خاوهنی ئیمتیار

نەندازیار مەسعود تاهیر رۆژبهانی

سەر نووسەر

عادل محەمەد شیخانی

sarnosar@yahoo.com

07705033131

پەڕیوەندییەکان

محەمەد هاشم

بەرزان نەبوەکر

دیزاین

جەمال دەرویش

قەیدار رحیم

مەرجه کانی پلاوکردنهوه

داوا له هه‌موو ئه‌هو ئازیزانه ده‌که‌ین که بابه‌ت
بۆ گۆڤاره‌که‌مان ده‌نێرن ره‌چاوی ئه‌م خاڵانه بکه‌ن
به‌ پێچه‌وانه‌وه هه‌ر نووسینی که ئه‌م خاڵانه ره‌چاو
نه‌کات پشتگوێ ده‌خه‌یت.

1- نابیت له نیو لاپه‌ره‌ی (A4) به‌ فۆنتی (12) که
مه‌تر بێ و له دوو لاپه‌ره‌ش زیاتر بێت.
2- ده‌بیت ئاماژه به‌ سه‌رچاوه بکه‌یت له هه‌ر دوو
خاڵه‌تی وه‌رگیران و نووسیندا.

3- ده‌بیت ئاو یان نازناو بنووسه‌یت، نازناوی
باوک یان دایک به‌سه‌ند نییه‌و هیچ بابه‌تیک لێره به‌
دواوه به‌و نازناوه پلاوکاره‌یتوه.

4- بابه‌ته‌که به‌ ئیمیل بنێدره‌یت و ژماره‌ی
مۆبایلی له‌سه‌ر بێت.

5- ئه‌و بابه‌ته یه‌که‌مه‌جار بێت پلاو بکه‌یتوه‌و
پێشه‌ر له هه‌یج گۆڤارو رۆژنامه‌یه‌کی ته‌ردا پلاو
نه‌که‌رابه‌یتوه.

ناوینشانی گۆڤار

سیلمانی- شه‌قامی سالم- ته‌لاری سیلمانی مۆل، نه‌ومی/2

به‌رامبه‌ر به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی په‌روه‌رده

07702178682 3193946

E-mail: bryarmagazin@gmail.com

هه‌ولێر- شه‌قامی گۆلان به‌رامبه‌ر ده‌زگای ناراس

07504463230 07507658535

0662559165

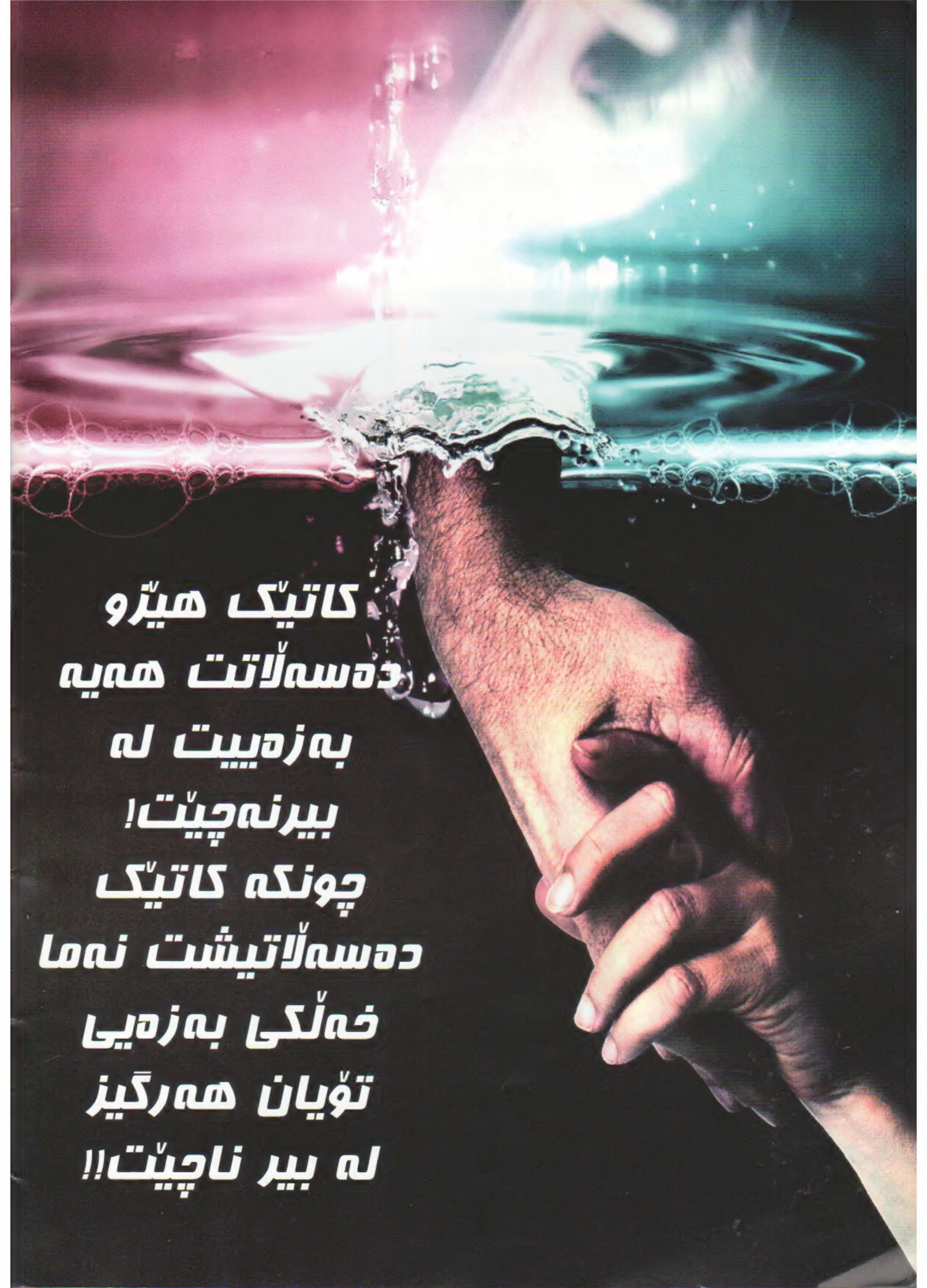
بۆ پەڕیوەندیکردن به‌ بریاره‌وه

که‌رکوک: 07708527724 هه‌له‌بجه: 07701922967 07501129427

ده‌ریه‌ن‌دێخان: 07701581018 کفری: 07701676176 که‌لار: 07703101288

چه‌مه‌مال: 07708500586 کۆیه: 07701549714 سه‌وران: 07504501923

چۆمان: 07504507992 قه‌لادزی: 07701585201 رانیه: 07702292288

کاتیڤ هیڙو
دوسه لاتت ههیه
به زه بیت له
بیر نه چیت!
چونکه کاتیڤ
دوسه لاتیشیت نه ما
خه لکی به زه یی
تویان هه رگیز
له بیر ناچیت!!

ديموكراسى و ھەلوۋىستىيەك!!

مەھەستەش ھەموو شىۋاڭنىڭ نامەشروع
دەڭگىزگە بىرەر راگەيانىدۇ. رۇژنامەگەرى
بە نىۋىزاد دەزانىت چۇن كىشەكان
دەۋرۋىنىت!!

له هېچ ولاتيكي دنياشدا به هملېزاردنيكي
سازادي بېگهرد، هېچ سهروركېك ياخود هېچ
پارتيك به زورينه پهكي زور نهيتوانيوه
بگاته كورسي دمسه لاتو له بمرامبردا مافي
كهسانكي زور پيشيل دهركيټ، كه هندنېك
چار 45% دهنكدمران پيكدهيټن، نهگهر
نهمه حالي ديموكراسي بيت له نيو جهرگهي
ولاتاني ديموكراسيدا، نهوا له ولاتي نيمهدا لهو
ياريه زياتر نيبه، كه كاتي خوي (چهرجل)
گوټي: مسرپهگاني پوه بخافاټين!!

له بهر نه وه نابیت چاومړۍ شتی زور گوره
له م سیستمه بکړی، له کاتیکدا که له ناو
نیمه دا ناومیو له ناستی فیکری و روشنیږی و
پروموردهیی سیاسه تمه دارانه وه زور دووره،
نوروپای دیموکراسیش خوربانی و تیکوشان و
ماندووبوونی زوری جهشت تا کومه لگای
د درمیه کی گوری به دیموکراسی.

دیموگراسی تهنه کراسپک نییه بتوانیت
له بهری بگهیت و بهس، به لکو روشنیری
موارسمو بهیوستبوونه به بنه ماکانیه وه،
له کاتی کدا بو گه یشتن به و مهیهسته
ماندوو بوون و هه ولدان و تیکۆشانیکی زۆری
دهویت و نیمهش له بهر نه وهی و هکو نه وروپای
کۆن سالانی ک له ژیر سته می دیکتا تۆریدا
ژباوین، و هکو نه نو قه مبوویه کی نیو ده ریا ده ست
بو بو شو و به لاشیش ده یه ن!

دیموكراسى سىستېمىگە بەرھەمى فېكرى
 مەرقۇمە پەيۋەستە بە بەرژەۋەندى ۋە ئارمەۋى
 سەۋەكەنەۋە، بۇيە بەردەۋام قابىلى گۇران
 دەستكارى ۋە زۆر جارىش دەستىۋەردانە، ئەۋ
 ھەمەۋ مانەۋىۋىۋەن سەھەرگەردى پەرە
 پەۋول سەۋەۋەت سامانەى كە بۇ يارى
 دیموكراسى سەھەر دەكرىت، دەتۋەنرىت لە پەرژەى
 زۆر سەۋەدەندەردا بەكاربەھرىت، مەۋەكەنەش
 پەۋىستە بىر لەۋە بگەنەۋە كە بۇجى چارمەۋسە
 گەۋەران ۋە ئاينەدىان پەيۋەست بىت بە ھەلەرىن
 دالەزىنى چەند دەستىك، لە سىستېمىگە كە ھەۋا
 ئارمەۋى مەۋەكەنە ھەمەى تىدا دەكات ۋە جىۋاۋى
 نىيە لە نىۋان پەرلەمانتارىكى زانە ئەزان پان
 مەۋەۋەست ۋە دىكتاتۇردا، كە ئەمەش جۆرىكە لە
 كۆپلەبەت، پەلام لە بەرگىكى نۇپدا.

کهواته با هموو هیلکه‌کان نه‌خه‌پنسه
سه‌به‌ته‌ی دیموکراسییه‌وده به پروپاگاندو قسه‌ی
گهرم باور نه‌کین و به هموو ناوازی که نه‌کویه
شایی!!

بنه مایهش سیفه‌تی "عیسمه‌ت" ددهات به
 گهل و نوینره رانی و گهل بهره دیکتاتوریه‌ت و
 خو‌سبه پاندن ددهات، چونکه نه‌وه‌ی نه‌وان
 ددیلین ویستی گهل و له روی یاسایش‌مه
 دمتوان همه‌و کاریک نه‌نجام دمن."

نه گهر ناورېکي خپرا بدمېنه وه بڼ دواوو
ته ماشاي ميژووي سمره هلدي ديموکراسي
بکېين، دېينين که په کمه چار له ميژوودا
نيغريقييه گان له دوو شاري (نه سيناو
نه سمر ته) پياډهيان کردووه، که له همدو
شاره که دا حکومتیک به ناوي "حکومتي شار"
هېووه، که تپايدا هه موو تاکه گاني کوښل له
پياوان به شاريان ددکرد له هوکمراني شارد،
خه لکي شار له شيوې کوښله په کي گشتيدا
راگوزينه ويان ددکرد سه پارت به کاروباري
هوکم و سهرؤکيان هلده بڼاردو ياسايان
ددرده کردو سهر پرتشتي جيبه چيکردنيان
دکردو سزيان بڼ سهر پيچي دپاري ددکرد،
دوتوانين بلين: جوړي په کمه ديموکراسي
که به ديموکراسي راسته وخو ناوده پريت به
تواوي له دوو حکومتدا پياډه ددکرد،
به لام نه شيوې ديموکراسيه ته به نه ماني
حکومتي شار کوڼاي بېهاتو نه ما.

دواتر حوکمی ددرمه‌گی و سستم و دیکتاتوریه‌ت له سیسهری ئیمپراتوریه‌تی رۆمانیدا (دوو هه‌زار سال) نه‌روپای داگرت، ئۆزشی گهلانی نه‌وروپاش توانی سه‌رکه‌ویت به‌سه‌ر دیکتاتوریه‌ت و ددرمه‌گیداو شیاوترین سیستم که داویی له‌سه‌ری بیکه‌تان گه‌رانمه‌وه بوو بۆ سیسته‌می دیموکراتی، چونکه جگه له‌و سیسته‌مه هیچ ریگه‌چارمه‌گی تریان له یه‌رده‌مدا نه‌بوو، وه‌لێ دواتر به‌ ئاشکرا دهرکه‌وت که دیموکراسیه‌ت بوو به‌ نیوهندیک بۆ دروستکردنی هه‌ماهه‌نگی له‌ نیوان جینی سه‌رمایه‌دارو جینی هه‌ژدار، که داوای نازادی و یه‌گسانی ده‌گات، تا نووسینه‌ ئهم جه‌ند دیرمه‌ش حوکم و ده‌سه‌لات له‌ وڵاته‌ دیموکراسیانه‌دا له‌ ده‌ستی جه‌ند یارت و که‌سایه‌تییه‌کی جینی سه‌رمایه‌داردا دهرنه‌چوو و ده‌سته‌که‌وتی گه‌لیش ته‌نها سه‌ندوقی ده‌نگدان و نازادییه‌کی ره‌هایه که زۆر به‌ سلیی شکاومه‌وه له‌سه‌ر ئاستی نه‌خلاق و ئابووری و گوزدرانیان.

ديموکراسييت به ئاشکرا بوودته
داردستی سه‌رمایه‌داری و سه‌رمایه‌داران و
چون بیانیه‌ویت ناراسته‌ی روتی دیموکراسی
دکهن و هر که سیک دسه‌لات و پاره و بارتیکی
سیاسی له پشته‌وه نه‌ییت ئه‌سته‌مه بتوانیت
بهر له گومره‌زی به‌ر له‌مان بکاته‌وه. بۆ ئهم

ٺه گهر پيش (۱۰-۱۵) سال لهماهه و
لهم ولاتى نيمدا به هر كه سيكت گوتبا
كه خواردى گوشتو جهورى زبان به
تندروستيت دهگيه نيست، زور به توندى
به ره پهر چى دمايه ووه لهوانيه تووشى
كيشيه گهورش بهاتبا، به لام نيستا كهس
تولى لهو ناكات، له كاتيكدا نهو زانياريه
نوى نيهو، ته گهر لاي نيمه نامو بوو بئيت نهو
له زووهو خه لكى له زوريه ولاتانى جيهاندا
نهو حهقيقته دمازن.

نهمروش خه لکی ولاتی مه وهگو
سیسته میکی نمونه بی ته ماشای دیمو کراسی
دوهکن، پیمان قبول ناکریت رهنه و گازنده
لی بگریته، له کاتیگدا نهو رهنه ناسته
دیمو کراسی کراوه گوئنو له میزه فیهله سووفو
بیرمنه مکان رهنه و تواجی خویان ناراسته
دیمو کراسی کردووو گومانی خویان دهربریه
سه پارت به گونجای نهو سیسته مه بو ژبانی
مرو فایه می.

ھەر لە زەمانى سوڤرات و ئەڤلاتۇنەو
 تا زەمانى ماركس، سېستەمى دېموكراسى
 ھوكمى (گېرەشپوۋىنى) ئاۋرۇد گىراۋ، ئەم
 و تەمىش شىكى مەنتىقىيە، چونكە زۆرىنەى
 گەل لە ھەموو ولاتانى جىھاندا كەمىنەى
 رۇشنىرو زېرەك و دانا بېكەدەين و ئە كاتى
 ھەلبۇاردن و پرۇسەى دېموكراسىدا بە ھۆى
 ھېروباگەندە بەرتىل و بەخشىش و خەلات و
 ۋادە بەيمانى جەورەو، دەرگىت بە ئاسانى
 لە خەشتە بېرىن. ھەر بەو سېستەمەش ئەلمان
 ھىتلەرەيان ھەلبۇارد و ئەمرىكەپەكانىش ئال
 بۇشان ھەلبۇارد و فەزلى رۇئەك رىگىيان دا
 بەسەر كارتەدا.

(نههلاتۆن و نه رستۆو يوربيدسو
ئيسوكراتيس) لاپان وايه كه له سيستمى
ديموكراتيدا خهلكى به پيى ههواو نارهزوى
خۆيان دهژين و جلهو بۆ نازادى بى سنوورى
خۆيان شل دهكهن، يا پيچيهوانهش ببيت به بهها
كۆمه لايهتى و ناكاره بهرزو چهسپاوهكان!
بنيامين كوڤنسان دهليت: "ئهم ريبازه
ددمانبات بهروو ريگايهكى ترسناك، كه نهويش
خۆسه ياندتى جهوسنه رانه يه له مانه"

بارسمیش دهلیت: "بته‌های دیموکراسی
و دهکات، بانگه‌شهی توده بکات که دمه‌لات
همیشه لسه‌ر حقه، چونکه له ویستی
گه‌له‌وه سهر جاوه‌ی وهر گرتوه، بهو مانایه‌ی
که نه‌ندامانی بهر له‌مان نویزهری می‌لته‌ن و
هر کارا یکیش می‌لته‌ن رای لسه‌ر بیت
همه‌ماه‌نگه له‌گه‌ل حقه و دادگریدا و
تاییل به گه‌تو‌گو لسه‌ر کردن نیبه، نه‌م

کارگیری به گوشتار

نه گهر پیری پهنه بد، نه گهر
گهنجی پهنه وهر بگره!

چرای کس تا به یانی ناسوتیت!

نیشی به پهله خاوه نی شهله!

ناوی پیس هیچ شتیک پاک ناکاته وه!

بی ناوی چاکتره له به دناوی!

زستان رووی روو رهشی بو خه لوز مایه وه!

ههتا قهفەس تهنگتر بیت، نازادی شیرینتره!

شوان ههتا دابنیشی، له مهره کەسی دوور
ده که ویته وه!

سەرچەم ئەم وتانە لە پەندی پیشینانی کوردییەوه وەرگیراون.

سەرۆك كۆبۈنەۋە ئەۋيان خستە ئاۋەرەستى خۇيانەۋە بە ھەموۋيان شالاۋيان بۇ بردو مېروۋەلى بەستەزمانىيان پارچە پارچە كرد، لە كاتىكدا ئەۋ نەيدەۋىست درۋيان لەگەلدا بىكات، بەلام ئەۋان كە ئەۋ كارەيان بىنى، وایان زانى ھەر سى جارەكە درۋى لەگەل كردوون، بۇيە رازى نەبوون بە سەرگەردەيك سى جار بەرەۋ درۋ رابەرەيتيان بىكات؟!

لەم چىرۋكەۋە قىردەبىن كە:

۱- دەبىت پېشەۋا راستگۇ بېتو ھەرگىز درۋ لەگەل شۈپنەكەۋتوۋاندا نەكات.

۲- درۋكردن ماناى زىرەكى و سىاسەتمەدارى نىيە، چونكە (الرائد لا يكنب اهل).

۳- دەبىت سەرۆك زۇر دلسۇزبىت بەرامبەر گەل و نەتەۋەكەي.

۴- خۇشەۋىستى و رىزگرتنى ئەندامانى گەل بۇ سەرۆك پېشەۋا پەيوەستە بە راستگۇ و دلسۇزى ئەۋ لەگەلياندا.

۵- ھەر سەرگەردەيك دەپەۋىت ناۋىكى جوان لە مېروۋدا بۇ خۇى تۇمار بىكات، با خزمەتكارى نەتەۋەكەي بېتو پېش قسەى جوان كرددەۋى جوانيان پېشكەش بىكات.

۶- نابىت ئەندامانى گەلىش ئەۋەندە ساۋىلكە بن كە بە ئاسانى فرىو بخۇن و ھەرچى بېتو كلاۋيان لەسەر نىت، ئەۋ پەندە كوردەش زۇر جوانە كە دەلېت: (ئەگەر جارىك فىلم لىكردى خوا من بگرت، بەلام ئەگەر دووچار فىلم لىكردى خوا خۇت بگرت).

۷- ھەر كەسەك لە كۈنەكەۋە دووچار گەزرا با تەنھا لۇمەى خۇى بىكات و لۇمەى كەس نەكات.

كۈللەيەك، وىستى ھەلى بگرت، بەلام بۇى ھەلنەگىرا، رۇيشت و زۇرى پى نەچوۋ لە گەرەنەۋەيدا كۆمەلىك مېروۋەلى لەگەل خۇيدا ھىنا، پېش ئەۋەى مېروۋەلكان بگەنە جى، بالە كۈللەكەم لاپرد، كاتىك مېروۋەلكەۋ بۆلەكەى ھاورى گەيشتە جىگەى مەبەست، مېروۋەلكە بە دەۋرۋەرى ئەۋ جىگەيدا دەسۋارەۋە دەۋرۋەلى ئەۋانەش لەگەلدا دەسۋارەۋە پاش ئەۋەى كە ھىچيان بەدى نەكرد گەرەنەۋە!

دۋاى رۇيشتنى ئەۋان ۋەكو جارەن بالە كۈللەكەم لە جىگەكەى خۇى دانايەۋە، دوۋارە مېروۋەلكە بەۋىدا ھات و بەرىكەۋت چاۋى بە بالە كۈللەكە كەۋتەۋە، دىسان ھەۋلى ھەلگرتنى دايەۋە، بەلام ھەۋلەنەكەى بى سوۋد بو، دوۋارە چوۋ بە شوپن كۆمەلە مېروۋەلكەدا تا ئەۋان ھاتن ۋەكو جارى پېشوۋ بالە كۈللەكەم لاپرد، دىسان بە چوۋدەۋرى ئەۋ جىگەيدا كە بالە كۈللەكەى لى بوۋ سورانەۋە، پاش ئەۋەى ھىچيان بەدى نەكرد شۈپنەكەيان بە جېھىشت!

منىش بۇ جارى سىيەم بالە كۈللەكەم دانايەۋە، مېروۋەلكە دوۋارە ھاتەۋە ئەۋ شۈپنەۋە بالە كۈللەكەى بىنى، ئەمجارەيان بە پەلە رۇيشت بە شوپن ھاورىكانىدا، دىسان لەگەلدا ھاتن و منىش پېش گەيشتنى ئەۋان بالە كۈللەكەم شارەۋە!

بە گەيشتنىيان دەستيان كرددەۋە بە گەرەن و پشكىن لەۋ ناۋچەيەدا كە پېشتر بالە كۈللەكەى لى بوۋ!

دۋاى ئەۋەى دلىابوون ھىچى لى نىيەۋ لەۋەش دلىا بوون كە ئەۋ مېروۋەلەيە درۋيان لەگەل دىكات، ھەموۋيان لە دەۋرى مېروۋەلى

پېشەۋايانى راستەقىنە شۈپنەكەۋتۋانى خۇيان خۇش دەۋىت، ھەرگىز ناتۋان درۋيان لەگەل بىكەن، ئەۋانەش ۋەك كەسەكى پېرۋوۋ موقەدەس بۇيان دەۋرۋان و لە ناخى دلىانەۋە رىزىيان دەگرن، بۇيە ئەۋ جۆرە پېشەۋايانە ھەردەم لە دل و دىدى نەتەۋەدا دەژىن و گەل ۋەكو چاۋى خۇى پارىزگارىيان لى دىكات.

پېشەۋاى راستەقىنە ھەموۋ ھىۋاۋ ناۋاتى بەرژەۋەندى مىللەتەكەپەتى ۋە ھەموۋ ژيانى تەرەخان كرددەۋە بۇ خزمەتكردىنى يەكە يەكەى ھاونىشتىمانانى. ئەۋ رۇژەش ھەست بە شادمانى دىكات كە دەبىنەت نەتەۋەكەى لە گەشەپىدان و پېشكەۋتەدەيەۋ بەرەۋە لوتكەى سەرگەۋتن ھەنگاۋ دەنەت و مالاۋايى لە ھەژارى و دۋاكەۋتن دىكات و كۆمەلگەيكى رۇشنىرو زانىست پەرۋەرۋ بەرەھەمەي پىك دەھىن.

پېشەۋاى دلسۇزو گەرەۋە رابەر لەگەل خەندەى نەتەۋەكەيدا پى دىكەنەت لەگەل گريانىاندا خەمگىن دەبىت و فرمىسكەكانيان دەسرىت و ھىۋايان پى دەبەخىشت!

ئەمە سۈرۈشتى راستەقىنەى ھەموۋ مرقۇقەكانە، ئەگەر مرقۇق خۇى بە ھەلەدا نەبات و چاۋپۇشى لەم ھەقىقەتە نەكات، ھاۋكات لە ناۋ گيانداران و زىندەۋارەنىشدا ھەمان رىو رەسم پىادە دەكرىت و ھەرگىز بە سەرگەردى درۋژن رازى نابن و رىگە نادەن كەسەكى ناپاك و ناراست رابەرەيتيان بىكات، بۇ راستى ئەم قسەيەش دەتۋانين سەرەنج بەدەنە ئەم روۋدۋاۋ:

زانايەك دەگىرپتەۋەۋ دەلېت: رۇژىك مېروۋەلەكەم بىنى نىك بوۋەۋە لە بالە

كارگيرى بە چىرۆك

كەس پېشەۋاى
درۋژنى خۇش
ناۋىت!

نایا

تو

چون

کەسیکی؟

و. لەفارسییەوه: مەسعود محەمەد ھانەزەلەیی

ج- دەلیم ئەگەر باشتر سەیرت بکرایه نارهەنت نەدەکردین.
دووهم: حەزەت لەگام لەم رەنگانەیی خوارەویە؟
ا- سور. ب- شین. ج- سەوز.
سییەم: دەبینیت یەکیک لە ھاوڕیکانت لە شەقامەکەدا لەگەڵ کەسیکدا بەشەر ھاتوو؟
ا- بەرمو رووی دەروم بەشەر لەگەڵ بەرامبەریدا کۆتایی پێ دەھێنم.
ب- دواى وەستانىکى کەم، ملی رینگە دەگرم و دەروم.
ج- بە لایەنگیری لە ھاوڕیکەم خۆم تێوەردەدەم ناو شەر و ناژاوکە.
چوارەم: لە رۆژی پشوو ھاوین دایت جی دەکەیت؟

دەورو بەرەمەتدا کە ھاوڕیکەن لەگەڵ کەسایەتی کۆمەلایەتی و مەرقایەتی خۆتدا، بە ئاگابوون لەمەسەلەیک کە لە بیر جوو، لە تاقیکردنەوی (خۆناسین) دەو دەدەکەویت.
بە جوونەوه بەسەر (خستەى ئیمتیازات) دەبینین چۆن کەسیکی و لەژیانی کۆمەلایەتی خۆتدا تاج ئەندازەیک بەسەر تۆرەبوونی خۆتدا زال دەبیت، ئەگەر دەتەوی ئەم خالەیی خۆت باش بناسیت دەى ئەو عەرزو ئەویش گەز!
یەکەم: کەسیک بە ھەلە جەرەسی مالت لێ بدات، پەرچە کردارت چۆن دەبیت؟
ا- بە رووی خۆش رینمونی دەکەم.
ب- روونی دەکەمەوه کە جەرەسی مالتەکەمانى بە ھەلە لێداوه، ھەرئەوێندە.

بۆچی لەم رۆژانەدا زۆربەیی خەلکی تۆرەو کەم حەوسەلەن و بە بچوکترین شتیک، بە واتایەکی جوانتر (بێ دەنگ ناوەستن)؟
بە ھەمان شیوە دەزانین کە مەرقای بە وجودی سروشتیکی مەدەنی ھەیە، واتە بەتەواوی حەزەدەکات لەناو کۆمەلەو لەگەڵ کۆمەلەدا بژی، بەلام ژيان لەناو کۆمەلەگادا گۆزەراندن ئۆسول و ئاداب و نەریت و یاسای خۆی ھەیە کە مەرقە تۆرەکان لەبەر ھەندێ ھەلچون و تۆرەیی کەمتر دەتوانن کە خۆیان لەگەڵ ئەمەدا رابھێنن.
کەسیکی ئارام و مەحکەم و بەئاگا و بێ وێنەیت، دەبیت بەردەوام بەسەر تۆرەیی و رەفتار و گوشتاری خۆتدا زالبیت.
دەبیت ھەستی کارەکانت لەگەڵ

كه به شيوهميكي زور جوان دهردهبردريت.
ناموزگارپيهكي گرنگان دهكهم هيوادارم
رهفتاري پي بكنه و له نه نجامدا دهيبين، به
نيمه بلين: پيكيه نينيك كه دهيكه يته ديارى
بو كه سانى تر، هميشه پيكيه نين به شيرينتر
پيتان دهرديته وه، ژيان به سهخت نه گريت و
به سهر خوتدا زال بيت تا بتوانيت له گهل
هاوشيوهكانتدا ژيان به خوشى بگوزرنييت.

- له ۲۶ بو ۳۰

خوشك و براى من به راستى نيسا و اتاى
(نارامى) و هيمنى دهرانييت!

له م قسانه مان دلگران نه بيت له بهر
خاترى خوت دهليين: ژيان تا نه اندازميهك
هه ندى سهخت و دژواره، به م هه لس و كهوته
تونده زياتر خراب و ليلي نه كهيت.

نهمه بزانييت كه نه گهر تو به دهنكي بهرز
هسه بكهيت، رهنكه بهرامبه رت هاوار بكات به م
ريگه يه كه گرتووته، دلنيا به مبه سته كانت
ناگهيت، يان زور به نارده حهتي پييان دهگهيت،
به لام هه موو شته كان تپه رين بوچى تو ناكات
له سه لامه تي له شو گياني خوت نيه؟

مه گهر نيمه جه ندمان به دونيا وه ماوه كه
نهم ته مهنه دوو روزهيه، به م شيوه يه له ته واو
رق و تورمى، به جى بهيلىن، خه م كان له دهمى
خوتدا بكريته وه، له پيش ناوپنه يه كه وه
خوت بيه نه وه، پيكيه نه، حه يى نيه نه وه
سيما جوانه ت له ژير نه وه دهمامكه تاريك و
تورديه م شاردوته وه؟

رق و تورمى ته نيا نازار به تو دهگه يه نييت و
به س! دهو روبه رده كه ت يه كه به شوست دهگران و
ورده ورده به كه سيكي تورده وه عه صه يي دهگوزرنييت.
نه گهر كه سيك خراپه ي له گهلندا كرد،
وه لامى به خراپه مه دهرده وه، حه تمه ن
نه و كيشه يه كي بو خو ي هه يه، نه گهر تو
كيشه ت هه يه بوچى تورمى خوت به رووى
نه وانى ترده ده ته فينيته وه؟ نه وان ده بيت ج
گوناهيكيان هه بيت؟

ناموزگاريت دهكهم كه نهم شيوامت قري
بدهيت و زال بيت به سهر خوتدا، پيكيه نييت،
پيكيه نييت به ژيان و گرفته گهرده و بچووه كان
بيت، به ها بو كه ساپه تيت دابنييت،
خوشه ويستى ببه خشيته كه سانى تر،
تو به رق و تورمى يه كه م زيان به روحو
له ش دهگه يه نييت و دوايش له شى نه وانى تر
دهلهرزييت.

به سهر خوتدا زال بيت، گهرماي
محبه بت، له شو و روحت به نه نى و بزانييت
كه دهو روبه رده كه ت نياز مهندي مه ره بانى و
پيكيه نينى موحيه بت ناميزى تون.
سهرچاوه: گوقارى (هنگ زندگي).

- له ۱۰ بو ۲۰

* تو خاوه ن دهرونيكي گهرده و باوه ر
پيكر اويت و به رده وام هه ول ددهيت كه به
نارامى پيوستى كيشه ي خوت چاره سهر
بكهيت.

* تو به چاكي به ناگاييت له گهل نه وه دا
هه موو خه لك كه م و زور كيشه ي وردو درشتيان
هه يه رهنكه له ژياندا نارام نه بن، ههر له بهر
نه و خوراگري و هيمنى يه له گهلاندا چاك
بيت، له بهر نه وه له و بروايه ديت كه هيج كارى
به توورديه يه وه به رى ناچى و كيشه يه كيش
چاره سهر ناكات.

* تو به رده وام دوور دهگري له رق و
تورمى و تا ناستى هه ول ددهيت له هه موو
جياگيه ك نارام بيت له زوربه ي نيش و
كاره كانى ژيان و پيش ههر بريار دانىكي
به يه له يان بريارىكي هه له، زورتر كوترولى
خوت دهكيت به وپه رى له سهر خو ييه وه كار
دهكيت.

تا كاتى به پيكيه نينيك دركه كان بگوزرى به
گون، كاتيك كه پيكيه نييت و هيج مبه سته يت
نه بيت، ته نيا بو خه نده خسته سهر ليوى
خه لكى، كه سيكي نارام و خوراگريت و خه شو
تورمى تو بي مانايه.

* به م كاره باشه ي كه له ناخى تودا
شاراوه ته وه ددهيت له خوتدا بيه ليته وه وه
جوانترى بكهيت.

- له ۲۱ بو ۲۵

ههر كاتى زور زوو ددهيت وه لام و كوترولى
خوت له ده ست ددهيت تو به شيوه يه كي گشتى
له به يوه نديدايت به ژيانىكي نارام، به لام
له به رام به ر هه ندى له گومانه كانى كه سانى
دهو روبه رى خوت كار دانه ويه كي توند پيشان
دهدديت، نه ليه ته هه نديچار هه ول ددهيت تا
رادميه كي پيوست، نارامى و مه نتيقى خوت
بپاريزيت، به لام هه نديچار ناتوانيت چاوى
خوت به نارىكي و لارى خه لكه كان دابخه يت و
له نه نجامدا رق و تورمى به سهر تدا زال ددهيت،
ليره دا كه تو تاكيكي خاوه ن كه ساپه تي و
پته و له هه موو روو دكانه وه وه له سهر خوتيت،
چاوه روانيه كي تايه بت له كه سانى تر هه يه،
له حالى كدا كه ددهيت كه بزانييت وهك نهم
نييت و به هيج ته ماشا كردنى ناتوانيت خاله
لاوازه كانى هه موو خه لك به ته نيا چاك
بكه يته وه. كه سيكي خوت بى لايه ن پيشان
بده به تورمى و توندى خوت نه خه يته ژير
پرسيار.

ژيان سهرانسهر به رزى و نشيوه، تال و
شيرى هه يه، كه م زيادى هه يه، چي له وه
باشتره كه هاوريك بيت له گهل پيكيه نينيكدا

۱. به باشى دهرانم له ماله وه به مينه وه وه به
خويندنه وه خوم خهريك دهكهم.
ب. كاته كانم به پياسه كردن به ناو
پاركيكي سه وزو گهرده دا به سهر ده به م.
ج. نه وه نده كارى به پشتدا كه وتووم هه يه
له هيج شتيكي تر بيرناكه م وه.
پينجه م: سى فيلم له سهر شاشه ي
سينه ماكان پيشان دراوه، به تيگه شتن له
ناونيشانى فيلمه كان كاميان هه لده يژرنييت؟
۱. كوشتر له شه مهنده فهردا.
ب. كيگه كي سه وز.
ج. نيتر حه وسه له ي چون بو سينه مام
نييه.

شه شه م: له ناو نه ندمانى خيزاندا، گف تو گو
سه بارم به مبه سله يه كي گرنگ دهگريت،
نيسا نوره ي تويه كه بوچوونت راگه يه نى:
۱. زور به عاقل و ورده كارانه هه ول ددهم
نه وانى تر رازى بكه م.

ب. به به رز كردنه وه دهنكم و قسه م به
قورسى نيشانيان ددهم.

ج. كاتى دهرانم كه سه كه بو قسه كانم گوى
ناگريت به باشى دهرانم قسه نه كه م.

حه وتهم: به يوه نديت به كام يه كه له م
نوسراوه نى خواره وه هه يه؟

۱. مه له وانى. ب. توپى پى. ج. يوگا.
هه شتم: به بوچونى تو باشترين ريگا بو
گه يشتن به نارامى جيه ه؟
۱. گوى گرتن له موسيقايه كي نه رم و
هيمن.

ب. خواردنى حه بيكي نارام به خش.
ج. ته نيا كه ميك گريان.

نويه م: له نيوان توو يه كي له هاوريكانت
ناكوكي دروست بووه:

۱. قسه كانى دلمى پى دهلييم و نيتر
به يوه نديم پيوه نييه.

ب. هه ول ددهم به مه نتيق و به لگه
هيانه وه ناكوكي نيوانمان به رده ينه وه.

ج. به چاكي دهرانم كه ددهيت خو راگر بم،
تا نه و يه كه م هه نكاو دهنيت بو كه مكر دهنه وه
ناكوكيه كانمان.

نيسا (خسته ي نيمتيازات) سهر بكه ين و
بزانيين كام له م گروپانه يت.

پرسيار	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
ا	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
ب	۲	۱	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
ج	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲	۲

بہم شیوہ یہ یلاندان کاریکی ناسانہو میسک

بكهين به سهرگردنى ولاتانى پيشكهوتووى
وكت ولاتسه يهگرتوودمكاني نهرىكاو نهلمانياو
بهريتانيا، دميينين كه پيشكهوتنيان دهگهريتهوه
بۇ كارگيرييهكى پيش كهوتوو.

ههروكت دميينين كه كارگيري لهر
ولاتانهدا دهناسرپتهوه به ورديينى و نهرمو
نيانى (الدقه والمرونه) كه هاوشانى ههموو
ناستهكانى كارگردن و نهو مامهلهيهى كه
لهگهل فهرمانبهركانيان دميكن، ليروده به
پيويسى دوزانين كه تيشك بخهينه سهر نهر
لايمنه كه نهويش لايمنى كارگيرييه لهر ولاتانه
به مهبهستى گهيشتن به ناستى داواكراو كه
ههر هاولاتييهك به هيوايهتو و ههر فهرماوش
گردنيكيش دميهته هوى جيپهيشتنى كارگيري.

جيپهيشتنى كارگيري له كارگيري (الاداره)،
بهسراوتهوه به دياردهى نههاتن (غياپ) و
دواكهوتن له جوونه سهر كار، جيپهيشتنى كار
زور لايمن و بوازي خراپى ليدهكهويتهوه له
لايمن فهرمانبهرك، له كاتى بهجيپهينانى نهركه
فهرميهكانى وكت ههلاتن له كارو مامهله
جوراوجورهكان و ههست به بهرپرسياريهتو
نهگردن و دياردهى (واسطه) له راپهراندنى
كارهكان و نيستغالل گردنى پيگهى كارو فهرماوش
گردنيكى بهرجاو له بهيوهيندى گشتى، نههوه
سهرهراى نهبوونى پاداشتى ماددى و مهنهوى
كهوا له فهرمانبهرك دهكات كه كارهكى زور به
جدى رابيهرينى.

ليروهو دمتوانين پيناسهى جيپهيشتنى
كارگيري بكهين بهوى كه بريتييه له (فهرماوش
گردنى فهرمانبهرك بهو كار و نهركهى كه پيى
سپيردراوه ياساو ريساو رينمايهكان دمست
نيشانين كردوه كه كاري گشتى له ريگهيهوه
ريگهدهخريت به شيويهيك كه دهرمنجامي
خراپى لهسهر بهرهههينسان و راپهراندنى كار
ليدهكهويتهوه).

له پال دياردهى جيپهيشتنى كارگيري و
بهريبوونهوى ناستهكهى هوكارى تريش
هاوشانى نهر دياردميهن وكت جيپهيشتنى شوينى
كار له لايمن فهرمانبهركو له كاتى دموامى
فهرمى به هوى جوونى بۇ بازارو مهلبهيندكانى
دابين گردنى پيداويستيه سهرمكيهكان كه ههر
هاولاتييهك پيوستيهتو، ههروها نهمانهوى
نهو فهرمانبهركهى له پيگهيهكه بۇ ماوديهك
تا شارمزاى پيداىكاتو به كارهكان ناشنا بيت
نهمهش به بهرزگردنهوى بۇ پووستى بهررتز
به بى بوونى هيچ شارمزاىيك لهو كارهى كه
پيى سپيردراوه به واتاى داننهانى كهسى شياو
له شوينى شياو.

* له گهلان بن له ژمارهى داهاتوو بۇ
دوان له سهر دياردمو هوكارهكانى جيپهيشتنى
كارگيري.

بهشى يهكه

جيپهيشتنى كارگيري

له ريگاي نهر بابتهوه دمتوانين به راشكاوى
قسهيان له سهر بكهين.

سهرهتا دميت دمستنيشاني چهمكى
جيپهيشتنى كارگيري بكهين، بهوى كه نهو
دياردديه له جيپهيشتنى نهداى كارگيري به بى
هيچ ريزو ريساو رينمايو ياسايهكى ريخخراوى
دانراو تاوهكو نهو نهدايه به باشترين شيوه
جيپهيجى بكرت.

ليروهو بۇمان دهردهكهويت كه بهرژهومندى
جيپهيشتنى كارگيري بريتييه له بهرژهومندى:

* نهبوونى ريخخستنيكى كارگيري
دياريكراو.

* ديارى نهگردنى نهركو بهرپرسياريهتو.

* نهبوونى تۇمارو فابلى ريك و پيك.

* نهبوونى سيستهميكى دياريكراو بۇ
پاداشتو سهپاندنى سزاكان.

* نهبوونى شيوازيكى جيگر بۇ ههلباردن و
دامهزاردن و بهرزگردنهوى زانستى نهو
كارمهندهى كه كارهكهى جيدههينى، ريزى
كاتى نامادميوان ناگرى و ههر كاتى بيهويت له
كارهكهى دهردهجيت بهبى بوونى هيچ هوپهك.
* پابهيند نهبوون به ياساو ريساكانى كاري
ريخخراو.

چهمكى جيپهيشتنى كارگيري:
دواكهوتوو زوريك له ولاتان بۇ دواكهوتوو
كارگيرييهكهى دهگهريتهوه پيش بوونى ههر
دواكهوتووييهك له لايمنى بارى نابوووي
كۆملايهتو و سياسيهكهى.

كارگيري سهردميهانesh كمشيكي بههيز
له كاروبارى ولاتان و ماوهى سهركهوتن و
پيش كهوتنيان له بواره جيا جياكان و نهو
چالاكيانهى پيى ههلهستن دمتوانين تيپينيان

زورجار ليرهو لهوى لهسهر دياردهى
جيپهيشتنى كار له لايمن فهرمانبهرك يا كارمهن
يا به واتايهكى تر بليين نهو كهسهى كه له
دمزگايهك يا دامهزراوهيك كار دهكات، چاچ سهر
به كهرتى گشتى يان تايهت بيت، وكتو خويهكى
ههميشهيهى كارهكهى به جيدههينى و كاتى
دموامى فهرمى دمكوژيت به گهران و سوران به
نيو يهكهو هوپهكانى دامهزراوهكهى بهبى لهبهرك
چاو گرتنى بهرژهومندى گشتى و ههستگردن
به بهرپرسياريهتو بهوى كه كۆمهليك كار
هميه كه پيوسته لهسهرى له وادهى دياريكراودا
جيپهيجيان بكاتو مامهلهى نهو كهسانهى كه
رينان پيى دهكهويت به رى بكات، زورجاريش
دهرجوونى بۇ دهرهوى دامهزراوهكهى به بى
ناگاداربوونى بهرپرسي يهكهو و ههنديجاريش
نهچوون بۇ دموام بهبى هيچ هوپهكى مهنتيقي،
نهمانه و گهليك دياردهى له شيويه، له ژير
رؤشانيى نهر بابتهوه نهر چهند پرسياره له
بيرو زهينى ههرپهيك له نيمهى خوينهرك
سهر ههلهمدات، كين نهو كهسانهى كارهكايان
جيدههينى؟ نهو هوكارانه جين كه كارمهنديك
له يهكيكى تر جيادهكاتمهوه له نيوان راپهراندنى
كارهكهى و به جيپهيشتنى؟ ناي نهر ديارديه
تهنها له دمزگايهكى دياريكراو ههستى
پيدهكرت؟ ياخود رووتر بليين چهند كهسيكن
له نيو دامهزراوهكهى كه نهر خهسلهتنيان تيا
بهدى دمكرت؟ ناي جياوازي كردن له مامهلهى
بهريومهر لهگهل كارمهنديكان هوكاريكه؟ يان
كارمهنديكان خويان هوكارن بۇ دروستبوونى
نهر ديارديه؟ شوينهواره خراپهكانى جين؟
چون بتوانين چارهسهرى گونجاو و له باربان
بۇ بدوزينهوه؟ نهمانه و گهليك بهرسيارى تر

زانىستى رېكخسىتىن

۱- بۆلۈن كىردى كار لە نېوان تاگەكان:

دەستخستىنى زۆرتىرى پىسپۇرىي و تىوانست لە ئەداى كار، لېرەدا ئەندازىيار و دىكتۇر و ژمپىيار و بىرپەيەرو ھى تر ھەن لە پىسپۇرىيەكان كە تىوانستى كار دەستەبەر دەكەن.

۲- تىوانى بەكارھىنانى تەكنەلۇژيا و سەرمایەى چىرو پىر: بىوونى رېكخراوەكان يارمەتیدەرە بۆ دابىن كىردى داراىى كە دىتوانىن خەرجى بىكەن بۆ تەكنەلۇژياى پىشكەوتوو، لە دوايدا دەتوانىن بەرھەم بېيىن بە ھەبارەى زۆر كە باشترىن بە كارھىنان بۆ سەرجاوەكان و دابىن كىردن و گىرانەوھى تىچوون دەستەبەر دەكات.

۳- تىوانى مامەلە كىردن لە گەل ژینگە: رېكخراو تىوانادارتەر لە تاك بۆ رووبەر و ووبوئەوھى بەرامبەر رىكابرەكان لە مامەلەكەردن و كارىگەرى لە سەرجاوەكان و رېكخراوەكانى داراىى و ھاوردەكاران و بەكاربەرەن.

بۆچى رېكخسىتىن دەخوینىن؟

بىوونى رېكخراوەكان بە ھۆى دابىنكىردى ھەوارەى كۆمەلەپەتییە بۆمان، كار كىردى بە گوێرەى ھەردەم و چالاكى ديارىكارو و جياكارو دەپىت بۆ گەپشتن بە نامانجى وىستراو، بە بى بىوونى رېكخراوەكان ھەر تاگىك بە تەنھا كار دەكات بە گوێرەى كۆششى خۆى لەوانەپە دەستەبەرى بىكات يا نەپىكات، لە رىگای وەلامدانەوھى ئەم دوو پىرسىارەوھ:

۱- بىوونى رېكخراوەكان بۆچىيە؟

۲- گرنگى دىراسەكەردى رېكخسىتىن چىيە؟

بىوونى رېكخراوەكان بۆچىيە؟

ھەروەك نامازەمان پىكرد بىوونى رېكخراوەكان بۆ دابىن كىردى ھەوارەى كۆمەلەپەتییە كە يارمەتیدەرە بۆ بەكارھىنانى سەرجاوەى مرۆپى و داراىى و كەرمستەى خاوو ھەبووكان و زانىارى بۆ گەپشتن بە نامانجى رېكخسىتىن، لېرەدا بىوونى رېكخراوەكان بۆ گەپشتن بەم چەند خالەى خوارەوھ:

۴- تىوانى دابىن كىردى تىچوونى ئالوگۇرى: كاتىك

كە رېكخراو ھەلدەستى بە گرېن (بەواتاى ئالوگۇرى پارە بە كەرمستەى خاوو نامپىر) تىوانادارتەر لە تاك لە سەرجاوەى دەستەبەرەى مەرجى باش كە زۆرىك لە تىچوونى بۆ دەگىرپەتەوھ.

۵- تىوانى سەپاندنى كۆنترۆل بەسەر كىركاراندا: رېكخراو تا سەرجاوەى زياترى دەست بىكەو تىوانا دەستەلەتى يارمەتیدەدات بۆ سەپاندنى كۆنترۆل لە سەرجاوەى بەرپەوھەر و كىركار بۆ بەرژەوھەندى ھەردوو لایەن، بەرپەوھەرەن و كىركارەن مووچە و كرى و دوارۆژى كار كىردن زامەن دەكات لە بەرامبەرەدا رېكخراویش (ولە) و پەيمانى ئەداى رېكخسىتىن بەرز دەستەبەر دەكات.

گرنگى دىراسەت كىردى رېكخسىتىن: بىوونى رېكخسىتىكى دروست بۆ رېكخراو يارمەتیدەدات بۆ گەپشتن بە مامەلەكەردن لە گەل بارودۆخە جياوازەكان، دەستخستىنى گىبەر كىيى بەرز بۆ

کارگيري

له په کيک له روزه گهرمه کانی ځاويندا بانکي (.....) له رادبه دمر فهره بالغ بوو، خه لکيکي زور ريزيان گرتبوو چاومراني چوونه ژورره ويان دمکرد، که ش و هه واش زور گهرم بوو، له نا کاو پياويک زور به خيرا ي خوی کرد به ناو بانکاو ريزمکه ي تپه راندو چوو بؤ لای په کيک له فهرمانبه رکان، (وکهو نه ووی که سی نه بينيبي لهو ريزه دا يان زور دهميکه له ريزمکه دا ووستاوو نارمقيکي زوری کردوووو نیستا گهيشووه ته لای فهرمانبه رکه)، زور به سانايي پي و ت: به ريز نه توانی ناو نيشانی حسابه کم بؤ بگوریت؟

فهرمانبه رکه ش زمرده خه نه يه کی کردو زور به هيمنی وتی: نهی بؤ نا، به چاوان، به لام له ريگای نهو ريزووه که له بهر دهمتا ووستاون و عياميکه چاومروانی هاتنه ژورره ووه دمکه ن!

خنده ي

مه لسوکه وت ناغرو شريت!

پياويکی خاوه ن کار که خه لکی ولاتانی سييم بوو، سهر دانی په کيک له کارگه گهره کانی له ولاتانی نه ورپای پيشه سازی کرد، به هاوريپه تي به ريوه به ری کارگه که هه موو به شه کان و ناميره پيشکه و تووه کانی کارگه يان به سه رکردوه، لهو سهر دانه يدا چاوی به چوره ها ناميري پيشکه و توو گه وت، که بوونه چيگه ي سهر سامی لای خاوه ن کار، به لام له نا کاو له کاتی گه رانه که ياندا به ناو به شه کانی کارگه که دا زهنگي پشودان ليدرا، نه م پياوه سه يری کرد نزيکه ي (۴۰۰۰) کريکار کارگه که جی دمه يان و به خيرا يی به ره و دمره ووی کارگه دمرؤن، بؤيه هاواری کردو به به ريوه به ری کارگه ي وت: ورپايه کريکارمکان ت رايان کردو کارگه که يان جبه نشت! به ريوه به ريش به ناراميه ووه وتی: نيگه ران مه به، دمکه رينه ووه، پاش نيو کاترمير بؤ جاری دووه م زهنگ ليدرايه ووه، سه يری کرد به هه مان گورچو گولی پيشوو سهر جهم کريکارمکان به ره و ناو کارگه و هه ريک بؤ سهر کاری خوی گه رايه ووه! پاش گه ران و پشکيني هه موو به شه کانی کارگه، به ريوه به ری له خاوه نکاری پرسى: به ريز دواي سهر دان و گه ران به ناو هه موو به شه کانی کارگه و بينيني ته وای ناميره کانی کارگه، به نيازيت کام ناميره بکريت؟ خاوه نکاره که ش به وپه ری ممانه به خوبونه ووه وتی: ته نها دمه ویت نهو زهنگه بکرم.

ريکخراو، دستخستنی توانای مامه له کردن له گه ل جوړی هيزی کار، دستخستنی توانست توانای داهينان له نه دای ريکخستن به م شيوميه ي خواروه:

۱- دستخستنی توانای مامه له کردن له گه ل بارودوخه چياوازه کان: بوونی په که کانی ريکخستن و سيستمی کار يارمه تيدمری ريکخراوه بؤ کارليک کردن له گه ل بارودوخه چياوازه کانی ووه: کي به رکي و گوريني نامانجي ريکخراوو گوريني ته کنه لوژياوو مامه له کردن له گه ل بازاره کان و به کاره ي نه ری هه ميشه گؤراو، له گه ل بوونی په که ي ريکخستن پسيور (وهک ليکولينه ووی بازار) دتوانی يارمه تيدمر بيت بؤ داهينانی به ره ووه و خزمه ت و شيوازی مامه له ی کاريگه ر له گه ل بازاره گؤراوه کان (ناحيگيره کان).

۲- دستخستنی کي به رکي به رز بؤ ريکخراو: توانای ريکخراو له ريگای سيستمی کار کردن تيايداو به ريوه به ري به کانی يارمه تيدمره بؤ به رز کردنه ووی توانای ريکخراو له سهر پيشکه ش کردنی کلاو خزمه تیک که چيگای رزمه مندی به کار به ری بيت، هه روک يارمه تی به رز کردنه ووی کارزانی به ريوه به رو کريکاران له بنياتانی ستراتيجي مت و شيوازی کار و برياردانی دروست که يارمه تيدمر بيت بؤ به رز کردنه ووی توانای کي به رکي ريکخراو.

۳- گهيشتن به توانای مامه له کردن له گه ل جوړاو جوړی سهر چاوه ي مروی: ريکخراوه کان به ريوه به رو کريکاری جوړاو جوړ به کار دمه يان له لايه نی فیر کردن و کارزانی و که سا به تی و پالنه رو درک پيکرن و پيکه اته ي ته من و رکه زو بوونی ريکخستنی سهر که و توو که فاله تی بوونی سيستمی کار کردن و سياسه تیک که دتوانيت سوودمنند بيت له م جوړاو جوړيه، له گه ل نه ووی که نه م جوړاو جوړيه له ماوه ي کورتخايه ندا گروگره تی ليده که وپته ووه به تاي به تی نه گه ر سيستمی کونترؤل کردن نه بيت له مامه له کردن له گه ليدا، به لام سيستمی کارگيري و سيستمی کار پيکرنی نه و دست به ر دهکات (به تاي به تی سياسه تی داهاتی مروی) له توانای به رز له سهر و به ره يانی جوړاو جوړ له سهر چاوه ي مروی له ماوه ي دريخايه ن.

۴- گهيشتن به داهينان: له گه ل بوونی داهاتی مروی جوړاو جوړ ريکخراو دتوانيت له ريگايه ووه کوبونه ووه ليدنه کان و شيوازه کانی گه يانند و داهينان بکات له دهر چواندن و زه ي داهينانی و داهينه رانه ي کريکارمکانی، نه مه ش له ريگای نايداي نو ی و سوود به خش که يارمه تيدمره بؤ ريکخراو بؤ گهيشتن به نامانجه که ي به تيچوونيکی که م.

كى دەپەۋىت يېتە سەر كىردە؟!!

تا بولمىغان غالى غالى

بەنيوۋى ئەۋىستانە دەكەن كە دەپانېستىن، بەلام سەر كىردە بەرچاۋ روۋن ۋاۋەن بەسىرەت ۋە بە فىراسەتەكان دەزانن كە كام نىۋەى قسەكان پەسەند بىكەن.

۸ - سەرنىچدان ۋە بايەخ پېدان: سەرنىچدان ۋە بايەخ پېدانەت ھەرچەندە وردىر ۋە دەقىقەرى يېت ئەۋا لە بەرنامە ۋە كاردەكانى ژاننىدا سەر كەۋتوتوتىر دەپىت، بەلام ئەگەر لە يەك شويۋىن كاتدا بتموۋى كە دوو كار يان دوو مەبەستى جىۋاۋز دەستىخەيت ئەۋا بە دىنپايەۋە ھەردوۋىكان لەدەست دەدەيت.

۹ - بەخشندەۋى سەخاۋەت: مۇۋ ۋە چراكەى تۆ كاتىك كە مۇۋ ۋە چراكەى دىكە دادەگىر سىنىت ئەۋا ھىچ شتىك لەدەست نادات، ئەۋەش بزانە كە خەلات ۋە پاداشت بە كەسىك نادىرېت كە شتىكى ۋەرگرتوۋە، بەلكو پاداشت ۋە خەلات بۆ كەسىكە كە شتىكى بەخشىۋە.

۱۰ - داھىنان ۋە ناھاندن لە كاردە: ۋا دەردەكەۋىت كە سەر كەۋتەن پەيۋەستە بە كار كىرنەۋە، ۋە تراۋىشە كە: «مروۋفە سەر كەۋتەۋەكان بەردەۋام دەپن لە رۆشتىندا، ھەلە دەكەن بەلام ناۋەستىن».

۱۱ - گوۋى لىگرتىن: بۆ پەيۋەندىكرن لەگەل دلى خەلكىدا، سود لە گوۋىكانتەن ۋەر بىگرن، «گوۋى كەسى سەر كىردە پېۋىستە بە دەنگى خەلكى زەنگ لىبىدات ۋە بىزىنگىتەۋە».

۱۲ - ھەزو تاسە ۋە تامەرزۋى: بە پېشۋازى ژيانەۋە برۋو عاشقەنە ژيانەت خۆش بوۋىت، كاتىك سەر كىردە پەك تامەرزۋانە لەگەل خەلكىدا مامەلە دەكات، ئەۋانىش بە ھەزو تامەرزۋىيەۋە ۋەلامى

۲ - جازىبە ۋە ھىزى راگېشان: لەبرى ئەۋەى كە بە ۋە شىۋەيە بىكەيت خەلكى لەبارەى تۆۋە باش ۋە شىۋەيەكى ئىجابى بىر بىكەنەۋە، ھەۋلىدە كە خۆت كارىك بىكەيت كە ئەۋانىش لە بارەى خۇيانەۋە باش بىر بىكەنەۋە ۋە ھەستىكى باشيان بەرامبەر بەخۇيان بۆ دروست بېت.

۳ - پەيمان ۋە بەلېن: خەلكى شويۋى ئەۋەكەسانە ناكەۋن كە بەلېن ۋە پەيمانەكانىيان نابەنە سەر، كەسىك كە زۆرترىن سودو بەھرە لە كاتەكانى دەپات ژيانى نەمرو جاۋىدانى دەپت.

۴ - پەيۋەندى: بەدېھىيانى تۋانا ۋە لىھاتۋىيەكانى پەيۋەندىيە بالاكەن بۆسەركىردەيتى كىردىكى كارىگەر، پېۋىستىيەكى بەلگە نەۋىستە.

۵ - دەسەلات ۋە سەلاھىيەت: ھەمىۋىنى دەسەلات ۋە سەلاھىيەت لە ۋەتە ۋە قسە باشىرە، كەسى سەر كىردە پېۋىستە ئەۋە بزانىت كە جى بلىت؟ چۆن بەرنامە رىژى بىكات؟ چۆن بلان ۋە بەرنامەكەى ئەنجام بدات تاۋەكو خەلكى بزانن كە سەر كىردە پەكى لىزان ۋە لىھاتۋەۋە ئەۋە شەۋرو ھەستەيان بۆ دروست بېت كە شويۋى بىكەۋن؟

۶ - نازايەتى ۋە بوۋىرى: نازايەتى لەزۋىنەدايە، نازايەتى ئەۋەيە كە تەسلىم نەبىت ۋە بەجۇكدا نەبىت ۋە نەترسىت لە قسە كىردن ۋە روۋبەرۋو بوۋنەۋە لەگەل بەرامبەرەكان ۋە ھەرومەا بىتوانىت بە شىۋەيەكى باش ۋە ژىرانە ھەنگاۋى بوۋىرانە ھەلگىرىت بۆ داھىنان ۋە گوۋىرانى.

۷ - بەسىرەت ۋە بەرچاۋروۋى: سەر كىردە بەنگاۋ ۋە شىيارەكان تەنھا قەناعەت ۋە باۋەر

خەسلەتە پېۋىستەكانى كەسىتى سەر كىردە: سەر كىردە كىيە؟ ئايا چۆن دەتۋانىن بېيە سەر كىردە پەكى لىھاتۋو؟ خەسلەتە پېۋىستەكانى كەسىتى سەر كىردە كامانەن؟ سەر كىردە شارمزاۋ سەر كەۋتوۋ كىيە؟ چۆن دەتۋانىن بېيە سەر كىردە پەكى سەر كەۋتوۋ؟ ئەى چۆن بېيە سەر كىردە پەكى خۆشەۋىست؟ ئايا دەتەۋىت خەلكى گوۋى لە راۋبۇچۋەكانت بىگرن ۋە پەيۋەيت لى بىكەن؟ ئايا ھەست بەۋە دەكەيت كە دەتۋانىت بېيە كەسىكى سەر كىردە ۋە شىۋەيەكى باش ۋە چۋان خەلكى ناراستە بىكەيت؟

ئەمانە ۋە چەندىن پىرسارى دىكە لەۋ پىرسارىە گرنگانەن كە ئەۋە كەسى كە دەپەۋىت بېيە سەر كىردە پەكى لىھاتۋو پېۋىستە لەخۆى بىكات ۋە بەشويۋىن ۋەلامەكانىياندا بىگىرىت، ھەلەتە تەنھا گەران بەس نىيە، بەلكو ۋەردىۋەۋە ۋە ۋەلېۋەۋە لە ھەقىقەتى كەسىتى سەر كىردە پەكى ۋەلىقى زۆر پېۋىستە.

لىرەدا ھەندىك لەۋ خەسلەتە پېۋىستانەى كەسى سەر كىردە دەخەينە روۋ، بەۋە ھىۋايە كە خۇيەرى بەرېز سودو بەھەرى پېۋىستىيان لى ۋەر بىگىرىت:

۱ - كەسىتى: سەر كىردە پەكى كىردن ۋە سەر كىردە پەكى ئەۋە تۋانا ۋە ئىرادەيە كە ژنان ۋە پىۋاۋان بۆ دەستخستىنى نامانچ ۋە مەبەستىك دەخاتە رى، ھەرومەا سەر كىردە پەكى كىردن خۋاست ۋە تېروانىنىكە كە باۋەر بەخۇۋوۋن ۋە دىنپايە دەپەخستە دلى مروۋفەكان.

زنجیری چواردەر

۱۸ نامۆزگاری

بۆ بەرپۆمبەردنی گفتوگو

کە ئەندامان بە ئاسانی یەگرتی ببینن، هەروەها با ژمارە کورسیەکان هێندە ژمارە نامادەبووان بیت، چونکە کورسی چۆل کاریگەری نیگەتیفی دەبێت لەسەر دەروونی نامادەبووان.

۱۱- درێژداری مەکە لە قەسەکردندا زۆر قەسەکانت درێژ مەکەرەو لە کاتی گفتوگوو راگۆڕینەویدا.

۱۲- هەمیشە گوێگریکی باشبە.

۱۳- بەردەوام نراستە کۆپونووەکە بکەو رێگە مەدە گفتوگوو بگاتە رێگایەکی داخراو.

۱۴- ئازادیی دانیشتن و هەلسان و جوولە بدە بە بەشداریبووان.

۱۵- داوا لە بەشداریبووان بکە لە کاتی قەسەکردندا لەبەر قەسە بکەن و لەبەر کاغەز شت نەخوێننەو.

۱۶- هەول بدە رووناکی هۆلی کۆپونووەو تەواو بیت و گەرماو سەرماو گونجاو بیت.

۱۷- پەنا مەبە بۆ دنگدان تا ئەو کاتە گفتوگوو تەواو دەبێت و ئەلەترناتیفەکان زۆر کەم دەبن.

۱۸- بەردەوام چاودەری گرنگیدان و گرنگینەدان بکە.

سەرچاوە: فن الادارة الاجتماعات - د. علي الحمادي - دار ابن حزم.

نەمە (۱۸) نامۆزگارییە پێویستە سەرۆکی کۆپونووەو رەجای بکات و بپادە بکات بۆ سەرکەوتن لە بەرپۆمبەردنی گفتوگوو نیو کۆپونووەو:

۱- رەخنە وەرگیرە.

۲- هەمیشە یەکەم قەسەکەر مەبە.

۳- کەش و هەوا کۆپونووەو بپاریزەو نەرم و نیاڵەو کەسیکی وشکو و رووگرژ مەبە.

۴- گفتوگوو بوەستینە ئەگەر دووبارە بوونەوی تیدا بوو.

۵- گفتوگوو نراستە بکە روو و نامانج.

۶- کەس مەشکینەو لە ریزی کەس مەهینە خواردەو.

۷- هەول بدە کە کۆپونووەو لە بەیانیدا یا لە کاتی چالاکیا بەسەرت، وریابە لە کاتی نیومرۆ یا نیووەشەو دا نەبێت.

۸- ئەو کەسانە کە بەشداری ناکن هانیان بدە بۆ بەشداریکردن، ئەویش بە ناوردانەو بۆ لایان، یا بە ناوھێنانیان، یا بە نراستەکردنی پرسیار.

۹- هەرگیز رێگە بە کۆنترۆڵکردنی کۆپونووەو مەدە لە لایەن یەکیک لە بەشداریبووانەو.

۱۰- کورسیەکان بە شیوەیەک دانراين

دەدەنەو.

۱۳- تێروانیی نیجایی: ئەگەر پاوەرت بەوشیوەیەک بیت کە دەتوانیت، ئەوا دلایە کە دەتوانیت: «سەرکردەو مرۆفی سەرکەوتو ئەو کە سەمە کە بە ئەو بەردو لەتە خشتانە کە خەلکی تێدەگرن، کۆلەکەو پایەییەکی بەهێز دروست دەکات».

۱۴- چارەسەرکردنی کێشەو مەسەلمان: هەر سەرکردەیک بەدوای چارەسەری ئەو کێشەو گرفتارەدا دەگەرێت کە لە سنووری بازەنی کاری خۆیان و، بەشوێن وەلامی ئەم پرسیارەدا دەگەرێت کە: نایا بێستەر ئەم کێشەییەم هەبوو یان نا؟

۱۵- پەيوەندییەکان: ئەگەر تۆ پەيوەندیت لەگەڵ خەلکیدا باشبێت، ئەوا ئەوانیش پەيوەندییان لەگەڵ تۆدا باش دەبێت، ئەویش بزانە کە بەلای خەلکەو گرنگ نییە کە تۆ چەنێک شت دەزانیت؟ بەلکو ئەو بەلایانەو گرنگە کە تۆ چەنێک بایەخیان پێدەدەیت: «گرنگترین پایە سەرکەوتن ئەوێ کە بزانن چۆن و بە چ شیوەیەک لەگەڵ خەلکیا بژین و مامەلە بکەن؟»

۱۶- بەرپرسیارییەتی: ئەگەر نەچیتە ناو چالەو ئەوا ناتوانیت سەرکردایەتی خەلکی بکەیت: «کەسی سەرکردە دەتوانیت هەموو شتێک لە دەستبەدا بێجگە لە داوین بەرپرسیارییەتی».

۱۷- دلنایایی: سەرکردەیک کە بیهوێت خۆی هەموو کارەکان ئەنجام بدات و هەموو شانازیەکان بۆخۆی بیت، ئەوا ناتوانیت ببیت سەرکردەیک گەرە.

۱۸- رێکوپێکی و پابەندبوونی کەسی: یەکەم کەسیک کە تۆ رێبەری و سەرکردایەتی بکەیت خودی خۆتی، وەک چۆن یەکەمین و بەرزترین سەرکەوتن: زالیوون و سەرکەوتنە بەسەر خودی خۆتدا.

۱۹- خزمەتگوزاری: بۆ ئەوێ پێشکەویت، خەلکی لەپێش چاو بگرەو بیانخەرە پێشەو، چونکە سەرکردە واقیعی خزمەتگوزارەو شوێنکەوتووەکانی بەچاویکی زیاتر لە پلەو پایەیان دەبینیت و خۆشی دەوین.

۲۰- فێرخوازی: بۆ بەردەوامی بەخشین بە سەرکردە بوونت درێژە بە فێرخوازی بدە: «دە بەرامبەری ئەوێ کە قەسە دەکەیت بخوێنەرەو گوی بگرە».

۲۱- دووربینی زەینی: ئازایەتی و دلیری و بوییری سەرکردەیک گەرە بۆ گەشتن و بەرجەستەکردنی ئامانجەکانی، بەهۆی حەزو تاسەو تامەزرۆیی بوونیەو دەیتە نەک بەهۆی ئەو پلەو پایەییە کە هەیت.

سەرچاوە/ کتێبی: صفت های بایسته يك رهبر، نووسینی: جان ماکسول.

نهينى سهرگردايه‌تى له‌سى و يهك روژدا

و. له فارسييه‌وه: ناري محمد

له‌ومدایه که هه‌میشه ئامانجی کۆتایت له به‌رجاو بیت. ((هه‌میشه پرسیار له خۆت بکه‌یت که به راستی ئیمه دواى چى که‌وتووین و ئامانجمان چیه؟)).

* روژى چواردهم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که پله‌وپایه‌وه دمه‌سه‌لات و گرنگی جیگایه‌که‌ت له‌گه‌ل که‌سانى تر دا‌ده‌ش بکه‌یت، خۆشت به‌هاوبه‌شى کیشه‌کانیان بزانی‌ت.

* روژى چواردهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ دووربینى و دوور نه‌ندیشى دایه "تیروانیت" بۆ شوینیک بیت که له‌ توانای بینین دانییه". * روژى نۆزدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که نه‌و بنه‌ما راست و دروستانه له‌خۆشویستن و میهره‌بانى به‌کاربه‌یت.

* روژى نۆیه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه کاریک که خۆت ئارموزی نه‌نجام دانیت نییه داواى جیه‌جیکردنى له‌ که‌سیکى تر نه‌که‌یت.

* روژى هه‌شته‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که توانا و لیها‌تووییه‌که‌ت له‌ کاریکدا به‌کاربه‌ینى که جیه‌جیه‌ی ده‌که‌یت نه‌ک له‌ خۆت دا وه‌ک جیه‌جیه‌ی کارى کاره‌که.

* روژى یازدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که گو‌ی له‌بیروبو‌چونى خه‌ک بگریت و ریز له‌ بیرۆکه‌کانیان بگریت.

* روژى یه‌که‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که‌پله‌وپایه‌ به‌ هۆکاریک بزانی بۆخزمه‌تکردنى خه‌ک، نه‌ک نه‌وه‌ی که پله‌ی خۆت لای هه‌موو که‌سیک بدرکینى و به‌ رووى هه‌موو که‌سیک دا بده‌یت.

* روژى بیست و هه‌شته‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که‌له کاره‌کاندا هی‌زى رابه‌رایه‌تى و ئاخوتنى جوان به‌کاربه‌ینیت، دل‌یشت رینیشاندهرت بیت.

* روژى سى و یه‌که‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ قسه‌ خۆش و رووخۆش و ئاخوتنى جوان دایه "هه‌میشه له‌ گه‌ل خه‌ک پى بکه‌نه، به‌لام هیچ کات به‌ خه‌ک پى مه‌که نه".

* روژى هه‌ژدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که پابه‌ندیت به‌ بنه‌مایه‌کى راست و دروسته‌وه، بیرۆکه‌ی که‌سانى تریش له‌به‌رجاو بگریت. سهرچاوه: گو‌فارى "اطلاعات علمى". ژماره: ۱۱ "لایه‌ره: ۲۴-۲۵"

* روژى پینجه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که لایه‌نگرى راستى بیت، له‌ بیرت بیت که براوه‌ی کۆتایى ته‌نها راستییه.

* روژى هه‌فدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که که‌سانى ده‌روبه‌رت له‌ دروشم و ئامانجه‌که‌ت بپه‌ش نه‌که‌یت و به‌رده‌وام به‌ هاو‌ری خۆتیا‌ن بزانی‌ت تاوه‌کو پارێزگاری‌ت لی بکه‌ن.

* روژى ده‌وتهم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که بیرگردنه‌وه‌وه هه‌ستیکى هاوسه‌نگ و فراوانت هه‌بیت، له‌ کاتى سهرکه‌وتندا له‌خۆبایى و، له‌ کاتى شکستدا نا نومی‌د نه‌بیت.

* روژى ده‌یه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که به‌ره‌وه‌مندی خه‌ک پپیش به‌ره‌وه‌مندی خۆت له‌ پپیش چاو بگریت.

* روژى دوا‌زدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که کارو‌کردمه‌و‌که‌ن به‌وشیوه و‌م‌ب‌گریت که هه‌یه نه‌ک به‌و شیوه‌یه‌ی که دلت ده‌یه‌و‌یت.

* روژى دووم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ به‌ی‌ره‌هێنانه‌وه‌ی نه‌و یاسایه‌دایه که ده‌لیت: ((مه‌رۆفه‌که‌ن له‌ کالۆ که‌ره‌سته‌که‌ن به‌ها و نرخیان زیاتره)).

* روژى سى یه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که دل فراوان بیت نه‌ک نه‌وه‌ی که کینه له‌ دل بیت سه‌بارت به‌ ژێرده‌سته‌که‌ت.

* روژى سیازدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که به‌باشترین شیوه سود له‌توانا و لیها‌تووی که‌سانى تر و‌م‌ب‌گریت، به‌و شیوه‌یه به‌یر نه‌که‌یته‌وه که نه‌گه‌ر لیها‌تووییه‌که‌ن به‌ جو‌ریکى تر بو‌وايه باش‌تر ده‌بوو.

* روژى سییه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که راستگۆ دلسۆز و رووخۆش بیت له‌ گه‌ل ژێرده‌سته‌که‌تدا، چاو‌مه‌روانى ده‌ست پپیشخه‌رى نه‌وان نه‌بیت.

* روژى شانزدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى ده‌ربازبونه له‌ شته‌ کۆنه‌که‌ن، کاریک نه‌نجام بده که به‌راستى دروست و ته‌واوه ته‌نانه‌ت نه‌گه‌ر که‌سانى تر هه‌زاران جبار نه‌نجامیان دا‌بیت هیشتا هه‌ر نۆیه.

* روژى شه‌شه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى

* روژى بیست و پینجه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که ئارموزوت بۆ جیه‌جیکردنى کاره‌که‌ن زیاتری‌ت، له‌ ئارموزوت بۆ زانینى نه‌نجام و ئاکامى کاره‌که‌ن.

* روژى بیست و ده‌وتهم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که وه‌ک هی‌زیکى پالنه‌رى به‌هی‌ز وابیت بۆ نه‌وه‌ی هانى ژێر ده‌سته‌که‌ت بده‌یت بۆ نه‌وه‌ی باو‌مه‌ریان به‌و لیها‌توویانه هه‌بیت که‌له‌هه‌ر تاکیکیان دا هه‌یه.

* روژى بیست و دووم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که هه‌میشه داوا‌کاری یارمه‌تى و هاو‌کاری بیت له‌ که‌سانى ژێرده‌ست نه‌ک نه‌وه‌ی که سور بیت له‌سهر داواى گو‌پرایه‌لى کردن لی‌یان.

* روژى بیست و سییه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ راده‌ی هه‌ز و نه‌ارموز و دایه سه‌بارت به‌ جیه‌جیکردنى کاره‌که‌ت.

* روژى بیست و شه‌شه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که هه‌میشه به‌ گه‌شه‌بینیه‌وه له‌ نه‌نجام و ئاکامى کاره‌که‌ت به‌روانیت و باو‌مه‌رت وابیت که سه‌ره‌نجام هه‌ر سه‌ره‌که‌وتو ده‌بیت.

* روژى بیست و چوارده‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که کاره‌که‌نى به‌باش‌ترین خولیا و ئامانج نه‌نجام ده‌دا، به‌رده‌وام چاو‌مه‌روانى نه‌نجامى باش بیت.

* روژى بیست و نۆیه‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ خۆشویستنى که‌سانى تر دایه ده‌بیت خۆتیا‌ن لی جیانه‌که‌یته‌وه، به‌هاوبه‌شیان بزانی‌ت له‌و راستییه‌ی که‌له ده‌رونت دایه.

* روژى بیست و یه‌که‌م: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که خۆشویستن یاخود رق و کینه کاریکه‌ریان له‌سهر به‌یرکردنه‌وه و به‌ی‌ره‌که‌ت نه‌بیت.

* روژى بیستهم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که زیاتر له‌ نه‌نجامى کاره‌که‌ن، نه‌نجام‌ده‌رى کاره‌که‌ت به‌لاوه گرنگ‌تری‌ت، له‌ بیرت بیت که گروپیکى چالاک و لیها‌تو توانای به‌ره‌مه‌نیانى به‌ره‌مه‌ی جو‌راو‌جو‌ریان هه‌یه.

* روژى یازدهیم: نهينى سهرگردايه‌تى له‌ومدایه که هه‌میشه له‌ هه‌ولى دۆزینه‌وه‌ی چاره‌سه‌ردا بیت.

سكرتىر پەيوەندىكردنى كارگىرى ۲/۲

نا/ عومەر عەبدولقادر

دروست بن يا ھەلەو ناراست بن و گوڭرى
تەنھا دىدو بۇچوونىك مەبە.
- تا گىفتوگۇكە تەواو نەبىت و كۆتابى بى
نەبىت ھىچ بىر يارىك مەدە.
- بەسەرنىدان و وردىوونەومەدە گوڭىگرەو
ھەولى خۇت لەو پىناودا بىخەرد گەر.
- دوورىكەومرەدە لە ھەر شتىك كە
سەرنىجت دەشوپىنىت.
- كارىگەر مەبە بە وشە و دەرپرېنى ھەست
بزوڭىن و سۆزدارى.
- گوڭىگرە بۇ سەر جەم گىفتوگۇ و تەكان چ
تىگەشتىن ئاسان بىت ياخود گران.
- لە كاتى بىدەنگىبوندا بىر بىكەرەدە و نەودى
لەبەردەمتدا دەوترىت ھەلى بىسەنگىنە.
۴. كارامەبى گىفتوگۇكردن:
- خۇت رىكېخە و وا بىنە پىش چاوت
كە كەسك قىسمت لە گەل دەكات، ئاگاداربە و
بزانە دەللىت چى؟

- بە شىۋەمەكى راستەوخۇ لەبارەدى
كاروبارەكانەوە بدو، ئامانچى سەرەكىت
لە گىفتوگۇكەدا چىيە؟ ئەو بابەتە چىيە
كە دەتەوئىت لە بارىمەوە بدوئىت؟ بە باشى
تەومرەكانى دەستىشان بىكە.
- لۆژىكى بە و ھەول مەدە بە شىۋەمەكى
ھەردەمەكى لە بابەتەكەوە بىجىتە سەر بابەتەكى
تر بەبى ئەودى ھىچ پەيوەستىيەكى لۆژىكى
لە نىۋانىندا ھەبىت.
- بنووسە، تەنھا پىشت بە يادەومرەيت
مەبەستە، با بەردەوام ياداشتەكانت و كاغەزو
پىنووسى پىۋىست لەبەردەستىدا بىت.
- پىشېنى نەرىنى و بەرپەر چدانەوە بىكە
لە لايەن گوڭىكرانتەوە.
- قىسەبەكە و مەخوئىنەردەو، چونكە
خوئىندەوە ئامانچەكە بۇ دىنەبەوونت لە
زانىارىيەكانىست ھەرچەندە لىدوانەكەت و
دەرىخات كە دىنەبەوونت لەودى بابەتەكە بە باشى
دەزانىت.
- دەروونت جىگىر بىكە و بەپەرەش و
تامەرزۇبە لە كاتى لىدوانەكەتدا و بەروون و
ناشكرابى بدو بۇ ئەودى گوڭىكرانت بە باشى
لىت تىگەن.
- ماوە ماوە وچانىك بىدە، چونكە
بەردەوامبەوونى لىدوانەكەت لەسەر يەك
شىۋاز و بەبى ۋەستان كاردەكاتە سەر كارابى
پىشكەشكرەننى بابەتەكەت.

چەرەكەردەو.
ب- چاۋەكانىست بۇ ماۋەمەكى دىرژ لەسەر
دىرژىك رامەگرو دىرەكانى تر فەرامۇش بىكەيت.
ج- دووبارە مەچۇرەو سەر خوئىندەوە
رستە و دەستەواژەكان.
د- لە كاتى خوئىندەوەدا لە گەل خۇت
مەدو.
۲- كارامەبى نووسىن:
- وشەو دەستەواژە ئالۋوزو گران
بەكارمەھىنە.
- چەندىك دەتوانىت ھەلەبە تىگەپىشتن
لە پەيامەكە ئاسان بىكەيت.
- بىرۋەكەكان بە شىۋازىكى نوۋى دابىرژەو
بەچوانى رىزبەندىان بىكە، دىنەبە لەودى
ھەلەو كەم و كورتى تىدا نەبىت لە رووى
رىزمان و رىنووسەو.
- بەباشى ئاستى فىركارى و رۇشنىرى ئەو
كەسە بزانە كە لە پەيامەكەدا دەپىۋىنىت.
- تىبىنى ئەو ئاستە كارگىرىيە بىكە كە
دەتەوئىت پەيامەكە بۇ بنووسىت.
۲- كارامەبى بىدەنگىبون و گوڭىكرنت:
- لە كاتى گىفتوگۇدا بەدوۋى ئەو بوارانەدا
بچۇ كە بۇ تۆ گرىنگن.
- سەرنىج لە ناۋمۇكى بابەتەكە بىدە نەك
لەو رىگەو شىۋازى كە پى دەوئىن.
- بە نەرمونىانىيەوە گوۋى بگرە بۇ
سەر جەم دىدو بۇچوون و بىرۋەكەكان چ راست و

* كارامەبىيەكانى پەيوەندىكردن:
بۇ ئەودى پىرۋەسى پەيوەندىكردن بە
كارابى بەرپەو بىجىت پىۋىستە سكرتىر
خاۋەنى كارامەبىيەكانى پەيوەندىكردن بىت كە
رۋلى گرىنگو سەرەكى دىبىن لە سەرەكەوتنى
پىرۋەسەكەدا، لە گرىنگىر ئەو كارامەبىيەنەش:
۱- كارامەبى خوئىندەوە:
- بىشكىن بۇ چاۋەكانت ئەنجام بىدە، ئەگەر
پىۋىست بە چاۋىلكە بوو بەكارى بىيە.
- تەكىكەكانى خوئىندەوە فىرپە،
چاوت بەناو دىرەكاندا مەگىرە، لە ھەمان
كاتدا ئەو وشانەى كە زۆر گرىنگن چەند
جارىك بىنەخوئىنەردەو.
- زىاتر ئامانچىان مەبەستەكە بىخوئىنەردەو،
بەشۋەمەكى كۆپرانە بە لاپەردەكەدا مەروانە،
بەدوۋى ئەو بەشەدا بىگەرى كە راستەوخۇ
پەيوەندى بەتۋە ھەمەو لە خۇت پىرسە
بۇچى ئەو دەخوئىنەتەو؟ پىشېنى دەكەيت
لە خوئىندەوە ئەودە بىكەيت بەچى؟
- بەدوۋى بىرۋەكە سەرەكەدا بىگەرى،
روانىنست لەسەر بىرۋەكە سەرەكەكان
چىرەكەردە كە دەكرىت كورت بىكرىنەو و
چىابىكرىنەو، ھەلەبە ئەو بىرۋەكە بە باشى
بىخوئىنەتەو.
- خۇت بەدووربىگرە لە نەرىت و خوۋە
خراپەكان و خۇتەن لى بىبارىزە:
۱- خوئىندەوەت لە تەنھا دىرەكەدا

۱۱۳ شىۋازو رېگا بۇ يارمەتيدانت لەسەر بەرزكردنەۋى رېژمى بەرھەمھېنان و زالبوون بەسەر رېچكى دواخستندا

چۇن زۇرتىن بەرھەم لە كەمترىن كاتدا

بەدەست دىنىت؟

بەشى سىيەم

رۇژانت دەست پېيكە بە ئەرک ياخود كارە سانايەكان و دانانى پلانىكى دوورو درېژ بۇ كارە زۇر زەخمەتەكان، ئەمەت لە بىر بىت لەسەرەتاي ھەر كارېك يان پىرۇژمەك و بە سەرکەوتوۋىي ھەموو جارېك دەست پېدەكەيت.

بىر كىردنەۋى بەرھەم ھىنەرەنە دابھىنە:
۴۱- ئەگەر كاتى تىرت ھەبوو كارى بۇ بىكە لەسەر ھەنگاۋە ھەرە گىرنگەكەي، لەبەرەنەۋى نەۋمەيە كە نىرخىكى زۇرتىرت پېدەدات، يان داھاتىكى گەۋرەتر، پىرسىيارېك كە پېۋىستە بەردەۋام لە خۇتى بىكەيت (باشترىن ۋەبەرھىنان بۇ كاتى ئىستام چىيە؟) لەو كاتەدا ھەلسە بە بەنەنجام گەياندنى زۇرتىرتىن كارى بەرھەم ھىنەر.

۴۲- بەردەۋام تىشك بىخەرە سەر ھەر ھەنگاۋىكى ھەرامۇش كىراۋى كە گىرنگ بىت، بە بەردەۋامى كارى بۇ بىكە، ھەتا دەتۋانى بەبى پىچرانى بىرو ھۇشت لەسەرى، گىرنگ نىيە تا چەند ئاستەم ھىزۋەنەۋە پان ئەۋانەي كە روۋبەرۋوت دەبىنەۋە، كە زۇربەي جار پېۋىست دەكات كە خاۋەن ئىرادەپەكى بە ھىزىبى، چۈنكە دەرەنجامەكەي شايەنى ئەم ماندوۋوبوۋىيە.

۴۳- بىچۈرە سەر ھەنگاۋى داھاتوۋ لە گىرنگى لىستەكەت، ھەموو بىرو ھۇشى خۇت ۱۰۰% بەدە ئەم كارە تا تەۋاۋ دەبىت، كە تەۋاۋ بوۋىت يان ئەۋەپەرى تۋاناي خۇت خىستە گەر بۇي، بگۈيزمەرۋە بۇ سەر كارەكەي دۋاي ئەۋ لە سەر لىستەكەت يەك بە دۋاي يەكدا، نا بەم شىۋمەيە كارەكانت كۇتايى پېيىنەۋ ھەموو كات كارېكە بۇ بەنەنجام گەياندنى ھەرە گىرنگەكەيان.

۴۴- ئەۋكارە بە بەنەنجام بىكەيەنە كە داھاتىكى زۇرت بۇ دەستەبەر دەكات، كارە

۲۷- ئىستا دەست پېيكە، ھەردەم ئەم دەستەۋاژەيت لەبەر چاۋ بى "ئىستا كارەكەت بەنەنجام بىكەيەنە" چۈنكە تا دەست پېنەكەيت كۇتايى نايت، چاۋمروانى رېكخستنى ھەندىك كار ئەگەرى لە دەستدانى ھەموۋىيەتى، بە ئەنجام گەياندنى ھەندى ھەنگاۋ رۇژانە دەتگەيەنەتە ئامانچەت، كارەكانت دوامەخە ئىستا دەست پېيكە.

۲۸- وردىبىن بە، پەرە بەۋوردىبىنى ۋادەۋ بەلنەكانت بەدەدەبىتە خۋويك كە لە ماۋمەيەكى كورتدا زۇرتىرتىن كار بە ئەنجام دەگەيەنى لەچاۋ كەسانى تر بە رېژەي (۹۷%)، وردىبىنى ۋ پابەندىۋون بە بەلن ۋادەكات ھەردەم كاتو پىارمەت بۇ بگىرپەتەۋە، لە ھەمان كاتدا رېزى كەسانى تر بگىرپ، زوۋ نامادەبۋونت لە كار دەرەتە ناسىنى كارمەندان ۋ كۆمەككردنى نۇيت پى دىبەخىش، لە ھەمان كاتدا دەرەتە چەسانەۋەۋە كاتى خۇ نامادەكردن بۇ بىر كىردنەۋەت پان ھەر ھىچ نەبىت كاتىكەت بۇ پېداچوۋنەۋەۋە تېبىنەكانت پېدەدات.

۲۹- سوۋد لە سەرەتاي رۇژە زوۋەكان ۋ مېرگەر، كاتىمىرېك لەۋادەي دىيارىكاراۋ زوۋتر لە خەۋ ھەلسەۋ ئەم كاتىمىرېك بىقۇزمەرۋەۋە بۇ بە ئەنجام گەياندنى بە باشترىن شىۋە، بۇ ماۋەي مانگىك لەسەرى بەردەۋام بەۋ سەرت سۈردەمىنى لەۋەي كە ئەم كاتىمىرېك بۇتى كىردۈۋە، ئەمە شىۋازىكى سانايە بۇ دەست خستنى سوۋدى زۇرباش.

۴۰- ھەموو پىرۇژەيەك بە ھەنگاۋىكى باش دەست پېيكە، دەست بىكە بە كارىكى گىرنگ ۋ ھەست بە بەنەنجام گەياندنى دەكەيت كە يارمەتيدەرە بۇ تەۋاۋكردنى رۇژمەكەت لىستى

ئىستا دەست پېيكە:

۲۴- ئەمىرۋ ھەلسە بە دانانى لىستىك بۇ بەيانى، چۈنكە زۇربەمان كەمترىن بەرھەمى دەبىن لە كۇتايى رۇژدا، كاتىك كە زۇربەي نەركە قورسەكانى ئەمىرۋە تەۋاۋ دەبىت، كاتى خۇنامادەكردنە بۇ رۇژى دواتر، ۋا باشترە كە پابەندىبى بە خىستەيەك بۇ كارەكان لە ھايلى رۇژانە، يان كۇيان بىكەيتەۋە لە شىۋەي نامىلكەيەك بەم شىۋمەيە ھەموو كار ۋ چالاكەكانت لەبەرەم دابىت، سازكردنى خىستەي كارەكانت لە پېشدا بىت، بۇ ئەۋەي رۇژى دواتر بە باشترىن شىۋە دەست پېيكەيت، ئەمەش ۋات لىدەكات كە بىر بىكەيتەۋە لە ھەنگاۋەكانى تىر.

۲۵- ھەموو بەيانىيەك لە نوۋسىنگەي پاكەۋە دەست پېيكە، ئەمەش لە ئىۋارەدا پېش دەرچوۋونت لە كار ھەلسە بە پاكىردنەۋەي كەلەكە بوۋنى كارەكان، بەردەۋامىشەت لەسەر پاكىردنەۋەي نوۋسىنگەكەت ۋەكو خۋويەكى رۇژانەي لىدەت لە ھەر تەنگىزەيەك دۋورت دەخاتەۋە كە دەبىتە ھۇي پەرش ۋ بلاۋى ۋ رېگر دەبىت لەبەرەم بىر كىردنەۋەي داھىنەرەنە، زۇربە سانايى ناتۋانى كارەكانت بە شىۋمەيەكى دروست بەنەنجام بىكەيەنى ئەگەر نوۋسىنىكى زۇرت لەسەر كەلەكەبوۋ، لە گەل بوۋنى كۆمەلىك كار كە دەبىت لەيەك كاتدا جىيەجى بىرپىت.

۳۱- ئەنجامدانى ئاستەمترىن كار، ئەمەش لە كاتىك كە لىستىكى پەرفراۋانت ھەيە لە كارى قورس، ھەلسە بە ئەنجام گەياندنى ھەرە سەختەكەيان لە دۋايدا ھەست دەكەيت بە ناسانى كارەكانى ترو دەرەبازىي لە خەفەت خۋاردن بۇ ھەموو رۇژەكە.

ئەمرو مەخەرەسىيە، ئىستا دەست بە كارمەكت بىكە و ئەۋدى تۆ لە ماۋدى ۱۰ سالدا ئەنجامى دەدى كەسانى تر بە ھەموو تەمەنيان پىي دەگەن، ئىستا كارمەكت ئەنجامىدە ھەست بە ئەنجامىكى زۆرباش دەكەيت چۆنىيەتى بەرھەمەنيانى كاتت جۆرى ئەو ژيانە ديارى دەكات كە دروستى دەكەيت.

۵۲- زۆرتەر ئەۋە ديارى بىكە كە دەتەۋى ئەنجامى بەدى لە ھەر شتىكى تر، ھەنگاۋى يەكەم چىيە لەسەر لىستەكەت، پان گرنگىزىن نامانچ كە دەپى ئىستا بە ئەنجام بىگەنرەيت، ئەمە ئەو ئەركەيە كە پىۋىستە لىي وردىيەنەۋە، ئەم شىۋازە پەيرەۋ بىكە لەو كاتەدا دەتەۋى ھەموو ئەۋدى كە پىۋىستە ئەنجامى دەدى بەلام بە مەرجى كارگىردن بۆ ھەر كارىك بەجىا.

۵۳- ھەلسان بە زىادىكردى ئەنجامەكان بە چۈنە سەر كارەكەى دوايى بەيى دواكەۋتن، ھەتا چەند كارىكت بەدواى يەكدا ئەنجامدا، ئەگەر دوو بەرامبەرى زىادىكردى بەرھەمەكەتى لىدەكەۋىتەۋە، سەرگەۋتن سەرگەۋتنى بەدواۋىيە، ھەر كارىكىش بەسەرگەۋتۋىي كۆتايى بىت ھەستى مەمانەۋ بىروا بەخۇبۋونت لا زىاد دەكات، ھەر ئەنجامىكى سەرگەۋتۋو تۋاناكەنى خۆت لانايز دەكات بۆ روۋبەرۋوبونەۋە دواى ئەو، ئەنجامدانى ھەر ھەنگاۋىك بە جىاۋ لەدوايدا چۈنە سەر ھى تر بەيى دواكەۋتن.

۵۴- چالاكىيە سەرگەۋىيەكانى رۆژانەت بگۆردە بۆ خويەكى بە ھىز، خىو پىۋەگرتن شتىكە لە خۆتەۋە پىي ھەلدەستى بە بى (خوكم كرىنى عەقلىۋاعى) ھەرىكە لە ئىمە ئەركى ناخۆش و رق لىيۋونەۋە ھەيە لە گەل ئەۋەشدا گرنگە، تەنھا كە دەپتە خويەك بە سانانتر قىۋل دەرگى، لەو كاتەشدا لەسەرت نىيە كە بوەستىۋ بىرى لى بىكەيتەۋە.

۵۵- خۈۋە كۆن و بى سوۋدەكانت بگۆردە بۆ خۈۋى سوۋدەخىش، بىريار بەدە لەۋەبەرھىنانى كاتت بە چالاكىيەكى زياتر، ئەمرو دەست پىيەكە، كەسانى تر تىيىنى ئەنجامدانى زۆربەى كارەكانت دەكەن، زياتر نرخی تۆيان لە لادەپت سەرەراى ئەۋدى كە دەتەۋى زۆرتەر چىژ لە كاتە دەست بەتالەكان بىيىنى.

۵۶- بىنە بەرجاۋت كە نىو رۆژت لەبەردەمە بۆ ئەنجامدانى كارى رۆژىكى تەۋاۋ، چى دەكەيت؟ بەجى دەست پىدەكەيت؟ كامەيان پىۋىستە لە سەرەتا بىتۋ لەدوايدا كاميان دىت؟ كاتىك كە دەزانىت بەكەمى كاتى بەردەست بۆ ئەم كارە سەرت سورەدەمىنى، لىرەدا ناچار دەپى كە پلانىكى بەرز دابىنىت بۆ بەرزترىن ئاستى تۋانستى.

۴۷- كاتى خۆت دەستەبەر بىكە بە ئەنجامدانى ئەركەكانت بە كەمترىن زيان، تا ھەنگاۋەكانى كەمترىۋون بە ئەنجام گەياندى باشتر دەپت، كار بۆ بەرزكردەۋە تىكرابى تۋانستت بە گىرانەۋەى دەقىقەۋ چركەكان لە كارە دووبارە بوۋەكان، ناگادارى ھەنگاۋى ئالۋز و ناگرنگ و رىژەكانىان بە بەچارەسەرگىردىان كە كارەكان دووبەرامبەر دەكاتەۋە.

۴۸- قەبارەى كارەكانت جۆربە جۆر بىكە تا دوۋرگەۋىتەۋە لە ماندوۋى، لە برى ھەلسان بە ئەنجامدانى دوو پىرۋزە لە ماۋەى جۋار كاترەمىردا، يەك بەدواى يەك ئەنجاميان بەدە، دابەشيان بىكە بۆ ئەرك كە ھەرىكەيان لە ماۋەى ۲۰ خولەكدا ئەنجام بەدى، ھەۋلىدە ئەركەكانت رىز بىكەيت لە بىجۈكەۋە بۆ گەۋرە، لەو كاتەدا ھەست بە ئەنجامدانى دەكەيتۋ كەمتر بى تاقەتت پىۋە ديارەمىي لە كۆتايى رۆژدا.

۴۹- روۋبەرۋوى خۆت بەرەۋە بۆ كۆتايى ھىنانى كارەكانت لە خستەى كار، بە بەردەۋام بىگەرەى بەدواى زۆرتىرەن و باشترىن و بە پەلەترىن شىۋازى بەرھەمەنيان بۆ ئەنجامدانى كارەكان لە دوايدا پاداشتى خۆت بىكە بۆ بەرزكردەۋەى تىكرابى بەرھەم ھىنانت.

۵۰- ھەۋلى خۆت بىخەگەر بۆ بەرزكردەۋەى تىكرابى چاگىكرىن، چاگىكرىنىكى كەم و بەردەۋام لە كۆشش و دەرەنجام جىاۋازى گەۋرە بۆ ماۋەىكى دوۋر دەستەبەر دەكات، ھەموو ئەۋدى كە پىۋىستىشە ئەۋمىيە كە كارى خۆت چاك بىكەيت زياتر ئەۋدى كە لەسەرى دەرۋى بە بەردەۋامى لەو كاتە دەگەيتە سەرۋو (۵%) لە كرىكارە بەرھەم ھىنەرەكان.

۵۱- گەشە بە بەرھەمى كارمەكت بەدە، كارى

سانايەكانىش بەدە بەو كەسانەى كە دەتەۋىن پىي ھەلسەن، ئەمەش باشترىن شىۋازە بۆ بەرزكردەۋەى تىكرابى بەرھەم ھىنان، خۆت ھەلسە بە ئەنجامدانى كارە سەرگەۋىيەكان، چۈنكە تەنھا خۆت باشتر ئەنجامى دەدى، ھەرچەندە كە لىيەتۋوۋىي و لىزانىت ھەبۋو لەم بارەدا پىۋىستە كە بە شىۋمىيەكى زانستىانە كە ئەم كارە پىۋىستىيەتى ئەنجامى بەدە، كات و لىزانى خۆت بىخەرە گەر، وردىيەن بە لە ھەر كارىك و بىريار بەدە ئەۋدى كە كام تۋاناي بەردەست زۆرتەر چالاكترە بۆ ئەنجامدانى.

۴۵- كاتى خۆت بگۆردە بۆ كىردەۋەى بەرھەمەنيەر، ئەم كاتە ديارى بىكە كە دەتەۋى زۆرتىرەن بەرھەمى ھەبىت، ھەموو تۋاناي خۆت كۆبىكەرەۋە پاشان ئەنجامى بەدە، كاتەكانى كە تىايدا بەرھەم ھىنان كەم دەپتەۋە تەرەخانى بىكە بۆ ۋەلامدانەۋەى پەيۋەندى تەلەۋۇنى، ناردنى فاكس، كۆبۈنەۋە، يان گەفت وگۆكرىن، كەشيش ناتۋانىت كە پارىزگارى بىكات لەسەر تىكرابى بەرھەمى بەرز بە درىژايى رۆژ، نەيىنىيەكەش لەۋەدايە كە زۆرتىرىنى كاتە چالاكەكان بناسىۋ تىايدا ھەلسى بە ئەنجامدانى زۆرتىرىن دواكارى و پىداۋىستىيەكانى كارگىردن.

۴۶- بە شىۋمىيەكى كارامە كۆمپىوتەر بەكاربەينە، ھەموو كات پابەندى بە نوۋسىنى شتەكان يەكەم چارو لە دوايدا دەتەۋى بىخەيتە سەر نوۋسىنگە، دوۋرگەۋە لە نوۋسىنى تىيىنىيەكانت بەدەست كە لەدوايدا دەپى بىگەرەنيىتەۋە بۆ سەر كۆمپىوتەرەكەت، ھەۋلىدە فېرى بەكار ھىنانى (بەنەماى داتاكان) و ھىلكارى پىرۋزەكان و ھەر پىرۋگراممىكى كە سوۋد بە كارەكانت دەگەيەنى.

کیشە و

وەك بايەخدانىكى زياتر
بە واقىيى ئەمروى بوارى
كارگىرى و بازارسازى (بريار)
لە دووتونى كوشەيەكى ئويىدا
«كيشەو بريار» ھەلدەستىت بە
خستىنە رووى كيشەيەكى و دەمى
لە ھەر ژمارەيەكدا و ھەلەدەدات
چارەسەرى نمونەيى بۇ ئەو
كيشەيە ديارى بگا، بۇ ئەو
دواتر خاوەنى كيشەكە بريارى
سەرکەوتووى خۇى بدات.
بۇ زياتر ناشنا بوونى
ھەمووان و سوود وەرگرتن لە
بۇچوون و راى جياوازي يەكترى.
بۇ گەيشتن بە بريارىكى
سەرکەوتوو دەرگاى «كيشەو
بريار» كراوہيە بۇ ھەر
چارەسەرىك كە توى خوینەر بە
پەسەندو شياوتري دەرانييت.

لە ئەنجامى رژدى و رەزىلى (كاروان) دو،
نەھاتوو، چونكە ئەو پيشتر ريكلامى بۇ
ھەندىكى لەو بەرھەمانە كروودە كە ھاوردەى
كردوون، بەلام وەك ئەو بوو كە پارەگەى فرى
دابيت، بۇ نمونە لە سالى (۲۰۰۵) مەسرەفكى
زۆرى كرد لە ريكلام بۇ ماست بە تامى ميوە،
ئەو كاتە لە ولاتى توركياو ھاوردەى دەرگ،
بەلام دواچار ئەك لە بەرھەمەكە بەلكو لە
كۆمپانيەكەش دووركەوتەو كە ماستەكەى
دروست دەرگ.

نەم پيشينە سلبانەى واى لە كاروان
كروودە نوويرى بچيتە ژير بارى ريكلام
كردنەو، بەلام لە ھەمان كاتيشدا كاتيك
دەبينى ئەو ھەموو بەرھەمانە ريكلاميان
بۇ دەرگى ھەست دەكات كورتىيەك لە
بىر كرنەو ھەيە، چونكە ناييت ئەو
ھەموو سەرمایە زۆرانە كە لە ريكلامدا بە
كاردیت حسابى فەوتاي بۇ بكریت.

كەواتە كاروان ھەلەيە لە بۇچوونەكەيدا
يان ئەو كۆمپانيەيە ريكلام دەكات دواى
كلوى با بردوو كەوتوو؟
سەرمتا ئاشكرايە ھەلەيەك لە تيگەيشتنى

(كاروان) دا ھەيە بۇ كارى ريكلام، پاشان گەر
چارەكانى تر لە ريكلامدا سەرکەوتوو نە بووبيت،
ناييت واى دابيت كە ريكلام بى سوود، لەوانەيە
خەتاي چۆنيەتى ريكلامەكە بىت.

ئەو بەو روانينە گشتيە لە ريكلامكردن
ورد نەبووتەو، چونكە ھەرگيز راست نيە
كۆمپانيەكان بەبى قازانچ پارە لە ريكلام
سەرف بکەن، ئەو لەدوا ھەنگاوى پرۆسەى
ريكلامكردنەو دەيەوييت بگەريتەو بۇ
ھەنگاوى سەرمتا، شارەزايانى ئەو بوارە بۇ
ئەنجامدانى ريكلام شەش ھەنگاوى سەرەكى
كە نامازەى پى دەكەن:

۱- مەبەستى ريكلام: كە تيايدا تاكى كۆمەل
لە ھالەتى بى ناگايەو، لە بەرھەمەكە
دەباتە ھالەتى جيبەجىكرەن كە (كرين) بە
واتايەكى مەيدانى مەبەست لە ريكلام گۆرپى
سيفەتى تاكە لە (بەكاربەر) گشتيەو بۇ
كرپارىكى تايەبەتى بەرھەمەكە.

۲- نامانجى ريكلام: تيايدا ئەو توپزەى
كۆمەل كە مەبەستە ديارى دەرگيت نايە
مندال، نافرمت، گەنج، وەرژش دۆست... ھتە.
يان مەبەست لە ھەموو كۆمەلگەيە كاتيك
بۆنەيەكى وەك جەننەكان يان رووداويكى
گرنگ وەك ھەلپزاردن بەرپۆە بىت.

۳- بودجەى ريكلام: ديارىكرەنى سەرمایەى
بپويست بۇ بە ئەنجام گەياندى ريكلامەكە.

۴- ديزاينى پەيامى ريكلامەكە: ريكلام
بپويستە ھەنگرى پەيامىك بىت كە بتوانيت
لە ماوەيەكى كەمدا باشترين زانياريت
بداتى ئەك زۆر ترين زانيارى، پەيامەكەش
پيكتاتوو لە نامازەيەكى: وشە+ ويئە+
دەنگ+ ... كە بەگشتى ھەموويان لە خزمەتى
گەياندى زانيارىيەكەدان. بپويستە پليم
زۆربەى كۆمپانيەكانى ولاتى ئيمە لەم خالەدا
زۆر دواكەوتوون، لەوانەيە (كاروان) يش
شكستەى لاوازي ئەو خالە بىت، بۇ نمونە
بۇ ريكلامى ماست: خۆشترين ماستى توركى،
چلورە: باشترين بەستەنى ئيرانى، جل و بەرگ:
جوانترين جل و بەرگى ئىتالى، عەتر: شازى
عەترى فەرەنسى، مۆبيليات: تۆكە ترين
تاقمى توركى...

يان بۇ پيدانى نازناويك بە كالاکەى پەنا
دەباتە بەر وەصفىكى شاعرانە بۇ نمونە:
ريستورانتي سولتان موزەفر: پيگەيەك بۇ
حەوانەو، مۆبيلياتى شاليار: تابلۆيەك لە جوانى،
لە كاتيكدا ئەمانە ھيجيان پەيامىك نين بتوان
سەرنجى بيئەرو گوپگرو خوینەر رايكيشن.

باشترين بنەما بۇ ديزاين و پيكتەيانى
پەيامى ريكلام ئەو سى خالەيەكە (ئيريك
شۆلتز) ديارىكرودو، شۆلتز لە گەورە

ئەو دوو دلە لە كارى ريكلام بۇ بەرھەمى
تازەى كۆمپانيەكەى (كاروان)، پىنى وايە ئەو
ريكلامانەى كروپيەتى وەك زياە مەسرەفكى
بى سوود بەسەر كارەكەيدا تپەرى كروودە،
ئەو چەندىن سالە لە بوارى بازارگانى خواردى
قوتوو كار دەكات. لە دوا سەردانىدا بۇ ولاتى
ماليزيا لەگەل كۆمپانيەكە ريككەوتوو، بۇ
بەرھەمەيانى شەربەتى سروشتى بەناوى
(خۆشاو) بە تامى جۆرەھا ميوە بەبى ھيج
زيادكراويكى كيميائى و شەكر، ئەم پرۆژەيە
زۆر جىي بايەخى (كاروان)ە، ئەو لە بىرى
ئەو دەايە دواچار خۆى كارگەيەك بۇ ئەو
مەبەستە بنيات بىنى لە ناوخودا زياتر سوود
بگەيەنى و زياتريش سوود وەرگرى.

خالىك كە جىي گومانى (كاروان)ە
تەنھا ريكلامە، يەكەم پرسىار كە زياەى
گومانەكانىيەتى: نايە ريكلام بپويستە بۇ
بەرھەمىك كە پيگەيەكى باشى لە بازاردا
ھەبىت؟ جگە لەوش نايە بودجەى ريكلام كە
ژمارەيەكى كەم نيە بوودجەيەكى نيە كە
بە ھەدەر برواتو دواچار ھيج كەلنيك بر
ناكاتەو، بەلام ئەو ھەلە بزانە كە ئەم بۇچوونە

دوکانەکی کۆپی و پێداویستیەکانی خوێندنی تێدا دانابوو، پاش زیاتر لە (۳۰) ساڵ ئیستا خاوەنی زیاتر لە (۱۷۰۰) مەلەبەندی بازارگانییە لە جیهاندا و (۲۳) هەزار کارمەند کاری بۆ دەکەن و چالاکی بازارگانییە بەردەوام زیاد دەکات، زیاتر لە (۲) ملیار دۆلار لە سەرمايەکەیدایەو کاری بێ دەکات.

ئێستاش پاش ئەو هەموو سامانە ناتوانیشت بخرێتەوه و بنوسیت گۆی بۆ هاوسەرەکی دەگرت، کە شتی بۆ دەخوینێتەوه! گەواتە ئەو کەسە کە نەتوانیشت لە بواری خوێندندا سەرکەوتوو بێت، چەندین بواری تر هەیە بۆ ئەوەی تواناگانی خۆی تێدا بختە کارو سەرکەوتن بە دەست بهێنێت!

سەرچاوه/ ئینتەرنێت

(بول ئورفیلا) باوک و دایکی بە رەگەز لوبنانین و لە ئەمریکا دەرمان، هەر لە منداڵییەوه تووشی نەخۆشییەک بوو، کە پێی دەوتری (دیسکسیا)، ئەم جۆرە نەخۆشییە و لە نەخۆشەکان دەکات کە میشتکی توانای تێگەیشتنی لە پێتەکان نییە و ناتوانیشت پێتەکان بکات بە وشە.

هەر لە پۆلی یەکەمەوه دوجاری ئەم نەخۆشییە بوو، زۆر ناردەحەتی کرد، لەم قوتابخانە بۆ ئەو قوتابخانە دەیانگواستەوه، سەرەنجامیش هیچ فێر نەبوو، بەلام دایک و باوکی بە دڵسۆزییەوه زیاتر هانیاں دەدا تا بەرەو پێشەوه بچێت.

(بول) لە بواری بازارگانیدا سەرکەوتنی بە دەستەینا، لە سەرەتای دەستپێکردنیدا لە ساڵی (۱۹۷۰) دوکانێکی بە کرێ گرت لە نزیک زانکۆیەک لە زانکۆگانی نیویۆرک،

بەریوەبەرەکانی بواری ساغکردنەوهی کالایە لە سێ کۆمپانیای (کۆکا کۆلا، والت دیزنی، برۆکتر گامبل)ی ئەمریکیدا کاری کردووه، ئیستا راویژگاره لە واشنتۆنی پایتەختی ئەمریکا، ئەو سێ خالە بریتین لە:
 ۱- ئەو جەماوەری مەبەستە.

ب- سودەگانی کالاکە.

ج- هۆکارەکانی پێویستبوونی بەکارهێنانی بەرھەمەکە.

نموونە ی دیزاینی پەيامێک لەسەر ئەو سێ بنەمايە بۆ بەرھەمێکی وەک (خۆشاو) کە ناراستە دایکان گرابێت، بۆ ئەوەی شەربەتیکی سروشتی بکەن بۆ منداڵەکانیان تاوەکو لەشیکی تەندروستیان هەبێت، بەم جۆرە دەبێت:

{دایکانی دڵسۆز بۆ منداڵەکانتان (بنەمای یەکەم)، خۆشاو باشترین شەربەتە کە سروشتیو شەکر و هیچ مادەیکە پارێزەری کیمیای تێدا نییە، (بنەمای دووەم)، کە زیان لە ددان و تەندروستی منداڵەکەت بدات (بنەمای سێیەم)}.

۵- هەبژاردنی کە نالی راگەیانندەکە: ئایا بۆ ئەو جەماوەری کە دەتەوێت بیکەیتە کرپاری خۆت، چ کەناڵێک لەبارە بۆ گەیانندی پەيامەکەت، ئایا تێ فێ یە، رادیۆ، کورتەنامە ی مۆبایل.....

۶- هەڵسەنگاندن: لە دوا هەنگاودا کە هەڵسەنگاندنە تیايدا ریژە کاریگەری ریکلام لەسەر فرۆشتنی کالاکە دیاری دەکری، هەر چەندە ئەمە کاریکی ئاسان نییە، چونکە فرۆشتن پەيوەستە بە کۆمەڵێک فاکتەرەوه کە یەکیکیان ریکلامە، بەلام دەتوانری بە نشت یەستن بە داتاگانی پێش دەستپێکردنی ریکلامەکە، ئەنجامی کارەکو دەستکەوتەکانی دیاری بکری.

بۆیە دەتوانین بڵێن هۆکاری سەرەنەگەوتنی ریکلام زیاتر لەو خالەندا دەردەکەوێت، مەگەر لە حالەتێکدا کە بەگشتی سیستمی ساغکردنەوهی کالاکە لە رووی نرخ و ئەو خەڵکانە مەبەستەو ئەو شوینە کالاکە ی تێدا خراوتە روو، کەموکوورتیان تێدا بێت، ئەو کاتە ریکلام کاریگەری نیجایی نابێت.

دوا وتە بۆ (کاروان) ئەوەیە: ئەو پارەیی کە لە ریکلامدا سەرف دەکری وەک جۆریک ئەو مەبەرھینان وایە، بەلام زیاتر مەعەنەوییە وەک لەوادی ماددی بێت. بێ تاییەت بۆ ئەو کە بەرھەمێکی تاییەت بە خۆی هەبێ و چەند بێتوانیشت خەزەمتی ناوی (خۆشاو) بکات، هیندە زیاتر سود مەند دەبێت لە داھاتوودا.

دەلێن کات هەموو شتێک دەگۆرێت، منیش دەلێم: پێویستە لەسەرت خۆت دەست بە گۆران بکەیت، و چاوەڕوانی کات نەکەیت

(ئاندى وارول)

Marketing Knowledge

زانینی بازارسازی

م. هازە شێروانی

دەبینین کە زانین بۆتە کلیلی سەرەکی پێش کەوتنی ئابووری ولاتان و رێکخراوەکان جابج بەرهەمهێنانی کالایەتی یا خزمەت، هەر وەک کە دیاردە ی گەران بە دوا پەسپۆری کارزان (کارگێری کارو هونەری کار) بە یەکێک لە جیاکەرەودەکانی ئابووری زانین دادەنرێت، وەک چۆن نامارەکانی ولاتە جیاوازدەکانی جیهان نامارە دەکەن بە بوونی مەیلیکی گەورە بە ناراستەیی گەشەسەندنی ئەو کارانەیی کە خاوەن مۆرکیکی زانین، هەر ئەم کارانەش ھێزێکی گەورە پێک دێن بۆ رێکخراوەکان، ھاکنەریکی یارمەتیدەرە لە مانەودو کێرکێ کردن لە بازاردا کە بە جوولە پێش کەوتوو و خێرایییەکی دەناسرێتەوه، بە تێبینی کردنی ئەوێ کە رێکخراوە سەرکەوتوووەکان لە جیهانی پێشەسازی پێش کەوتوو داخوون گرنگیدانێکی گەورە بە زانین، کە ئەو زانینە بە خاڵیکی کێرکێ گەورە دادەنرێت.

لێرەدا دەبێت رێکخراوەکان زۆرباش درک بەوه بکەن کە زانین سەرچاوەیەکی سەرەکی زیندوو و جێگیر و بەربلێو لە ھەموو بەشەکانی رێکخراودا، کە دەتوانرێت بە کاربەنرێت لە پێناو دۆزینەوهی خالی کێرکێ، ھەر بۆیە دەبینین کە پارەییەکی زۆر خەرج دەکەن بۆ پرۆژەکانی زانین و کارگێری زانین، لە لایەکی ترەوه زۆریک لە رێکخراوەکانی بازار زانین دەفرۆشن، ھەر وەک رێکخراوەکانی رابوونگاری زانین و شارەزاییان دەفرۆشن، نەخۆشخانەکان خزمەتیکی چروپەر لە زانین دەفرۆشن، بەلام لێرەدا چی دەزانیت دەربارە رێکخراوەکانی پێشەسازی زانیارییەکان؟ بۆ وەلامدانەوهی دەلیین کە ئەم رێکخراوانە زانین دەفرۆشن لە رێگای بەرھەم و خزمەتە بەرھەم ھاتووەکانیان.

دەبینین کە زانین لە گرنگترین داھاتەکانی ھەر رێکخراویکی کار، کە کۆشش دەکات بۆ بەرھەم بوون و سەرکەوتنی لە بازار، دەرچوونی زانین ھەر بۆ خۆی ھاکنەریکی دیار و بەرچاوە بۆ بەرھەم بوون و سەرکەوتن، دەبینین کە زانین ھاوشانی ھەموو قوناغەکانی کار، ھەر زانینە

کە پالێشت و یارمەتیدەرە بۆ تەواوکردنی ئەو قوناغەکانی کار لە ھەر رێکخراویک.

بە بێ گومان دەبینین کە بەر بلای زانین لەم سەردەمەیی کە تیایدا دەترین گۆرانکاری قوڵ و گەورە کردوو لە ھەموو لایەنەکانی ژیاھماندا، تێروانینمان بۆ زانین و مامەلەکردن لەگەڵیدا بەو ناستە نەبوو کە لە سەدەکانی رابردوودا تێبەرپو، ھەر بەو جۆرەش نەمایەوه کە زانین تەنها سەرماپەییەکی کەم بێت و دەست خستنی ناستەم بێت، بەلکو شوێش گەیانندن و زانیاری و ئامێرەکانی بە تاپەتی ئێنترنێت، بۆ زانین بوو بە داھاتیکی بەر دەست و سانا، تاوەکو رووبەر و بوونەوهی گەران بەدوا زانین بە چەندبێتی بۆ چۆنییەتی مامەلەکردن لە گەڵ ئەو ھەبارە گەورەیی زانین و پۆلین کردنی زانینی بە سوود و دانانی لەو لایەنە کە بتوانین مامەلەیی بنیاتنەرانی لەگەڵ بکەین بە مەبەستی سوود وەرگرتن لێ.

لێرەدا زانین لە سەردەمی زانیاری (عصر المعلومات) دا بوو بە کۆلەکی چوارەمی پرۆسەیی بەرھەمەداری و لە گرنگیدا ھەموو کۆلەکەکانی تری تێبەراندو بوو بە ھۆی گرنگی دان بە کارگێری، لەبەرئەوه کارگێری زانین (ادارە المعرفه) سەری ھەلدا، کە ھەندیک لە رێکخراوەکان پەنايان بردە بەر کەمکردنەوهی ھەبارەکیان بە مەبەستی رووبەر و بوونەوهی کێرکێ، کە بتوانرێت تێچوونیان کەم بکریتەوه، تا رێکخراو پارێزگاری نەکات لەو زانینە کە گرێکارەکانی ھەیانە، دەبینین بچووی ھەبارەکی دەبیتە ھۆی زیان گەیانندن بە بەشیکی گەورە لە زانیاری، لە پالیدا بەرزبوونەوهی تیکراییی سووری کارکردنی لە بازارێ چالاک و روژانە دەبیتە ھۆی ئەگەری لە دەست دانی گەشتن بە ھەبارەییەکی گەورە لە زانینی زیندوو، ھەر وھا بە ھۆی فراوانبوونی رێکخراوەکان و بەربلایان لە سەر ناستی جیهان وایکردوو کە بەرەبەستی جوگرافی نەمینیت و کاریگەری لە سەر ئالوگۆری زانین و گەشتن بە زانیاری و دەست خستنی ئاسان بێت، ئەمانەو چەندان ھۆکاری تر پال بە

رێکخراوەکان دەنیت بۆ گەران بە دوا رێگای باشت بۆ کارگێری زانین.

لێرەدا دەتوانین تێبینی ئەوه بکەین کە زانین بریتیە لە درک پیکردنی روون بۆ شتەکان و راستییەکان و ھەلس و کەوت و تیکەلەییە کە لە شارەزایی و کارزانی و بەھاو زانیاری لە بواریکی دیاریکراوی کار، توانای تاک لە سەر ناسینی شتەکان و جیاکردنەویان، ئەمەش دەرخیستەیی داوا زانیاری پارێزراو لە عەقڵی تاک لەگەڵ روانینیکی باش بۆ شتەکان (روانینیکی ورد) و ھوکم کردن لە سەری و بوونی ھیزی جیھانگەراییی رێکخراوەکان ھاندەریک بوو بۆ پەرەپێدانی پەسپۆرییە نووییەکان کەوا لە رێکخراوەکان دەکات کە لە ھەولی بە دەست ھێنای داھاتی نانا ساییان لە بازارەکانی جیھاندا، ئەم پەسپۆریانەش گرنگی بە بنیاتنای جیاکەرەوهی بازارێ جیھانی بدەن، لەم پەسپۆریانەش زانینی ھەمیشە کریار (معرفه الزبون) و زانینی بەرھەمەنەر (معرفه المنتج) و زانینی داھینەر (معرفه الجهاز) و ھەر وھا زانینی رکابەر (معرفه المنافس)، لەگەڵ تێبینی بوونی ناراستەیی تری کارکردن و زیادکردنی نارەزووی دەست خستنی زانینی بازار ھەر وەک بوونی تێچوونی پەرەپێدانی بەرز و کورتکردنەوهی سووری ژیاھیی بەرھەم ھاندەریک بوو بۆ زۆریک لە بەرپۆریەران کە بگەرین بەدوا چوونە نیو بازارێ نوێ بە خێراییی بە مەبەستی ھەماھەنگی ستراتیژی لە نیو رکابەرەکان و زیادکردنی ھیزی بازار، زانینی بازاریش تاپەتە بە چالاکی و پێشکەشکردنی تاپەت بە رکابەرەکان، لەگەڵ ئەو مەرجە کە دادەنری و سەرھای ئەوهی کە ئەو زانیارییە دەبیتە ناراستەییەکی فروشتنی گشتی لە بازاردا.

لێرەوه دەتوانین پێناسەیی زانینی بازارسازی یا بەبازارخستن بکەین بەوهی کە بریتیە لە دیاردەییە کە رێکخراوەکانی کار کۆشش دەکەن بۆ گەشتن پێی لە رێگای دیراسەت کردن و شیکردنەوهی بازار بە نامانجی دیاریکردنی پێداویستی و ئارەزووی گرپیار و سڕوشتی رکابەری ھەبوو بە جۆریک کە توانای

۱- تاقیکردنه‌وهی بازار: تاوه‌گو ریکخراو سهرکه‌وتوو بیت له و لیکۆلینه‌وانه‌ی که له بازار دمیان کات له ریگای (پپوانه‌کردنی قه‌بارهی داواکاری، هیژی رگابه‌ری، ژماره‌ی کریار، جوژی به‌ره‌می پیشکه‌شکراو، ئاستی ته‌کنیکی به‌کارهاتوو، قه‌بارهی گهنجینه‌کراوی).

۲- پیکهاتن له‌گهل نیوهند: مه‌به‌ست له نیوهند پیشکه‌شکاری زانیاری، مه‌رجیش نییه که نه‌و که‌سه دیاریکراو بیت به‌لکو ههر که‌سیکی سروشتی یا مه‌عنه‌وی بیت و بتوانیت ریکخراو له ریگایه‌وه زانیاری ته‌واوی له سهر بازار ده‌ست بخت به مه‌به‌ستی بنیاتانی وینه‌یه‌کی ته‌واو له سهر نه‌و بازاره.

۳- زانیانی بازار له دهرنجامی شاره‌زایی: له دهرنجامی زانیاری کوکراوه له سهر بازار، تا زانیانی بازارسازی باشتر بیت ریکخراو ده‌توانیت بریاره‌کانی به باشترین شیوه دهریکاتو به‌راووردنه‌کانی گه‌راودی له‌سهر بازار ده‌ست بخت، زۆربوونی زانیانی بازارسازی ده‌بیت هوی زۆربوونی متمانه له‌لایهن بریارده‌ری ستراتیژی ریکخراو.

وه‌گو شیوازیک بۆ پاراستنی پیگه‌ی رگابه‌ریان. به تیبینی کردنی زانیانی بازارسازی وه‌گو گلیلیکی رگابه‌ری کردن، ههر چه‌ند پیداوپیسته سهرکه‌یه‌کانی ریکخراو پر بکاته‌وه له زانیاری و کارزانی جیاواز، نابیت پیشبینی گه‌یشتنی په‌کیکیان بکه‌ین بۆ ده‌ستخستنی گشت داهاات یا سهرچاوه‌کانی که پیوستیه‌تی تاوه‌گو کاره‌که‌ی بپوژیته‌وه به‌بی به‌هه‌ند وهرگرتنی نه‌و زانیارییه‌ی که له‌سهر بازار کوژی کردۆته‌وه، له سهر ههریک له رگابه‌ره‌کان و کریار و دابینکه‌رانی نه‌و بازاره‌و به‌ره‌می پیشکه‌شکراو و ههره‌ها ته‌کنیکی به‌کارهاتوو ماوه‌و فراوانی نه‌و بازاره‌و، نه‌مانه هه‌مووی کاردانه‌وه‌ی گرنگی هه‌لسانی ریکخراویان له سهر ده‌بیت له بنیات نانی پنه‌یه‌کی زانیاری تایبه‌ت به‌و بازاره‌ی که مامه‌له‌ی له‌گهل ده‌که‌ن تا‌کو بتوانیت له ئاراسته‌ی دهریکاتی که بازار به سهر ریکخراوی ده‌چه‌سپینتی دهربازی بیت. تاوه‌گو چه‌مکی زانیانی بازارسازی له لای ریکخراو روونتر بیت له سهر ریکخراو پیوسته‌که نه‌و زانیانی بازارسازییه‌ی بنیات بنی له ریگای.

درك کردن به بازار و فاكتهری حوكم كردوو پيی جياكه‌ره‌وميه‌کی رگابه‌ری بۆ ریکخراو ده‌سته‌به‌ر ده‌کات له سهر ئاستی بازار. له سهر نه‌و به‌مه‌یه ده‌توانین بلیین که زانیانی بازارسازی بریتیه له دا‌تاو زانیاری کوکراوه له‌سهر بازار له لایهن ریکخراو، نه‌و زانیانه ئایدیایه‌کی گشتی و تایبه‌ته له سهر ریکخراو و نه‌و بازاره‌ی که کاری تیدا ده‌کات، به‌گویره‌ی نه‌و هیژه‌ی که کاری تیده‌کات که نه‌ویش بریتیه له (کریار و لایهنی دابین که‌ر) ههره‌ها به‌ره‌مه پیشکه‌شکراوه‌کان له بازار، سروشتی نه‌و رگابه‌رییه‌ی چه‌یه که هه‌یه؟ هی تر له هیژی کاریگه‌ر له سهر بازارای ریکخراو. گرنگی دان به زانیانی بازارسازی زۆرتتر ده‌بیت تا ریکخراوه‌که کوئتر بیت له بازار، نه‌مه‌ش له ریگای سووری ژبانی ریکخراوه‌که‌یه له بازار و قوناغه‌کانی په‌که‌می نه‌و سووره‌ی له بازار مه‌یلی به‌ریومه‌به‌ران به‌ره‌و تیشک خستنه سهر نوی بوونه‌وه‌و پیشکه‌وتنی ته‌کنیکه، به‌لام تا ریکخراو کوئتر بیت له‌م سووره گرنگی به‌ریومه‌به‌ران به زانیانی بازارسازی زیاتر ده‌بیت

شه‌یدایه‌ک له ژووری نه‌شته‌رگه‌ریدا

بمبینه‌ک له نووسراوه زیننه‌کاتی د. محمد المریفی

شه‌یدایه‌ک

له ژووری نه‌شته‌رگه‌ریدا

که‌وته به‌ر دیدی خوینه‌ران

ته‌نها Bryar Design هه‌لبژیره

بۆ جوانترین دیزاینی
گۆشار، کتیب، رۆژژمیرۆ
هه‌موو بلاوکه‌راوه‌یه‌ک

٢١٩٣٩٤٦

٠٧٧٠٢١٧٨٦٨٢

رېڭاكانى بىر كىردىنەۋە

پىشتىۋان موبارەك گەرىم

بىر كىردىنەۋە كەسكە تاكو بىر يارىكى نەخۋازراۋ دىرىكات، يان ھاندان مروف ئاراستە دىكات بەرەۋ چەند بىر يارىكى ۋەك تۆلەۋ چەند كىردارىكى نەخۋازراۋى تر، كە ئەنجامى چەندىن شەرى خۇيىۋى مالىۋىرەنكەرى مروفايەتەن كە مىژۋو ھەرىزىلە يادىيان ناكات.

بەلام رېڭاكانى بىر كىردىنەۋە بە مىشك ياخود بە مانايەكى تر بە ەمقل زىاتىر لۇژىك بەسەرىدا زالە، بىرىاردان پاش تاونوكرىدو شىكىردىنەۋە لىكىدانەۋەۋى وردو درشتى بابەتەكە، لەسەر خۇۋ پەلە نەكرىدەن لە بىرىاردانداۋ بىر كىردىنەۋە لە ئەنجامەكانى، پاشان بىر يار دەدات، بىر كىردىنەۋە بەم رېڭاكانىيان كەمترىن ھەلەۋى تىدەكەۋىت، چۈنكە ئەزمۇۋو ئاستى ھۇشيارى رۇلىكى كارىگەرىيان ھەمىيە لە بىرىارداندا بە تايىبەت كە بە قىلتەرى لۇژىكدا تىدەپەرىت، يەرەھەمى ئەم رېڭاكانى بىر كىردىنەۋە چەندىن دەستكەۋىت بۇ مروفايەتە بەرچەستە كىرد لە نمۇنەۋى ناشتىۋى پىكەۋە ژيانۋ پەكتىر قىۋول كىردن بەرەھەمەيىنانى چەندىن چەمكەۋ ھۇكارى تر لە پىناۋى خۇشگوزمەرانىۋى ئاسوۋدەيى بۇ سەرچەم مروفايەتە، لەۋەش گىرگىر چاۋەروانى ئەنجامى باشتىش لە لۇژىك دەكرىت.

نەۋ شارسىتانيەتەۋە چەندىن رېڭاكانى بىر كىردىنەۋە، زۇر جارىش جىۋاۋ لە پەكتىر دروست بوۋو كە سەرمەكىتەپنىيان دوو رېڭا بوۋو كە تارۇژى ئەمرومان بەردەۋام كارىگەرى بەرچاۋى ھەمىيە لەسەر تاكەكانى كۆمەلگە كە ئەۋانىش بىرىتى بوۋو لە:

۱- بىر كىردىنەۋە بە دل:

ب- بىر كىردىنەۋە بە مىشك:

نەۋەۋى شايانى باسە پوختەۋى دەرنەجامەكانى ھەردوۋ رېڭاكانە چەندىن ۋاقىيى (بۇزەتەۋىف) نىگەتەۋىف) ياخود خۋازراۋ نەخۋازراۋى ھىپنايە گۇزى بەھۋى ئەۋەۋى ھەر كام لەم دوو رېڭاكانى ھۇكار كارى تىدەكرىدەن تاكو بىر كىردىنەۋەكە دەگەپىشتە ئەنجامۋ بىرىاردان، بۇ نمۇنەۋە رېڭاكانى بىر كىردىنەۋە بە دل ھەندىك ھۇكارى ۋەك رىقو كىنە يان سۆزو بەزەمى ياخود پاۋانخۋازىۋى تۆلە سەندىنەۋە يان ھەزۋ ئارەزوۋى كارى تىدەكات، كە ھەرىكەكانى بىر يارى پىچەۋانەۋى لى دەكەۋىتەۋە، بۇ نمۇنەۋە بىر يارىك لە رىقو كىنەۋە درا بىت جىۋاۋە لەۋ بىر يارى كە لە سۆزو بە زىيەۋەۋە درا بىت. ياخود بىر كىردىنەۋە لە رېڭاكانى دلەۋەۋە بىت چەندىن ھۇكارى ۋەك فرىۋدان كارا دەمىت لەسەر

مروف ھەر لە سەرمەۋى دروست بوۋنىۋە، لە ئەنجامى گەرانۋ ھەلسوگەۋوت ئەزمۇنكرىدى روۋداۋ دىاردەكانى دەۋرۋەرو ژيانى رۇژانەۋەۋە يان لە ئەنجامى مومارەسەۋى ژيانى رۇژانەۋەۋە روۋبەروۋى كىشەۋ تەنگو چەلەمە دەۋوۋەۋە، سەرنەجام بۇ چارەسەركىردى كۆسپو تەگەرەكانى ژيانى رۇژانەۋى پەناۋ دەپىردە بەر بىر كىردىنەۋە، ھەتا وردە وردە پىرۋسەۋى بىر كىردىنەۋەۋى بوۋ بەشك لە ژيانى رۇژانەۋى بە ناچارى كاتى تەۋاۋى لى دەكرىت، ھەتا بەرەۋە چەندىن ھۇكار يان داھىيان بۇ ئاسان گوزمەراندىن ژيانىيان ۋەك دۇزىنەۋەۋى ناگرو پەناگەۋ پاشان ژيانى بە كۆمەل.... ھەتد. بۇ نمۇنەۋە لە ئەنجامى بىر كىردىنەۋەۋە ئەۋ ئەنجامەۋى كە بۇ بەدەستەپنىانى ناۋ بىۋىست ناكات ھەموۋ رۇژىك ماۋەيەكى دەۋرۋەۋى بىر، بەلكو ھەر لە نىزىك سەرمەۋەكانى ناۋدا نىشتەجى دەۋوۋو، پاشان يەكتەرىيان دەناسىۋى فىرى پىكەۋە ژيان بوۋو، سەرنەجام گوندو شارو شارۇچكەكانۋ پاشانىش شارسىتانيەۋى جۇرەجۇرەكان دروست بوۋو، كە لە ئەنجامى بىۋىستىيە جىۋاۋەكانەۋە چەندىن داھىيان لە بۋارە جۇرەجۇرەكاندا كرا. لىرەۋە بە ھۇى تىكەۋەۋى ھاتوۋوچۇۋى نىۋان

* دەبىي خۇمان بە باشىرو چاكترو گەورەتر
بىزانىن لەۋەي گەخۇمان و ژيانمان بەكار بەينىن
لەكارى نابەجىي و ناھەمەوارو رەقتارى
دژوارو لارو خوار...

* كاتىك گە خەللى دەبىينىن لە خراپەو
ئاكارو رەۋشى نابەجىي دايە، دەبىي بەزەيمان
بىتەۋە پىياندا، ھەرۋە دەبىي يارمەتەين
بەدىن تا رىزگارەين بىت لەم نازارو مەينەتە
لەم بەد بەختىيە، بەلام بزانە ناتوانىن ئەمە
بەكەين، تا لە ناخمانەۋە نەگۇرەين، خودى
خۇمان چاكو پاك نەكەين، چۇن كۆيلەيەك
دەتوانىت كۆيلەيەكى تىر رىزگارەكت؟!

* دەبىي خۇمان رەخنەگرىكى لىھاتوو
كارامەبىن بۇ خودى خۇمان، بۇ ئەۋ مەبەستە
سەر كۆنەي خۇمان بەكەين!

بۇ دامالنى رەقتارە نابەجىي و نا لە
بارەكان، بەۋەش پالەنەرى گۇران دروست
دەكەين لە ناخماندا.

* ئەۋەي گەگوترا لەبەنەماكان، ئەۋە
ناگەيەنىت گە مەۋفە دابىرەت لە مەۋفەكانى
ترو سودمەند نەبىت لە ئەزمۇنى ئەۋان تىر،
نەخىر نا، چۈنكە مەۋفەكان ھەر ۋەكو چۇن
دەتوانىن يەكتىر پىروخىن، ئاۋاش دەتوانىن
يەكتىر دروست بەكەن...

* دەبىي بىزانىن گە گۇرانكارى لەخوددا
كارىكە مەۋفە مانىدو دەكات، مەۋفە توشى
مەملانى دەكات لەگەل نازەۋەمەكانىدا، لەگەل
رەقتارەكانىدا، بە واتايەكى تىر: لە خودى
خۇيدا، بەلام گرنگ لىرەدا نەبەزىنە لەۋ
بەربەرەكانىو شەرەدا، تا دەپسەلمىنىت گە
مەۋفەكى شايەنە، بە شكۈمەندى لە دونىاداۋ
سەرەزى لە دۋارۋىدا...

لەكاتىكدا دەۋرۋەرو كۆمەلگەم پىۋىستان
پىمە، چاۋمەۋانى من، تاكو بىمە،
رەشمالى سىيەريان، ھەۋرى بارانىان،
گولزارى بەھارىان...

* بۇچى خۇم بەكەم دەزانم لەكاتىكدا خودا
بوۋنى پىداۋم، لەم بوۋنەدا ھەموو جوانىەكان
دېنە بوۋن، بۇدەۋرۋەرو بۇ بوۋنەۋەر...

* چەندەن دەست لە روۋماندا كراۋنەۋە
بۇ ئەۋەي پىيان بىبەخشىن، بەلام بزانە! بۇ
پىيەخشىنەي دەبىي بچوۋلىن بۇ پەيداكرەن.
* دەۋرۋەرو چاۋمەۋى من، دىخۇشەي كەم،
بىان ھىنە پىكەنەين، بۇ ئەم كارە دەبىي زەردەخەنە
دروست بەكەم، روۋگەش بىمە قەسى شىرەن بەكەم.

* قىرەبە بۇ ئەۋەي قىرەبەكى، بزانە بۇ
ئەۋەي زانىيارى بەدەي، ۋەك دارىكى بە بەرەم
بە، گە ھەموو مەۋفەك لىي سودمەند دەبىي،
بۇچى رازى دەبىي بەۋەي دارى زىرو بى بەرەم
بى؟! دەبىي بىزانىن گە تاكو رەقتارە نا
دروستەكان لەخۇمان دۋرۋەنەخەنەۋە، خۇمان
لە كارە ناشرىنەكان پاك نەكەينەۋە، ناتوانىن
ناسودەبىن لەپىياندا، ۋىنەي ئەمە ۋەكو ئاۋى
روۋن ۋايە لىل بەكرىت، خوارەنى پاك پىس
بكرىت، ۋىنەي جوان ناشرىن بەكرىت.....

* با چاۋمەۋانى دەۋرۋەرو ھاورپىيان
نەبىن بمان گۇرن، چۈنكە لەۋانەيە بىتوان،
لەۋانەشە نەتوان، بەلام خۇمان دەتوانىن
خۇمان بگۇرەين، پاشان دەبىي ئىمە ھەۋلى
گۇرانكارى بەدىن بەپاكسازى و چاكسازى...

* كاتىك گەھەست دەكەم بەپىۋىستى
خۇگۇرەين بەرەۋە بلىندى، بەرەۋە بەرەزى،
پىۋىست دەكات خۇم دۋانەخەم، لە كارۋان
خۇم ۋەلانەخەم، چى تىر نەلىم: ئەۋان! ئەۋان!
كاتى ئەۋە ھاتۋە بلىم: خۇم، خۇم...

چۇن لە خودى خۇتدا گۇران بەرپا
دەكەيت؟

مەۋفەكان بەگشتى خاۋمن كۆمەلىك
رەقتارو ئاكارى خراپو دىۋىۋى ۋەھان، گە
زۇرجار ئەستەمە ۋازيان لىيەنەيت، ھەرچەندە
رەقىشى بىتەۋە لىيان، زۇرىك لەۋان نايانەۋىت
خۇيان پاكىكەنەۋە لەۋ رەقتارە بەدو دىۋوانە،
بە بەھانەي ئەۋەي، ناتوانم، كارەكە گەۋرەيە،
تىرساكە، ئاكرىت، ژيانم لى تىكەدەت، توشى
نابەجىيەتدەيم، سەركەۋتۋەنابەم... ھتە.

بەلام بابزانىن ھىچ دىكتۇرىك باشترىيە
لەنەيمە بۇخۇمان، باشترىن دىكتۇرى من تەنھا
خۇم، باشترىن دىكتۇرى تۇ تەنھا خۇتى...
لە كاتىكەشدا تۇ لە ھەموو خەللى زياتر
شارەزى بەكەمەۋەكۋىيەكانى خۇت، گەۋاتە:
دەبىي خۇت ھەستى بەگۇران لەخودى خۇتدا،
ئەگەرنا ۋادىارە چاۋمەۋى ھرىشتەيەك دەكەي
كەلەنسانەۋە دابەزىت و دەست بەكرىت و
نەھىلىت كارى نابەجىي ئەنجام بەدەيت؟!

ياخود بە قامچىيەكەۋە پىش خۇت بەدەت
بەرەۋە كارى جوان و رەقتارى باش؟! ئەمە
خۇرپودانىكى سەيرە!!

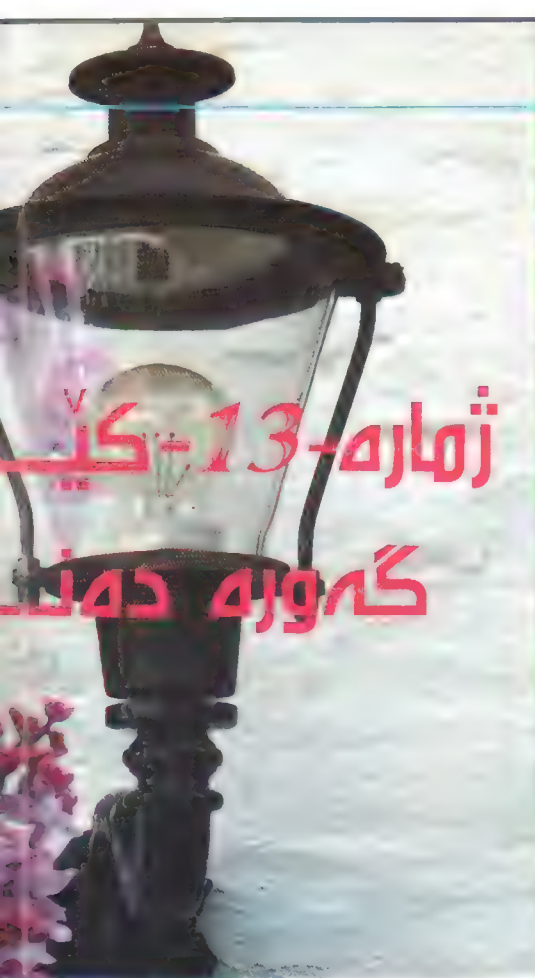
بەلكو خودا گەۋرە كەتۋى دروستكرەۋە،
توانا ئەۋەي پىداۋىت تاكو بەرەنگارى كارە
دىۋوۋ قىزەۋەنەكان بىتەۋە، بەھەست و
نەست و ژىرەت، نەك پالانەۋە پىشتوۋىختىن،
بىرگەنەۋە خۇپەكخست... ئىستاش با
چاۋەكانمان بەكەينەۋە بۇ خۇپەنەۋەي چەند
بەنەمايەك تا بىرگەنەۋەمان قولى بەكاتەۋە
لەناخماندا، ھانمان بەدەت بەرەۋە رەۋشەت و
رەقتارى شىكۇدار، لەناۋ دىرەۋە بۇ ناۋ گولزار،
لەۋمەزى خەزانەۋە بۇ ۋەزى بەھار...

* بۇچى دەبىي خۇم دروست نەكەم

رېگا بەرەۋە ناخ

طالب نوری / ژاۋاۋە

ژماره 13 - کښ گورډه دهنه

پشتيوان همه خان

ژيان و نويوونه و! يان دووباره كړدنه وپه كې بېمانا!

به داخه وه له هندنك كومه لگاي پيش كوتوودا هندنك دياردهي سهر دمينيت كه گوزارش له بوجووني هله دهكات سهارت به مسالينك كه نمدبوا كومه لگاي پيشكوتو ودها بيريكاتمه، په كيك لهو دياردنهش دياردهي خورافاتو بيروباومري پروبوچه سهارت به هندن شت كه ژماره (۱۳) په كيكپانه!

له روژناووا به تايبت، رشپينيكي سهر هيه بهرامبر ژماره (۱۳) تا رادهي ترسو له رزو هلسوكهوتي سهروسه مهره.

له نهرميكاذا زور دمگه نه نگر باله خانه يه كه نهومي (۱۳) ي تيدا بيت، يا ميوانخانه يه ژووري (۱۳) ي تيدا بيت.

نهم ژماريه له روژناواي پيشكوتوودا به ژماره يه كي شووم ناوزند دكرت.

خه لكي بهيج شيوه يه كه حمز لهم ژماريه ناكهن حمز ناكهن نهم ژماريه لهيج جالايه كي روژانه ياندا بهكاربهنين، كيشه كهش گهورتر دهيتوه كاتيك بهرواري (۱۳) ي همر مانگيك بكه وپته روژي هه ينيوه!

(دونالد دوس) كه پزيشكيكي نهمريكيه دهليت: «نهم دياردنه كي كه تووشي (۲۱) مليون نهمريكي دهيت لهم روژدا بريتيه له دلراوگي نيمه راني و ههست كردن به رشپيني و توئين، به شيويه كه هندنك لهو كه سانه نهم روژانه جيكا نوستن بهج ناهين و له مالهوه ناچنه دمر».

له ليكولنه وپه كدا كه گوفاري «ميشونيان» نهمجاسي داوه دمر كه وتووه كه كوميانيا نهمريكيه كان ههمو ههيني (۱۳) ي مانگيك (۷۵۰) مليون دولا زمرر دهكن، چونكه خه لكي لهم روژدا

له ناو بردني گنده ليه كان و خراپه كان. كه واته پيوسته نهمرو باشتر و چالاكتر بين له دويني و به ياني باشتر و چالاكتر بين و پروژو و كاره كانمان زياترو باشتر بن له نهمرو و بهردوام بوون تاكو ژيانت بهردوام دهيت. كات كه به شيكي گرنكي ژيانه و هه ميشه له كم بوونه ودهايه و سات له دواي سات ودهو بهفري جياي به هاران دتويته وه بي وچان، بويه زور پيوسته نهم و كاته به نرخه هه ميشه بهو نرخه و به هايه خويه وه ته ماشا بكرت و له ژيانكيكي پر له نوي بوونه وه و داهينان بهكاربهنريت.

ته مهن و ژيان بوا ته نها ساتيكي كه ميش له رپرومي ناسايي خوي ناووستي و چاودرواني مهر دووم ناكاتا بويه پيوسته مهر دووميش بهم راستيه بزانييت و بوا ته نها ساتيكي كه ميش لي نهمريكي به فيرو پچيت.

دووباره بوونه وه بي ماناكان و بهفري چووني كاته به نرخه كان و نه بووني چاوديري بهردوامي روژانه ي ته مهن، نهم و ژيانكيكي مردووه له فهره نكي نهم و تاكه دا.

ژيان پر به مانا بريتيه له نويوونه وه و پيشكوتني بهردوام.

ژيان نهم و مللاني به هيزه يه له نيوان مروژو و گوزمانيان له رووي له دايك بوونه وه تا دوا هه ناسه هه ميشه له مللانيان. سهرگري رووي به رزبوونه وه ژيان روژ له دواي روژ دژوارتر به چه شنيك ژيانكيكي نوپخوازو موديرن پر به ماناي نوي بوونه وه بيت. له راستيدا هاتني شهو و روژو و مرزماكي سال دووباره بوونه وپه كي بهردوامي ژيانه و هه ميشه هاوسه نكي و بالانس ي ژيانيان راگرتوه.

سهرمتاي ژيان به شيوازيكي زور سانا دمستي بيكر دووه و له گهل تيپر بووني روژگار و هاتنه دي سهردمي شارستانيت هيدي هيدي دژوايه كان ي ژيان بهرديان سهندووه. له گهل نهموشدا هوكاره كان ي ژيان ناسان بووه.

ژيان روژ به روژ له پيش كه ووتن و نوي بوونه وه وده نه بيت نهم و رووخان و دارمانيكي له سهر خويه و پيوسته ههمو تاكيكي كومه لگه چاوديري و به دواچووني روژگار ه كان ي ته مهن ي كات كه نيا دووباره كړدنه وپه يان گوزانكاري بهردوامه به ناراسته ي باشتر كردني باشه كان و جوانتر كردني جوانه كان و

چون كه سايه تيبه كي سهرنج راكيش به دهست دهيت؟

ئاوات ته ها

دەربەر، قسە لەسەر شتیک مەگە کە متمانەت
بێی نییە یان زانیاریت لە بارەییەوه نییە،
دەنگت بەرز مەگەرود، بەشیوەیهکی هێمن و
لەسەر خۆ قسە بکە، قسە ی پێ مەبەر هەتا
ئەگەر روونکردنەوه یان رەخنەت هەبوو،
مادام داوای روونکردنەوه یان پرساری لێ
نەکردیت، رەخنە ی زۆر مەگرە ئەگەر لەسەر
حەقیقەت بوو، ئەگەر رەخنەشت گرت یا
بەشیوەیهکی جوان و رێکوپێک بێت، هەول بەدە
قسە لەو بواردا بکە کە قسەت لەگەڵدا دەکات.
چوارەم: مافەکانی برادەراییەتی: نیستی
دەگەیتە قووناغی دوووم لە هەلسوکهوتی جوان
پاش برینی قووناغی پەکت ناسین بۆ ئەوهی
مافو سنورەکانی خەلکی تر بزانین و پێشینی
نەگەین، بەدەستەنانی سۆزو خۆشەویستی
خەلک ناسانە، بەلام پارێزگاری لێکردنی
زەحمەتە.

لە گەرنترین مافەکانی هاوڕێیەتی پاراستنی
نەینییەکانی نیوانتانە، خۆشەویستی و
رێزگرتنێکیان بپارێزی، دوورکەویتەوه لە
گالتهی ناشرین و قسە ی بریندارکەر، ئەدەبو
رێزگرتن پێویستن لە گەڵ هەموو کەسیکدا
تەنانەت خەزمەکانیشت، تەنانەت ئەگەر لە
ناستیکی زۆر نزیکتدا بێت، هەول یدە دوور
بکەویتەوه لە خۆپەرستی، ئەمە وات لێدەکات
خەلک لێت دوور بکەویتەوه، هەولیدە کۆنترۆلی
خۆت بکەو دوورکەویتەوه لە توورمبوون،
نەرمونیانی سەرچاوی بەختەوهرییه،
چونکە نزیکت دەکاتەوه لە خەلک لە دنیا دا
لە خوداش لە رۆژی دوایدا.

هەندیکجار کەسانیک دەبینین لە
ژانماندا سۆزو خۆشەویستیمان بە لای
خۆیاندا رادەگێشن، کە سايه تيبه كي سهرنج
راكيشان ههیه، كاريگهري دهبيت به سهر
ههر يهكێك كه له گهلياندا تيكه ل دهبن، ههر
یهكێكان حەز دەکات کە سايه تيبه كي ومكو
ئەمانە ی هەبێت، بێگومان چەند بێهەمییهکی
سەرەکی هەیه بۆ ئەو کەسا یه تيبانه، وهكو ئەم
نموونە ی خوارەوه:

یەكەم: رووخساری دەرود: لەبەر ئەوهی
شکلت پێش هەموو شت چاو بە لای خۆیدا
رادەگێشێ، گەیشتن بە دلەکان دەبێت کاری
سەرەکیان بێت، بۆیه دەبێ گەرنی خۆی پێ
بدرێت، ئەو هەش گەرنیدان بە پاک و خاوینی و

بە کارهێنای بۆنی خۆش و ئارام بەخشە.
دوووم: ئەدەبی هاو دەمی: کاتیك له گه ل
یهكێك دادەنیشی بە گوێره ی توانا ههول
بده گرنی تهواوی پێ بدەیت، سەرھال
مەبە بەسەرکردنی زەوییەوه، یان بە
مۆبایلەکەتەوه، زۆر لێی نزیك مەبەرود
ومكو له زگه، جوله و ئاوردانەومت کەم بکەوه،
ئاگاداری جولەکانت یە، ئەوهك بەی ئاگا هەلە
بکەیت، هەول یدە بێرکردنەومت لە قسەکانی
نەو بێت، لەوانە یە پرساریکت لێ بکات تۆ
نەتوانیت وەلامی بدەیتەوه، لەو کاتەدا ئەو
واتیدەکات کە تۆ لە قسەکانی بێزاری و حەزت
لێی نییە.

سێیەم: هەول یدە زیاتر گوێگر بیت نەك
قسە بکە ییر لە قسەکانت بکەرود پێش
ئەوهی بیان درکینیت، وشەکانت بە ریکی

شەیه کی
یتە وه !!

13

نە بازار دەکەن و نەدەچنە سەفەر و نە هیچ کاریکی
و دەنجام دەدەن، ئەم ترسەش تەنها لەمێژووی
نوێی ئەمریکا دا نیو رەگی مێژوویی کۆنی هەیه.
لە رۆمانی کۆندا جادوگەرەکان بە شیوهی
کۆمەلایەتی (۱۲) کەسی کۆ دەبوونەوه و ژمارە (۱۳)
یان بۆ شەیتان بەحی دەهێشت، ئەسکەندە نافیه
کۆمەلانیشت (۱۳) گەرنیان لە پەتی سێدارە دەدا،
هەندیکیش دەلێن: حەوا لە هەینی (۱۳) ی
مانگدا سیوگە ی دا بە ئادەم و (۱۳) ی مانگیشدا
قابیل هابیلی کوشت.

ئەم بیروباوەرە پەرو پوچە گوازاراوتەوه بۆ زۆر
ولات و زۆریك له خەلکش ئەو بیروباوەیان هەیه
سەبارت بە ژمارە (۱۳) بێ زانیی هیچ ھۆکاریك
بەرستی ئەو جۆرە عەقڵیانە زۆر سەیرن کە
پەروا بەهشتی وادەکەن و لەژمارەیهکی بێ رۆح و بێ
گیان دەترسن.

دەبوو رۆشنییران و خۆشەواریان دژ بەم
بیروباوەرە هەموو خورافات و پەرواگەندەیهکی
هەلبەستراو بوستانایەتەوه نەك باوەری پێهێنن!!
پێویستە لەسەر هەریهكێك له ئیمە کە
متمانەمان بە خۆمان هەبێت و هەكەسانی لاواز و
بێ متمانەمان خۆمان تەسلیمی خورافات نەکەین و
باوەرمان بە شتی وەها نەبێت.

ژمارە (۱۳) ی بێراریش بە ناچارترین شیوه کەوتە
بەردەستان و سەلماندی کە هیچ کێشەیهکی لەگەڵ
ژمارە (۱۳) دا نییە!!

ئەوهی جیگای سەر سورمانە ئەو ولاتانە یە کە
دوا ئەوهی گەیشتونەتە ئەو ناستە لە پێشکەوتن و
تەکنەلۆژیا دا بەلام لە ژمارە (۱۳) تۆقیون!!

ياساسى

10/90

ئاساسىي قانۇن

ئەسكەندەر رەھىم رەشىد

بەردەوامىش دەپت لى خراپەۋە بۇ خراپەت...
دوۋى گەرەنەۋەشت بۇ مال، دەپنەپت پەيۋەندى
نىۋان خۇتو خىزانو مىندالەكەت ئالۋوزو شىۋاۋە...
بۇچى؟ لەبەر گاردانەۋە خراپەكانى بەيەنەت!!
بۇچى رۇژەكەت ناخۇش و خراپ بوو؟ بەھۇى:

۱- پىالە چايەكەۋە بوو. ۲- مىندالەكەتەۋە بوو.
۳- پۇلىسى ھاتوچۇۋە بوو. ۴- خۇتەۋە بوو.

۵- ھەلامى راست/ خالى جوارەمە!

تۇ ھىچ تاۋانىكت لى رشتى پىالە ھاكەدا
نەبوو... بەلام گاردانەۋەت لى چەند چىرەكەكەدا،
ئەو رۇژە لىشۋانەت.

پىالەكە چايەت پىا رزاۋە مىندالەكەت
دەستى كىرەۋە بە گىران، چى گونجاۋە بىرى
پىۋىستە روۋىدات؟

بە نەرمو نىيەكەۋە پىۋىستە دەلىت، رۇلە
گىان ھىچ نىيە ئەۋەش دەپت، بەلام جارىكى تىر
زىاتىر ئاگات لى خۇت بىت. بە خاۋلىيەك دەست
دەستىرەتو خىرا دەۋىت كىرەكەت دەگۈرەت،
پاشان جانناكەت ھەلدەگىرەت دەگۈرەتەۋە،
دەپنەپت مىندالەكەت خۇى گۇرپەۋە خەرىكە بەرەۋە
قوتابخانە دەچىت، دەست ھەلدەگىرەتو ماللاۋىت
لى دىكاتو دەلىت، بابە گىان خوات لەگەل...
پاشان بەرەۋە شۋىنى كارت بەرى دەكەۋىت، پىش
كاتى دىارىكەۋە دەگەپتە جى... بە روو خۇشى
دەخۇشىيەۋە سلاۋ لى ھاۋكارمەكەت دەكەپت...
ئەۋان بەرپەۋەمەكەت بە رووگەشىيەۋە دەلىت:
چىيە ئەمىرۇ دلت زۇر خۇشە؟!

ئايا جىۋاۋىزى بەدى دەكەپت؟ بەلى دوو
دەپمەنى جىۋاۋىزى دەپنەرى، سەرەتاپان يەكەۋە
ئاگامەكەيان جىۋاۋىزى... باشە بۇچى ۋابوۋ؟ بىگومان
بە ھۇى كاردانەۋە خۇتەۋەبوو!!

خەرىكى خوارىنى ژەمى بەيەنەت، مىندالەكەت
لە ئاگاۋ پىالەكە چا -كە لى لىۋارى مىزى
نانخواردەكەداپە- دەپنەپت بەسەر ئەو كىرەسە
لەبەرتكەدوۋە بە نىيازىت پىيەۋە بچىت بۇ سەر كار.
ئەۋە لىرەدا روۋىدا، ھىچ دەستى تۇى تىا
نەبوو... بەلام ئەۋەى دواتر روۋىدەت، بەرەنچامى
كاردانەۋە ھەلچوۋىنى تۇيە: سەپىرىكى خۇت
دەكەپتو سەرىك ھەلدەپىت، ۋەك فەشەكە شىتە
دەچىت بە ئاسماندا، دەست بە ھاتو ھاۋارو
بۇلە بۇلە ۋەسەى نەشەرىن دەكەپتو سەزەنشتى
مىندالەكە دەكەپت، مىندالەكەت دادەگىرەتەۋە
دەپتەپتە گىران... ئىنچا لەسەر ئەۋەى پىالە
چايەكە لى لىۋارى مىزەكەدا دانائە، روۋى دەست
دەكەپتە خىزانەكەت، بەسەرىدا دەپنەپتو
كارىكى پىدەكەپت با بەدەۋارى شىرى نەكەدەپت...
پاش ئەم دەمە بۇلەش، دەۋىت تا كىرەكەت
بگۈرەپت... پاشىر دەگەپتەۋە، سەپىر دەكەپت
مىندالەكەت لەبەر گىران، ھەم نانى نەخواردوۋە،
ھەم خۇى ئامادە نەكروۋە بۇ قوتابخانە...
ناچارىت بۇنەۋەى ھىندەى دىكە دوانەكەۋىت، بە
نۇتۇمىلەكەى خۇت بىگەپتەنەت... بەھۇى ئەۋەى
بەلەتە، نۇتۇمىلەكەت زۇرتىر لەخىراپى ياساى
لەدەخوۋىت... پۇلىسى ھاتوچۇ راتدەگىرەتو
پسولەى سەپىرىكى كىرەت بۇ دىكات... كە دەگەپتە
قوتابخانەى مىندالەكەت، چارەكەكە زەنگى چوۋنە
پۇل لىدراۋە... مىندالەكەت دادەپەزىتو بەرەۋە
قوتابخانەكەى رادەمەت... بى ئەۋەى بىت، بابە
خوات لەگەل... تا دەگەپتە شۋىنى كارت چارەكەكى
دىكەت پىدەچىت، ۋاتە نىو سەعات دوا دەكەۋىت...
پاشان سەپىر دەكەپت جانناكەشت لەبەر چوۋە... ئەۋە
رۇژى خۇتە، بەشىۋەمەكى خراپ دەستى پىكەردو

لەم جىيەنەدا مىلۋان كەس بە دەردى
خۇپروكانەندو شەكەتەردى بى پاساۋەۋە
دەنالىنەۋە بە دەست گۇشارى كىشەى سادەۋە
گىرانخواردوۋە.

ياساى (۱۰/۹۰) پاساۋەكى سەرسورەپنە،
كەسانىكى كەم شارەۋى ئەم پاساۋەن و لە توانايدا
ھەپە جىيە جىيە بىكەن. ئەم پاساۋە زانائى بىناۋىانگى
ئەمەرىكى (ستىفەن كۇفى) داپناۋە، كە خاۋەنى دوو
كىتىبى گىرانگى جىيەنەپە، كە بىرىتەن لى:
۱- ھەۋەت نەرىتى كەسانى كارىگەر.

۲- نەرىتى ھەشتەم لى كارىگەرىيەۋە بەرەۋە
گەۋەرىمى. ئومىد دەكەم ئەم كىتىبەنە ۋەرىگىرەپنە
سەر زەمانى شىرىنى كوردى.

ستىفەن كۇفى سەپەرەت بەم پاساۋە دەلىت:
گەر قىرى بوۋىت ژىانت، پان ھەر ھىچ نەبىت
كاردانەۋەت بەرەمبەر چەند ھەلۋىستىكى
دىارىكەۋە دەگۈرەپت.

ئەم پاساۋە دەلىت: لە ۱۰% ژىان ئەو روۋاۋەنى
بۇمان دىنە پىش پىكەپتو لە ۹۰% دىكەى
كاردانەۋەكەنمان تەۋاۋى دەكەن. كورتىر بلىپىن:
دەۋرەۋەر (۱/۹) لە دە بەشى ژىانت، يەك بەش
كارىگەرىيان لەسەرت ھەپە، بەلام نۇ بەشەكەى
دىكەى خۇت كارىگەرەت لەسەر خۇت ھەپە.

ئەم پاساۋە بەسەر كاردانەۋەكەنماندا
دەچەسەپت. چۈنكە نىمە ناتانەن دەستكارى
گۇۋى سەۋرى ھاتوچۇ بىكەن، بەلام دەتوانەن
بەسەر كاردانەۋەكەنماندا زال بىن. لەبەرەۋە
مەھىلە كەسانى دىكە، ۋات لىبىكەن گىلانە
بجولەپتەۋە، پىرىارى كاردانەۋەى گونجاۋ لەدەست
خۇتەپە.

بانمۇنەپەك بەپىنەۋە...

درەخشان بەھادىن

پېويستى بە زەردەخەنەپەك نەبىت.

* فېربووم، ھاورى چاك و راستەقىنە وەك
خىل وايە، كە دەستخستى دژوارە پاراستى
دژوار تر.

* فېربووم، ھەموو دەپانەوېت لە لوتكەدا بژىن،
بەلام بى ناگا لەودى كە تەواى شادىپەكان
كاتى روو دەدەن كە خەرىكى سەرگەوتنىت بە
لوتكەدا.

* فېربووم، كە ژيان لە سەروشتەو فېربەم،
وەك (بى) خۆ بەكەم زان، وەك (سەرو) بەژن
رېكوراىست، وەك سەنەبەر بە نارام، وەك
بەرۆو خۆراگر، وەك رووبار روون، وەكو خۆر
بەسەخاومت و ھەر وەك ھەر بەرېزو گەورە.

سەرچاوە/ موفقيت.

* فېربووم، كە شتانی كەم نرخ بناسەو دواتر
نەوان لەبەر چاوە نەگرم.

* فېربووم، كە دۆران لە رووبەرۆو بوونەو مەپەكى
بچووك بەنىيەتە برانەو، لە برى شەرىكى
گەورە فېول بكەم.

* فېربووم، كە دوو كەس دەتوانن پېكەو
تەماشای پەك خال بكەن، بەلام جياواز
بىيىن.

* فېربووم، بەس نىيە تەنھا لە بەرامبەرەكەم
ببورم، بەلكو ھەندى جارىش دەبىت لە خۆم
ببورم.

* فېربووم، كە ھىچ كەس نەوئەندە ھەژار نىيە
كە نەتوانى دلى بەرامبەرەكەى شاد بگات و
ھىچ كەشىش نەوئەندە دەولەمەند نىيە كە

نەوئەندەكى دىكە: پزىشك يەك كاریگەرى
لەسەر نەخۆش ھەپە، نو كاریگەرپەپەكەى
دىكە، دەكەوئە سەر گوپراپەلى كردنى يان
گوپراپەلى نەكردنى نەخۆشەكە خۆى بۆ رېنەماى
پزىشكەكە.

ھەر وھەپە پەپەمەندى مامۇستاو خۆپەندكار..
مامۇستا ۱۰% كاریگەرى ھەپە لەسەر خۆپەندكار، ۹۰%
پەك دەكەوئە سەر خۆپەندكار.. واتە گەر خۆپەندكار
لە پۆلدا گوپراپەت، نەما ۱۰% ى نەمەكانى
تەپكەرنەو مەسۇگەر دەكات، گەرچە ھەولەش
نەمەت.. بەلام ۹۰% ى تەپكەرنەو مەكەوئە سەر
ھەول و تېكۆشانى خۆى لە وانەكەدا..

لە راستیدا تۆ ھىچ دەسەلاتىك بەسەر ۱۰%
لەسەدا دەى نەو كارانەى روودەدەن نىيە، بەلام لە
۹۰% ى دىكە لە رېگەى كاردانەو مەكانتەو دەستىشان
دەكرى.

ھەندىك رېگەى دىكە بۆ جېپەجېكرەندى نەم
ياساپە:

گەر كەسەك خراپەى بەرامبەر كەردى،
وەك نىسەنەج مەپە.. بەلكو وەك پەنجەرە بە،
كەلەزمەى باران بەسەرپەدا دادەبارەت.. رېگە
نەدەى تانەو تەوانجى خراپ كارت تېپكات.. چونكە
كاردانەو مەچاك رۆژت لى تال ناكات، بەلام
كاردانەو مەچراپ دەپتە ھۆى نەو مەكەلەكانت
لەدەست بەدەت يان لە كار دەربەكرىت و مەستى
بەستى بېت... ھتە.

نەگەر پەكەك بېتە بەردەم نۆتۆمبەلەكەت،
كاردانەو مەچون دەبىت؟ نایا ھەزو ھۆشت
لەدەست دەدەت؟ نایا بەتۆندى دەست دەكەش بە
سوكانى نۆتۆمبەلەكەت؟ ھەسە ناشرىن دەكەت؟
نایا ھەسارى خۆپەت دەچتە سەر؟ نەگەر دە چركە
دەرنەگ بەكەوت، كى پەخەت دەكرىت، كى خەم
دايدەكرىت؟

بۆپە ھەردەم ياساى ۱۰/۹۰ ت لە ياد بىت و
لەودى لەمەودا بۆت دېتە پېش، پەست و پەرىشان
مەپە، سەر لە خۆت مەشەوئە.

گەر پېت گوترا: كارمەكەت لە دەست داو..
توورەپەس و بېزارى و خەوژانى بۆ چىپە؟ ھىزو
وزەى خەم و پەروەشەت، لە دۆزىنەو مەكارىكى
دىكەدا بەكار بەنە.

گەر پەسەكە دەرنەگ پە بوو، رېگە جەنجال
بوو، بەرنامەى رۆژانەتى تېكەدا.. بۆچى جامى
توورەپەت پە دەكەت، گەر بە كەسەكى تر
دەكەت و توورەپەت بەسەردا دەپزەت؟ يان ناخۆ
كاكى شۆفەر بەدەست خۆپەتى دەرنەگ دەكات، وا
دەپزەتى بەسەردا؟ نەو كاتە لە خۆپەندەو پان
باسكرەنى بابەتەكى بەسەردا بەسەر بەرە.. لەبەر
نەو مەشەوئە، جگە لە نالۆزكرەنى حال و
بارودۆخ بەرەو خراپەت بردنى ھىچى دىكە لى
بەرەم ناپەت..

خۆپەندەرى خۆشەوئەت نىستا تۆ پەكەكى لەو
كەسانەى نەم ياساپە دەزانەت، ھەولەدە لە ژانەدا
جېپەجېپى بكە، چونكە شتەك لەدەست نادەت و
نەنجامەكانى سەرمامەت دەكات.

۲۱- بە كەم سەپىر كىرگەن بۇ خەلكانى تر
ھۆكارىكە بۇ تىكشكاندىنى خودى خۇت.
۲۲- ئەگەر رېگە نەزانى بە باشى ناتوانى
بگەى بە كۇتايى.
۲۳- ھەست كىرگەن بەتەنپايى لىۋەدە
سەرھەلدەت كە پەيۋەندىت خراپە، پەيۋەندى
خراپ بوونت لىۋەدە سەرھەلدەت كە مامەلەت
خراپە لىگەل كەسانو خەلكانى تر.
۲۴- بەردەوام نېمە شتەكان وەك خۇيان
نابىنن، بەلكو بەو شىۋەپە دەيان بىنن
كە خۇمان ھەستى پىدەكەين واقعى بەو
بۇشتەكان پىروانە بەيى لايەنگىرى.
۲۵- چارەسەرى كىشە لىناو كىشەكەدا
دەدۇزىتەۋە ھەربۇپە لىۋىۋە بۇى بگەرى.
۲۶- كەسى نازادو سەربەخۇ ئەو كەسەپە
كە دەلىت: نا بۇ ھەلە... بەلى بۇ راستى...
۲۷- كاتىك تىگەپىشتى لى ماناي بوونت
لە ژياندا، ئەو كاتە دەزانى چى بەلاى تۆۋە
گرنگە.
۲۸- جوانى شىۋە رووخسار بەردەوام
نابىت، بەلكو ئەۋەى بەردەوام دەپىت جوانى
رۇخە.
۲۹- گرنگىزىن ھۇ بۇ ھەشەل و كەوتنت
لەژياندا دان نەنانە بە ھەلەكاندا.
۳۰- ئىجابى بەو بەباشى بىر كەردەۋە،
گەشپىن و راستگۇپە لىگەل خودى خۇت و
دواتر لىگەل كەسانى تردا.

۱۱- پىشت بەخوابەستىن و مەمانە بەخۇبوون
رېبازى سەركەوتنتە.
۱۲- ئەۋانەى ھەرگىز ھەلەناكەن ، ئەۋانەن
كەھىچ فېرنابىن و ھىچ كاريك ناكەن.
۱۳- كەوتنت بگە بەسەردەتايەكى نوى بۇ
ھەستەنەۋەت لىمەيدانى ژياندا.
۱۴- ھەۋلەدان و راپەرىن لى دواى كەوتن زۇر
باشترە لىۋەى كە تەپ و تلتىۋ لىسەر زەۋى
بىخولپىتەۋە.
۱۵- ئەگەر ھەۋلىكى تازە بدەپىت و
ھەلە بگەى بۇ ئەۋەى فېرېبى، زۇر باشترە
لىۋەى كەھىچ ھەۋلىك نەدەپىت و بانگەشەى
سەركەوتن بگەى لەژياندا.
۱۶- پىرسىار لى خۇت بگە لىۋەى لىي
دەترسى پىش ئەۋەى نەنجامى بدەپىت بلى:
ھىچ شىتېك بۇ پىش نايەت ئەۋە نەپىت
كەخۇا ئىرادەى كىردەۋە.
۱۷- ئەۋە گرنگ نىپە كە خەل كەۋن تۇ
دەپىنى، گرنگ ئەۋەپە كەچۇن خۇت خۇت
دەپىنى.
۱۸- بەختەۋەرى پىۋانە ناكىرت
بەسەروەت و سامان، ھىداپەت و رېبىنى
بەختەۋەرى راستەقىنەپە.
۱۹- قەيران نىپە تۇ كەمت ھەپە، بەس
قەيران ئەۋەپە كە پالەنەرت كەمىن.
۲۰- ھەرگىز كىشەپەكت بۇ چارەسەرناكىرت
كەنكولى لىۋەۋى بگەپەت.

۱- مەمانە بەخۇبوون: سەركەۋتەۋەكان
بەردەوام ئەۋانەن كە باۋەرىيان بەخۇيان ھەپە.
۲- گۈپنەدان بەۋانەى كەۋىردى سەرزاريان
ناكرى و ناگونجىپە.
۳- ئەۋە بزانە بەنەندازەى پىگىرى و ھەۋلەت
لەھەر بابەتېكدا ئەۋەندەو زىاتر سەركەۋتن
بەدەست دەپىنىت.
۴- دلىبابە بەخراپ و سىلى رۋانن لى
خۇت ھۆكارى ھەشەل و كەوتنتە لە ژياندا،
ھەر وەكو چۇن بە باشى و سەپىر كىردى خۇت
باشترىن پالەنەرى سەركەۋتنتە.
۵- بەردەوام بىر كەردەۋە لىشتىك كە كەپف
خۇش و بەختەۋەرت دەكات، دۋورپە لە شتىك
كە قەلەق و بى توانا و بى ھىزىت دەكات.
۶- ئاگادارپە ئەۋەى لىي دەترسىت لەۋانەپە
روۋىدات گەر بەردەۋامىپەت لىبىر كىردەۋە لىي.
۷- خۇت بەراپەرمەكە بە كەسانى تر
بەتايپەتەى ئەۋانەى كە دۇراۋ كەۋتوون.
۸- گۈى لەو كەسانە مەگرە كە ھەۋلەدەن
بى ھىۋات بگەن يا لى ۋەرو توانات كەم
بگەنەۋە.
۹- خالە لاۋازمەكانى خۇت دىيارى
بگەۋ ھەۋلەدە خۇيان لىدەرباز بگەپەت،
خالە بەھىزەكانىش بزانەۋ بەردەۋامپە
لەسەرىيان.
۱۰- ترسانت لەھەۋن و كۇشى تازە بى
گومان رېبازى كەوتنتە.

SUCCESS

۳۰ رېگا

بۇ

سەركەۋتن

ھاۋدىن زانا

ھايدىرۇچىن گازىكە زوو دەسوتىت،
ئۆكسجىنىش باشتىن يارمەتيدەرى سوتانە،
ئەم دوو گازە گەرمە ناويان دروست کرد،
بە ئىستاشەو دەرسامم و پىم واپە تەنيا
پىكەتەنى ئاوو عەشق لەيەك دەجىن.

تۆم خۇش دەوئىت... ئەمەش لە گەردونا
فردە جار روپامايە، كىمان وەك ھايدىرۇچىن و
ئۆكسجىن وازمان لە سروشتى خۇمان ھىناو
بووينە ئەنتى خۇمان؟

ئەوۋى ئەوان جوانتىن خۇشەويسىتىيە
بەبى ھات و ھاوار، بەبى گريان..

گەمەيەكە بۇ رابردو لە ئىستادا دەست
بى دەكات، نزاپەكى جوانە كە مندالىك گريا
من بۇ شادى دەپارىمەو جگە لە شادى چى
ھەبە منداى بۇ بگرى؟

شادىش لە دوو بازاري جىادا دەست
دەكەوئىت، لە دوكانەكەى ئەو دىو ژيانەو،
لە كۆلانەكەى ئەمديو مەرگەو... جوانتىن
دياريە بۇ ئەوانەى خۇيان لە كۆلانەكانى
وجود سەر دەر نايمەن.

كام مەرگ... تۆكە نازانى بۇو كەى لە دايك
بوويت؟ نابىت نەزانى كەى خۇت دەمرىنىت!

مىقدارىك درەنگ دەمرن... بىرېكىش زوو،
كاتى بمرەكە بمرىت، ئەوانەى بە كەمال گەشتون
دەزانن كەى دەمرن، ھەرمى بە دارەو نازانىت
كەى دەمرىت، زۇران بۇ گەشتن بە ھەقىقەت
زوو دەمرن، بىرېكىش بەر لەوۋى پىي بگەن، من
جيا لەوانە دەزانم كەى دەمرم، كاتىك قەناعەت
بە جەلەكانم بگەم، بە سەعاتەكەم بلىم نۆرەى
پشوو، كىتېبى ژيانم تەواو كرىدىت يان جەند
لاپەرەيەكى مابىت، يان گۆرەكەم بلىت ھاوړى
جاوهرىتەم بۇ نەھاتى؟

وەك ھەموو جار بۇ ئەوئىش ئىزنت لى
وەرەدەگرم.

وەلى ئەوانىش كەوتنە ھەمان خانەى پىناسى
شىعەرەو (فردە رەھەندەو پىناس ناكىرت)،
جەمكى نىشتان دەكرىت لە دەروەى
جوگرافيا قسەى لىبىكرىت، دەشېت خۇت بۇ
خۇتى ھەلبىزىرت نەك بۇت دپارى بگەن (يا
وەك دەلىن قەدەرت بىت) ئەم دەستەواژە لە
پەيوەندىيە كۆمەلەپەتەكانىشدا بە كاردىت.
دەكرىت نىشتان لەناو ھەرمىيەكدا بىت و بە
دارىكەوۋە كە ھەر خۇت بزانى لە كويپە، ئەو
كات بە ناسانى خيانەتى لىناكرىت... گەمە بە
چارەنوسى ناكىرت.

كۆمارىكى تەواو جىاواز لەوۋى ئەفلاتون...
نە دەرت دەكەن و نەنامۇى تىيدا!! قسە كرىن لە
جەمكى نىشتان دەتخاتە گىژاۋى بىر كرىنەو
لە زۇر شت، زمان، سىمۇلۇژيا، ئەبىستەم... بۇ
... نازانم... سەپەرە!! لە نىو ھەرمەكە لەم
كاپانەدا دەپىت سەر بە مالى سۆسپرو جۆمكى،
بارت و درىدا، فەلسەفە خىلدا بگەى..

جيا لەوۋە نىشتاننىك كە خۇت ھەلبىزىرت
دەستورەكەشى ھەرخۇتان دەينوسن (منى
تۆ) (تۆى من)، دەستور لە زۇرىك كاتاندا
ماتاماتىكە، فىزىك و كىمىيە..

ماتاماتىكىكى نوۋى كە تىيدا دەسەلات لە
يەكانەمى دەسەنىتەو، ئەمە ھالى بىنەرەتى
ناكۆكەكانى نايدىا ماترىالە.

فىزىكىك كە لە بىنەرەتدا نەك لەگەل
نىوتنا ناكۆكە، بگرە ئىسحاقىش سەرى لى
دەرنەدەكرىد!

فىزىكىستەكان لەوۋە بى ناگا بوون كە
ھىزى راكېشان لە دلدا زۇرتەرە تا لە زەویدا...
لە قۇناغى مىرد منداى و بە ئىستەشەو
سەرسامى تەنيا ھاوگىشەپەكى كىمىام، دوو
گەرد ھايدىرۇچىن و گەردىك ئۆكسجىن دەنبە
بىنەرەتى ناو!!!

كە لە سەرمەتاي گەشتى ژيانەو رىكەوتم
پىم واپو دەپىت بگەم، وەلى وادەرنەچوو، نازانم
ئەو گورو تىنە لە كويپە ھات و تاكوۋى بەش
دەكات؟ ھىزە شاراۋەكانى مروۋف وادەكەن خۇى
لە بالايىدا بىيىنىتەو، ئەمانە زۇر جار گرنگن و
ھەندى جارى تىرىش بىمانايەكى گەورە
دەداتە خۇدانى بىرو ھىزى عەقلى سالارنە،
ئەمانە گرنگن يان نا؟ بۇ تۆ بەلى، وەلى بۇ
من نا... باشە كەى بۇ من گرنگە بزانم پايز
بۇ بىجورمەتى بە باخچە دەكات، كەى گىرتى
منە بزانم لىكەندەوۋە لىدەركردنى ژمارەكان
ناكامەكەى چىيە؟ حورمەتى باخچە يانى چى؟
باخەوان تەورەكەى تىر بىت يان كول بە من
چى؟ منى سود بەخش ئەو جەمكە بوو لە
فەلسەفەى بونگەراپىيەو وەرم گرت ھەرچەندە
لە ناخەوۋە بە پوچكەراپىسى سەرسام بووم،
وەلى دواى خويىندەوۋە (بىگانە) كامۇ ئەو
سارسامىم ئەما... نەمويست كەشتىەوانەكە
بكوژم بۇ ئەوۋى خۇم دەرباز بگەم، بەلام (مارى)
لەناخەدا ماپەو، مەنىش دواى مردنى ھەموو
شىت تەنيا لەسەر سكى مارى ھەستەم بە نارامى
كرىد، لە دواى مردنى خۇمەوۋە تەنيا بۇ ئەو
بۇنىباخى رەشم لە مل كرىد وەك چۇن سورم بۇ
پىشواۋى لە گەردن كرىد... سەفەرى دورگەكانى
مردن مرويان بىزار دەكات، وەلى لەگەل ماريىدا
ھەرىمى مەرگە دەپىتە ژوان... ئەو ئاسۇيانەى
لە دواى كامۇۋە فېرىان بووم مەنىكى تىرىشم
بۇ دۆزىپەو (منى خۇم) (منى تۆ)، ئەمانە
بازنەو جوغزى ئىنسانىن نەك شۇرگىگرى،
كە بەرزىتىن جەمكى ژيانە بە لاي مەنەو،
ئەمەش وىك ناگرىتەوۋە لەگەل (بىرىخت)دا،
ئەمە داھىنانى من نىيە، خويىندەوۋەپەكى
ترە بۇ شانۇ نامەى (جوغزى تەباشىرى
قەوھازى) زۇر پىناس بۇ نىشتان و زىد كران،

ئامق ھەورامى

دىۋى

دووۋەمى ئاۋەز

دەتھوۋىت

بىرلىستى ژيان و ھەوانەھەشت دەستىك، ھوۋىت؟

ئەگەر ژيان دەھوۋىت، ئەوا لەو كىشەو گىرغانى كەدەكرىت چارەسەريان بۇ بدۆزىتە ھە دەستە ھەستان مەبە
ئەگەر ھەوانەھەشت دەھوۋىت، ئەوا لەو كىشانەدا كە چارەسەر ناكىرىت مەترسە ۋە ھەمبارمەبە "سەئىدى نوورسى"

يا نىزىك توشى ئەنجامە خرابەكەى دەبىت،
بۇ نەمۇنە خويندكار لەبازنەى خويندندا،
نىزىكىرىن شت لىيە ھەۋەى ھەۋەلدا ۋە خويندنى
ۋانەكانىيەتى، بەلام دەجىت باسى خرابى
سىستەم ۋە كەمەرخەمى مامۇستاكەى دەكات،
كارمەندىكى شارەۋانى لە بازنەى كارەكەيدا
بىۋىستىرىن ئەرك لەسەرشانى پاككردنە ھەۋە
پاكراگرتنى ئىنگەيە نەمە لەبىر دەكات ۋە
گلەيى لەخەلەك ۋە بەرپەۋەبەردەكەى دەكات،
مروۋف لەبازنەى مروۋفەتتە ژىرانەترىن كارو
سودبەخستىرىن نەۋەيە كە فرمانەكانى
خودا بەجى بەيى، بەلام ئەم ئەركە سوكة
لەبىر دەكات ۋە دەروات خۇى لەكارى خودادا
ھەلدەقورتىنى، ۋەك ئەۋەى دەلى، بۇ من
نەخۇش دەكەوم، بەلام ھالانە كەس ھەمىشە
لەش ساغە؟ ياخود بۇ ئەۋ دەۋلەمەندە من
ھەزار؟

ئەنجامى ھەرسى نەمۇنەكە كە بازنە بچوك ۋە
نىزىكەكانىيان لەبىر كىردو بۇ بازنەى دوورترىيان
روۋانى ئەمەيە: خويندكارەكە لە خويندندا
سەرگەۋتوۋ ناپىت، كارمەندى شارەۋانىيەكە
بەھۋى تەمەللىيە ۋە دەردەكرىت يا سزادەدرىت،
ئەۋ كەسەش كە خۇى ھەلقورتاندوۋە لەكارى
خودادا توشى ناشوكرى دەبىت، بۇيە سزايى
ئەۋ ھەلەيەى دەجىژىت.

دراۋسىيەكە، پۇستەكەت، پروانامەكەت،
ھەرشى كە بەلەى تۆۋە گرنگە، بەۋ پېۋەرە لە
يەكەم بازنەۋە دەست پى بەكە ھەتا كۆتا بازنە
بەلام لە كۆتا بازنەدا بنوۋسە گەردوۋن..
پرسىياريك لەخۇت بەكە ناپا ئەۋ شتەنى
تۆپىيەنەۋە سەرھالى لەكام بازنەى ژيانى
تۆدان؟ مامۇستايەك دەلى: «بچوكترىن بازنە
گەۋەرتىن كارو گەۋەرتىن بازنە بچوكترىن
كارى تىدەيە».

ناپا كورتى بالەى مەندالەكەت، لە دەسەلاتى
تۆدەيە؟ لەۋ باۋەردەدام ھەموۋتان بلىن نەخىر،
بۇيە دەلىين كەۋاتە بازنەيەكى زۆر دوورە
لە تۆۋە.. ئەى بىيىنى ئەستىرەى كلكدار ج
ھىزىكى تۆى بەسەردا ھەيە؟ كەۋاتە ئەمەيان
زۆر زۆر دوورە لەتۆۋە..

ۋاھەستەكەم لە يەكەم بازنەدا شتىكت
نوۋسىۋە كە ھىشتا لە پىشەيەۋە بازنەى
نىزىكتە ھەيە!

ئەزىزم بىرت نەجى يەكەم بازنە لەناۋ
جەستەى خۇت داپە، دەتۋانين بلىين رۇختە!
ئەۋەى گرنگە ئىمە بىزانين دەبىت كارمەكانى
ژيانمان بەيى ئەۋ خستەيە بەسەر بېيەن،
ۋاتە ھەموۋ كات لە نىزىكتىن بازنەۋە
دەست پىيەكەين، ئەگەر ھەركاتىك خۇت
لەم ياسايە دورخستەۋە ئەۋە دلىنەيە دوور

لە روۋى بىرىسكەيەكى ئەم ۋەتەيەۋە جەند
پرسىياريكتان ئاراستە دەكەين: ھىچ كات
روۋىدەۋە دىگران بىن بەۋەى كە رەنگى قىزتان
بەدلى خۇتان نىيە؟ جەند جار سەپىرى بالەى
مەندالەكەت كىردوۋە ۋەتە: ناپا لەخەفەتى
ئەم مەندالە كە بالەى بەرز ناپىت؟ قەد روۋى
نەداۋە تەماشاي تەلەفزىۋن بەكەيت لەۋكاتەى
دەلى: دۋاى جەند سالى تر ئەستىرەيەكى
كلكدار دەردەكەۋى، ياخود دەلى: دۋاى بىست
بۇ سى سالى تر پەلەى گەرمەى زەۋى بەرز
دەبىتەۋە؟ باشان بىتاقەت بوبىتن ترسابىن
لە ژيانى داھاتوتان؟

جەند جار تورەبۋىت ۋە شەرت بەم بەۋ
فرۇشتوۋە لەۋ كاتەى ئەۋ يانەيەى تۆ خۇشت
دەۋىت، دۆراۋە توشى سەرشۆرى بوۋە؟
ئەمانەۋ سەدان ۋە ھەزاران پرسىياري تر
كەدەكرىت، خۇتان لە خۇتانى بىكەن...

پىش ئەۋەى ۋەلامى پرسىياريەكانمان
بەدەيتەۋە داۋايەكەمان لىت ھەيە: پارچەيەك
كاغەز بەيىنە لەناۋەدەستىدا ناۋى خۇتى لى
بنوۋسە، باشان جەند بازنەيەك بەدەۋرى
ناۋەكەتدا بىكشە، ئەم خستەيە ناۋ بىنى پلانى
كارو ژيان... كە ئەمەت تەۋاۋ كىرد بازنە
نىزىكتىن ۋە گرنگىرىن شت چىيە سەبارەت
بە ژيانى تۆۋ خىزانەكەت.. كارگەكەت،

پېنج رېگە بۇ گەيشتن بە خوشبەختى

ۋ/ ھېرۇ موخەمد ئەلماس

5

رزگار بېيت، ھەول بەدە لەگەل رابوردوى خۇتدا ناشت بېرمە، تەننەت ھەندىچار پېويستە لەبارەپەو قسە بکەيت، ئەگەر لەگەل يەكەلە خەزم ناسراوان يان دۆستان و ھاورپيان كېشەپەكى رېشەپېت ھەپە بوومتە ھۆى نەوۋى كە قسەى لەگەل نەكەپتە پەپومندى بېچرېنېت، ھەول بەدە بۇ ناشت بوونەو دەست پېشخەرى بکەيت و رقو كېنەى ئەو لە دلتدا پاك بکەيتەوود كارى خرابى ئەو لە وېژدانى بېرو ھۇشتا پاك بکەرەو.

ھەندى جار ئەزمونە تال و خرابەگانى رابوردو لە زولم و ستەمىكەو سەرچاوە دەرگىت كە لېمان كراو و ھەز ناكەن دۆست و ناسراوگانمان ھېچ شتەك لە بارەپەو بەزان، لەم كاتەدا پەرس و راوېژ و گشتوگۆردن لەگەل دەرۋناس و راوېژكارىدا دەتوانىت تالى و نارەحەتتەپەگانى ئەم ئەزمونە لە ناخماندا لەناو ببات، لەبىرتان بېت كە ئەزمونە تالەگانى رابوردو دەپتە ھۆى شىۋاوى و شلەزان لە مەرقەدا، داچار مەرقە لە سود وەرگرتن لە خوشبەختىگانى ئىيانى بى شەش دەكات، كەواتە ھەول بەدە بېرمە رەپە ناخۇشەگانى رابوردو لەبىر و ھۇشتا بېرمە.

دەپتە داهىنەت گەشە پى بەدە رووبەروو بوونەو لەگەل گەشەگانى رۆژانەدا بوونى ئەزمونى ئىيان، دەپتە ھۆى ئەوۋى كە لە ساتەگانى ئىيان جېژو لەزەتى زاتەر بېيەن. لەوانەپە بتوانىن بېيەن بوونى ھېزى داهىنەت يەكەلە لە پەلەگانەگانى گەيشتن بە خوشبەختى.

بۇ خوشبەخت بوون و دەرۋەستى كەسەپەتى خۇت ھەبوونى ئەم تايەتمەندىپە پېويستە، ھەستى و رەدەگارى لەخودى ھەموو مەرقەدا بوونى ھەپە، كەواتە بۇ رازىكردى ئەم ھەستە ھەول بەدە پەدەو دەستكەوتنى وەلامى پەرسىيارە لە كۇتا نەھاتەوگانى بېروھۇشتا بگەرئ، ئەلەپتە بۇ داهىنەر بوون پېويست ناكات زانا و بېرەپەيت، دەتوانىت ھېزى داهىنەتكارى لە ھەموو لایەنەگانى ئىيانى رۆژانەدا گەشە پى بەدەپت، بۇ ئەزمونە ئەگەر ئىيانى خاۋەن مالىت ئەوا دەتوانىت بۇ بوونى چەند ساتىكى لەپاد نەجوو لەگەل ھەوسەرەمەتدا سەفرەو خانىكى ناخۇاردنى دوو كەسى عاشقانە رېك بېخەيت و بۇ جوانكردىنى سود لە ھېزى داهىنەتكارى خۇت وەرگرت.

نەوسىن يەكەلە دېكەپە لە رېگەو شىۋازەگانى پەرمېدانى ھېزى داهىنەتكارى، دەتوانىت بېنوسىت و كەسانى دەورەپەرت لەبىرى كەسەپەتەپەگانى نەوسىنەكەت بىكاربېيەن، يان دەتوانىت پەرنامەى گەشتىكى بەكۆمەل رېك بېخەيت بە پى ئەوۋى پېويست بىسەردانى نەوسىنەكى گەشت وگوزار ھەپت.

سەرچاۋە/گۇفارى، خانوادە ۳/ (۳۳۱)

عادەت و نەپەتەت بۇ بىرخستەوۋى پادەمورىپە باشەكان و ئەو سەرەكەوتنەنى كەسە دەرپەپە ھەفتە بەدەستە ھېناون، بۇ ئەزمونە بېرەكەرەو لە رەستەپەكى عاشقانە كەسە ھەوسەرەكەت يان دەستگەرەكەتەو بېستەووتە، يان بېرەكەرەو لە پادەشتەك كەسە بەرەرسەكەتەو وەرگرتەو، بە نەجامدانى ئەم رەپەنە زۆر ناخەپەنەت كە دەپىنى لە كەسەكى رەپەنەو گۇراپەت بۇ كەسەكى گەشەپىن و پەشت بەخۇبەستەو.

۲. لەگەل كەسانى دېكەدە پەپومندىت باش بېت، ھەندىچار خوشبەختى ماناى گەشەپەدە بەكەسانى دېكە، بۇ خوشبەختى گەشەپەدە بە كەسانى دېكە زىاد بکەو لە چاۋەروانىيەگانەت بەرەپەپە ئەوانى دېكە كەم بکەرەو، بۇ خوشبەختى نەپەت ھەمىشە بەدەو راکىشەپە سەرنەج و پەلەپەشتى دەورەپەپە، لەبىرى چاۋەروانى يارمەتى وەرگرتن لەدەورەپە پېويستە ناكات لەدەورەپەكەت بېت و يارمەتپەن بەدەپت، بۇ ئەزمونە لە ھەر بۇنەپەكەدا مەيۋاندارپەپە ئىۋاران يان ەسەرەنە رېك بېخە، ئەم كەرە بە كات و تېچەپەكى كەم نەجام دەپت، تەنە ئەمەندە بەسە كە بەرپەو بېرەت، ئەم كاتە دەتوانىت باشترەن كاتەگانەت لەگەل دۆستان و نازىزاندا بەسەر بېيەت.

۳. لەو رووداۋە بچوگانەى كە بۇ چەند ساتىك بەزەو خەندە دەخەنە سەر لېوت، زۆرتەرەن سود وەرگەر، ئاپا دەزانىت كە خوشبەختى لەئىياندا يەكەسانە بە كۆمەلەك خۇشى و شادى و جېژى بچو؟ خواردىن قاۋە لە قاۋەخانەپەكەدا لەگەل دۆست و ھاورپەپەكە كە زۆرت خوش دەپت، دانىشتن لە ژىر ھەتاۋىكى پەپە، ھەموو ئەمانە چەند ساتىكى شاد و خوشمان بۇ دەست دەكەن كە دەتوان خۇشى و شادى بېيەنە ئىيانەمەو. خوشبەختى ھەروەك تەندەروستى واپەو ناكادارى و بەدەوۋاچونى رۆژانەى دەپت، ئەلەپتە مەرج نېپە كە چەتمەن رووداۋىكى باش رووبەدات بۇمان تاۋەكو جېژى لى وەرگرتن، بۇ دىخۇش بوون دەتوانىن لە خوشى و شادى كەسانى دېكەدا بەشدارى بکەپ، لە بەرز بوونەوۋى پەلە ھاۋاكارەكەمان لەگەل ئەودا خوشحال بېن و پېكەپەن و لەسەرەكەوتنى مەنالى دراۋىكەمان لە پېشەپەپەكى وەرۋەشەدا، شاد و دىخۇشپەن.

۴. لەگەل رابوردوى خۇتدا ناشت بېرمە، ھەموو مەرقەگان بېرمەرى خراب و ناخۇشپەن ھەپە زۆرتەرەپەن ھەول دەمەن لە رابوردوى خۇيان ھەلپەن، كەواتە لە ھەر كاتەدا لەوانەپە ئەم بېرمە بېتەو پادەمان و نازارمان بەدەت، بە رادەپەكە ھەندى جارپەش شەپەپە لەسە ئىيانمان بەجىبەپەپە. بۇ ئەزمونە لە ئەزمونە تالەگانى رابوردو كە ھەك خۇرمەك ھەمىشە وپەدەت نازار دەدات

ھەندىك خوشبەختى لە رابوردو دەپىنەمەو ھەندىكى دېكەش لە گەيشتن بە خوشبەختى و مەشەوۋەدا، ھەندىكى دېكە لە كەدەوۋى پېشەپەپە ھەندەپە، بۇ ھەپەكە لە ئىمە خوشبەختى مەدەل و واتەپەكى تايەت بەخۇى ھەپە، ھەندىچار بەدەستى دەپىن و ھەندىچارى دېكەش بېپەگانە بېپەپە تېپەر دەپىن.

ئاپا خوشبەختى بە بەخۇشپەكى خۇپە يان نارەزوۋىپەكى رۆجى دەزانىت؟ وەلامى تۆ ھەرچى بېت، گەشە ئەوۋە كە بتوانىت پەرومەدى بکەپت و گەشە پى بەدەپت.

خوشبەختى، ھەر رۆژو ھەر سەعات و ھەر ساتىك لە سەرە رەپەنەپە، بە بوونى دېپەكى بەپەز و ھەستەپە تېژ و ھەروەپە خېراپى پېويست لە كاردە، بە ناسان دەتوانىت خوشبەختى بەدەست بېيەن، بۇ گەيشتن بە خوشبەختى پېويستە رەچاۋى چەند خالىك بکەپت.

۱. عېزەتمى نەپەست ھەپەت، ھەندى كەس ھەن كە خۇيان بە بوونەمەپەكى پى بەپە دەزان و لە بەرەپەپەدا كەسانىك ھەن كە خۇيان ھەك خەلات و بەخۇشپەكى ئىلاھى دېتە پېش چاۋ، ئاپا جىۋاۋى ئىۋان ئەم دوو كۆمەلەپە چىپە؟

ھەبوونى "عېزەتمى نەپەس" و تېگەپەشتن لە بەپەو نەخ و بەپەۋى واقىقى خود دەپتە ھۆى گەشە ئەستەى بەرەپەپەپەپە ئىيانى خود خوشبەختى بەپە ئەوۋى سەرەنەشتى كەسانى دېكە بکەپ، ھەر ئەمەش دەپتە ھۆى ئەوۋى كە لە بەرەپەپە ئەو گېر و گەشە نەپەوانەى كە لە سەرە رەپەنەدا سەۋز دەپن، رەفەپەپە ئىيانە بگەپەپە بە ناسان ئىيان دەپەز بېن. بەلام ئاپا چۇن دەتوانىت "عېزەتمى نەپەس" لە خۇتدا پەرومەپەپەپە؟ بۇ دەستەپەپە دەپت چاۋىك بە تۆمار و لېستى سەرەكەوتەگاندا بگەپەپە، ئەگەر لەو كەسانەپە كە پېشەتان واپە لەكۇتاپى رۆژا ھەموو ئەم رووداۋە ناخۇش و نەخۋازاۋانەى كە لە رۆژا رەپەنەداۋە بېيەنەو بە پىر و زەپەنەنە، بۇ ئەزمونە پىر لە دۆسەپەك دەكەپەو كە لە كەدەپەدا گەشە ھەپە لەگەپەدا، يان كۇتاپى ھەفتەپەكى بارانى... ھەول بەدە ئەم

كچان و كوران له نيوان نازارو ئاواتدا

تۆي ياخي دمتەوئيت چي بکهيت؟!

هیچ کاتیکي خوش له ژيانمدا نەماوە
تەنانتە بۆ ساتیکیش!
بە دەست ملەلاننیه کەووە دەرمانمدا
ناخی خۆمدا له نیوان بە ئەمریکی کردن و
یاخی بوونی ئەو کۆمەلگایە تێیدا دەرژیم!
بە دەست دیدیکی لێل و روانینیکی
تەماوییه وە دەرمانمدا.
نازانم کێ راستەو کێ هەڵە؟!
تەننا ئەوەندە دەرمانم کە لەو یاخی بوونەمدا
جۆریک لە بەگژا چوونەووە بەرخودان دەبینم
بەرامبەر ئەو هەموو فشارانە دووچارایان
دەم یاخود دووچارایان بووم.
خوینەری نازیز، دوور نییه ئەم وینەیه
گوزارش لە ژیان و گوزەرانێ زۆریک لە
گەنجان و لاوانمان بکات، کە تەننا رێگایەکی
هەلی بژێرن بۆ بەگژاچوونەووە و واقع
یاخی بوون و رفزکردنی دەورووبەرە. لە
کاتیکدا وەک دەبین ئەم کارە بێ ناگوێری
یاخی بوون، یاخود بە گژاچوونەووە واقع
هەولێان بۆ گۆڕینی، بەلکو بریتییه لە بێ
هیوایی و رشبینی و ونوون و متمانه نەبوون
بە خود و نەبوونی ئایدیای روانین و دیدیکی
روون، گوزارش لە نەبوونی نامانج و بێ
پهيامی دەکات لە ژياندا، گوزارشە لە ژيان
ئەو مەرووفی کە خۆی و نکردهووە نازانیت
نهیانی بوونی جییه و بەرەو کوی دەچیت و

مامۆستاکانم نەدەگرت، نامادە میوازەرەکان
نەدەبووم، رابواردن و سەپرو سەفا نامانجی
سەرکیم بوو، زۆربە کاتەکان تۆرچو هەلچوو
بووم، هەمیشە خەوم بە تۆلە سەندنەووە
دەبینی لە هەموو کەسیک، تەنانتە لەوانەش
کە هیچ نازاریکی میان نەداوە!
خەوی گەورەشم کۆچکردن بوو بۆ
ئەمریکا تا بە ملیۆنەری یاخود بە ملیاردی
بگەریمەووە خەلکی بە پیکانمان بکەمەووە!
کاتیکیش بۆ یەکەمجار لە ولاتەکەمدا
دامەزرام هەستم بە پەڕی شکست و بێ هیوایی
کرد، چونکە من هیچ کام لە هیواو خەونەکانم
نەهێناووە دی، هەمیشە رەخنەم دەگرت، لە
هاوریکانم، بەرپۆمبەرەکم، بەرپۆمبەری گشتی،
لە کەس رازی نەبووم، لەو مۆجەپەش رازی
نەبووم کە وەرم دەگرت، لە کاتیکدا زۆربە
لاوانی هاوتەمەنم خەویان پێوە دەبینی!
هەست دەکەم بەرەدوام دەستم بەستراو و
کۆتم لە گەردنە، لەبەر ئەوەش بەرەدوام هەول
دەدم ئەوەی لێم نزیکە بە هەموو شێوەیهک
تێکی بشکێنم، چونکە وا دەرمانم کە هەول دەدات
جەلو کێشم بکات و فشارم بختەسەر تا سنووریک
بۆ هەلسوگەت و ئاکارەکانم دابنیت، هەموو
خەلکی بە درۆزن و دوور و تاوانبار دەرمان!
نیست هەموو خەون و ئاواتەکانم
هەرەسیان هێنا!

زۆر جار روودەدات مەرووف لە بارودۆخی
ژیانی بێزارەو رازی نییه بەو ژيانە تێیدا
زیندەگی دەکات، سەرەنجام یاخی دەبیت و
دەیهوئیت بە هەموو شێوەیهک لەو ژینگەیه
قوتار بێت و بۆ ئەم مەبەستەش جەنگ
بەرامبەر هەموو شتێک بەرپا دەکات!
دەکریت لەم پەپۆندییه تەلەفۆنییه دا لە
نزیکەو بە حالی ئەم جۆرە کەسانە ئاشنا بین، لەو
پەپۆندییه دا گەنجیک بەم شێوەیه هاتە قسە:
پێم دەلێن یاخی، نازانم بۆچی؟
لە هەر شوێنیک بەم هەر پێم دەلێن یاخی!
لە قوتابخانە، لە زانکۆ، لە مالهو، تەنانتە
لەگەڵ باوکیشمدا هەردەم بە کەسیکی یاخی
ناوم دەبەن! لە هەمووی سەرتر کاتیک
دامەزرام هاوریکانم، تەنانتە بەرپۆمبەرەکمەش
بە هەمان ناو ناوزەندی دەکردم!
بە منداڵی کەسیکی گێرە شیوین بووم،
بە هەرزەکاری هەمیشە دەم بەهاوارو گازندەو
نازاری بووم لە باوکم و لە قوتابخانەکەم و
ماله و مان و شارەکم، کاتی بە تالیم بە نازاردان و
گالته کردن بە خەلکی بەسەر دەبرد و هیچ
گویم بە خویندەنەکەم نەدەدا، زۆر شارمزابووم
لە سەرپێچی کردنی سیستەم و رێورسەم و
یاساکانی قوتابخانە و مال و شەقامدا.
کاتیکیش لە زانکۆ بووم، تا نزیک کاتی
تافیکردنەو وەکان سەعیەم نەدەکرد، ریزی

پىۋىستە جى بىكات؟!

دەكرىت بېرسىن ياخى بوون لە واقعەو بە
گىزچوونەمۇدى چۆن دەپىت؟!
دەتوانىن نەمۇنەى ئەو لاوۋە ياخىيە لە
د. مەتەر محمد دا بدۆزىنەو كە لاۋىكى
مالىزىيەو لە سالى (۱۹۷۰) كىتېپكى نووسى
بە ناۋنىشانى (بەلاى مالاۋى) لەو كىتېپىدا بە
توندى رەخنەى لە گەلەكەى خۆى (مالاۋى)
گرتىبوو، تىيادا بە تەمەلى و رازى بوون
بەمۇدى مالىزىيا وەكو دەۋلەتتىكى كشتوكالى و
دواكەوتوو بىمىتتەو، بى ئەمۇدى ھەۋلى
پەرەمپىدانى بىرېت، تۆمەتبارى كىردىبوون!
پارتى دەسەلاتدارى مالىزىيا كە ناۋى
(رىكخراۋى مالاۋى نەتەۋمىي پەگگرتوو)
بوو، بىرپارى قەدەغەكردن و ياساغ كىردى ئەو
كىتېپىدا، بەھۆى ئەو بىرورا توندوتىژنەى
كە لەو كىتېپىدا ھاتىبو بە بۇچوونى ئەوان!
(مەتەر محمد) ېش لە دىدى ئەۋاندا جگە لە
لاۋىكى ياخى كە پىۋىستە كىتېپەكانى ياساغ
بىكرىت جى دى نەبوو!!

بەلام زۆرى نەبىرد تۋانى قەناعەت بە
سەرانى حىزب بىكات كە بىروايان بە تۋانا
لېھاتوۋى ئەو لاوۋە ھەپىت، تۋانى لە ناسمانى
سىياسەتدا ئەستىرەى ھەلگىش و سەرەتا دامەزرا
بە ۋەزىرى پەرۋەردەۋ فېرگىردن و پاشان
لە سالى (۱۹۸۱) دا بوو بەسەرۋىك ۋەزىرانى
مالىزىيا، بى ھىوا نەبوو، توۋشى پىكادان و
بەرەو روۋبەرۋوبوونەو، شۆرشىگىرىكى
توندوتىژ ۋە ھەلەشە نەبوو، بەلكو چاڭخۋازىك و
چاڭسازىكى ھىمەن و لەسەرخۇ بوو!

ھەر بۇيە نەم لاوۋە ياخىيە تۋانى رېژەى
ھەژارى لە (۵۲٪) لە سالى ۱۹۷۰ دا كەم بىكاتەو
بۇ لە (۵٪) لە سالى ۲۰۰۵ دا.

نەم لاوۋە ياخىيە ناۋەندى ناستى بژىۋى
تاكى لە (\$۱۲۰۰) لە سالىكىدا لە سالى (۱۹۷۰)
بەرزگىردمەو بۇ (\$۱۰۰۰۰) لە سالى (۲۰۰۲) دا.
نەم لاوۋە ياخىيە رېژەى بىكارى دابەزاندا
بۇ (۲٪)، لە دە سالى سەرۋاگىيەتى ھۆكۈمەتدا
رېژەى گەشەسەندى ئابورى لە (۶،۷٪) تا
(۷،۱٪) بەرزگىردەو.

نەم لاوۋە ياخىيە پايتەختى ۋىلاتەكەى
لە پايتەختى قورۋەو گۆرى بۇ پايتەختى
روۋناكى ئاسىيى!

نەم لاوۋە ياخىيە بەرنامەيەكى بۇ ناپىندە
داناۋە كە تىيادا:

سالى (۲۰۱۰): ھەموو قوتابخانەكانى مالىزىيا
بە سىستەمى قوتابخانە ئەلىكترۇنىيە زېرەكەكان
كاردەكەن تەنەنت گۈندە دوورەكانىش.

سالى (۲۰۱۵): ھىچ ھاۋلاتىيەكى مالىزى
بارە لە باخەلىدا ھەلەناگرىت بە پىشت بەستن

بەو كارتە ئەلىكترۇنىيەى كە ناسنامەو مۆلەتى
شۆفېرى ۋە ھەموو زانىيارىيەكانى لەخۇ گىرتوۋە،
ۋېراى راكېشان لە بالانسى حسابى بانكى.

سالى (۲۰۲۰): ھەموو ئۆتۆمبىلەكان لە رېگى
مانگى دەستگىردمەو تۆمار دەكرىت و شۆپى ھەموو
ئۆتۆمبىلەكان دىارى دەكرىت لەو رېگايەو.

سالى (۲۰۲۰): باۋكان دەتۋان شۆپى
مىندالەكانىيان بزانن و شۆپىنەكانىيان دىارى
بىكەن لە رېگى مانگى دەستگىردمەو.

نەم لاوۋە ياخىيە تۋانى مالىزىيا بگەيەنپتە
ژمارە (۱۸) لە نەخشەى پىشەسازى جىھانىدا.

نەم لاوۋە ياخىيە تۋانى رېژەى ھەناردەى
پىشەسازى بگەيەنپتە (۸۵٪) كۆى بەرھەمى مالىزى
لە ھەموو ئەو سەد ئۆتۆمبىلەى كە بە شەقامەكاندا
دەرۋن تەنھا (۲۰٪) لە دەرۋە ھىنراۋ!

نەم گەنجە ياخىيە گىرىى (بە نەمىرىكى
كىردى) نەبوو، ئايا تۆش ياخىت وەكو ئەو؟!

نەم لاوۋە ياخى بوو بۇ سەرخىستى
ۋىلاتەكەى بە ناگا ھىنانەۋەى لە خەۋى
غەفلەت، ئايا تۆش ياخىت وەكو ئەو؟!

دەكرىت گەنجان و لاۋانى ئازىز ئەو

پەرسىيارە لە خۇمان بىكەن، كە ئايا ناكىرىت
گەنجىكى ياخى كوردىش (بەلاى كورد)
بنووسىت و دەستى ئەم مىللەتە لېقەۋماۋە
بىكرىت بەرمە كەنارى دىلنابى و ئاسوۋدەپى و
جى تر لە زەلكاۋى دواكەوتن و گەندەلى و
مىشخۇرىدا پەلەقاژە نەكەين؟!

ناكرىت لەسەر دەستى ياخىيەك دوۋبارە
تاكى كورد ھۆرمات بىكرىت و بېيتە تاكىكى
رۆشنىرو سەرەخۇۋ ۋىلاتپەرۋەو خاۋەن
بەماۋ بەھاۋ رېبازى بلند؟!

ناكرىت لە پاشكۆپەتى و نىبوون و
گالەتەجارى قوتارىين و پىگەيەك بۇ خۇمان
لەسەر نەخشەى جىھان دروست بىكەين؟!

ناكرىت حىسابىك بۇ خۇمان و وزەو تۋاناۋ داھات و
ۋىلاتمان بىكەن، تا خەلكىش حسابمان بۇ بىكات؟!

بۇجى نا؟ ئەى لاوۋە ياخىيەكە؟! بۇجى نا؟!
با نىمەش لاۋانى ياخىمان ھەپىت، بە

دىلنۇزانەو ھىمانە بەيداخى ياخى بوون
بەرامبەر ئەم واقعە تال و دژۋارە ھەلەكەن!!

دە تۇ ئەو لاوۋە بە، ئەو گەنجە ياخىيە بە،
بزانىن دەتەۋىت جى بىكەيت؟!

ئاسۋى وېنەيەك

سارغىچى ئەم ۋېنەيە يىمىرىدە دېلىدۇ
خەيالى تېخۇ خەستى ئاسكىدا بۇر
يىمىرىدە پاشان خەستىدە خەستىدە
قۇرۇش ئىم خەستىدە ئاسكىدا خەيالىدە
بۇر خەستىدە ئاسكىدا بۇر خەستىدە
خەيالىدە ئاسكىدا بۇر خەستىدە

- بەشدارى بى بەرامبەرى سالىكى
گۇقارى بىريار.
- بەشدارى بى بەرامبەرى شەش مانكى
گۇقارى بىريار.

دووا مۇلەتتىش بۇ ۋەزگىرتى ۋەلامەكان (۱۰) رۇژ
دوۋاى دەرچوۋنى گۇقارەكە.

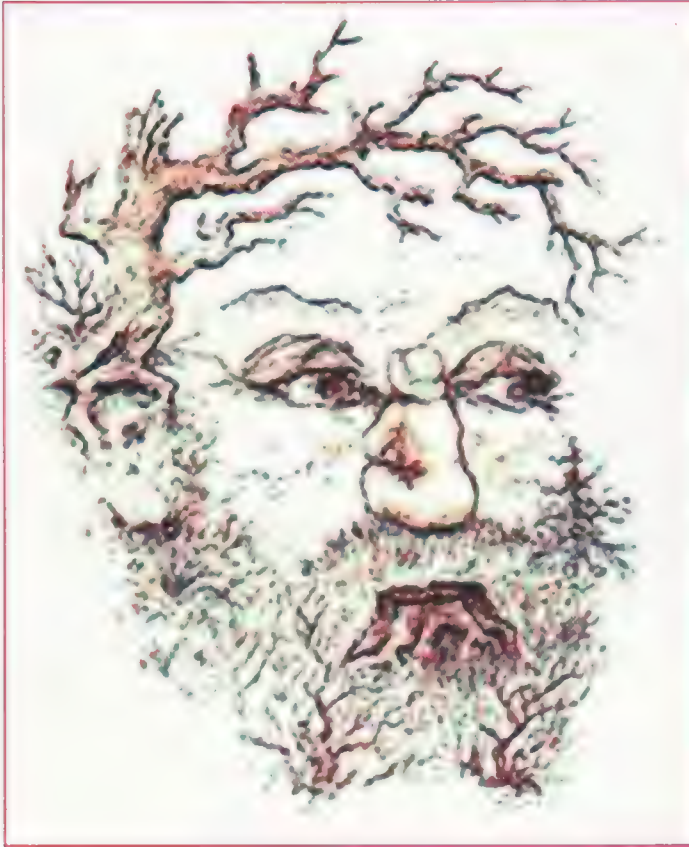
كى ۋەكو من
دىلى پىرى لە خۇزگەيە؟
ھەمىشە سەرلىۋەكانى
ھىلانەى
بىزەو خەندەيە؟
بۇ شەۋى
تارو درىژى
ئەم شەۋگارە
كى لە دور را
جراى پىر لە نوۋرى پىيە؟
كى لە مشى
رەقو تەقى بەردەلانا
لە نىۋ باۋەشى
زىستانا
چىرۋى دەرکرد؟
دەست لە مل بوو
لەگەل
ھەول و تىكۋشان و
كۆلنەدانا؟

لەناۋ شاخ و بەردەلانا
لەناۋ جەرگەى كوردستانا
چوزەرى ھىۋايەكى نوپم
ھىدى، ھىدى
ۋرد لەسەرخۇ
بەرەو نىگى چاۋەرۋانى
نىۋەى ئازىز
ھەنگاۋەنىم
ھاتووم
سرودى ژىنى نوۋ
بىدەم بە گۈيچكەى جىھانا
پەيامىكى زىندووم پىيە
ھىزو ۋزەو باۋەرى
لە بن نەھاتوۋى
نەۋەى نوپىيە؟
كى ۋەكو من كۆلنەدەرە
سرودى بەرىمەيانى پىيە؟
كى ۋەكو من راستى بىزە
مژدەى رىزگار بوۋنى پىيە؟

خەلاتى پەكەم
سرود سەغىيە

راھینائی مېشك

بە وردى ئەم وىنەيە ورد بەرەوودە
ھىزى مېشك و بىرکردنەوودە
بخەرەكار، بزانه چى دەبينىت؟
تا چ رادەيەك دىدى تىروانىنت وردە؟

سوپاس بۇ ئەم بەرئزانەى
كە لە خواروودە ناويان ھاتوودە،
بە شىعر ياخود پەخشان بابەتيان ناردوودە بۇ ناسۆى
وينەى ژمارە (۱۳)

- ۱- شارا حەمە عەلى.
- ۲- موختار حەمە نوری - ھەلەبجەى شەھىد.
- ۳- دلیر حەمە ئەمین - ھەریر.
- ۴- شوان ئەحمەد - بەستەسىنى رانیە.
- ۵- ئیبراھیم باوايى.
- ۶- مەھدی قادر.

دەستان خویش
جاومروانى بەرھەمى نویتانین.

ناگادارى خوینەرانى نازیز دەکەینەوودە کە گۆشەى (بە ھىمنى)
بەردەوامەو لە ژمارەى نایندەوودە جارىکى تر دەبیتەوودە میوانتان

خەلاتى دووودە ئەندەس عەلى

ھەلبژێرە رێگای بەفەر
نامانجەت دیارو رۆشنی
بادووریشی ھەر دەیکەیتى
بەبەردەوامى و خەباتى تەواو
دەتوانى بەردى رەق بکەى بەناو
یاخود دەتوانى لەزەوى دېمى
ھەزاران جۆرى ئەمام بپوینى
گەر ھەموودنیا بەردو رەقان بى
نابیتە رێگر بۆ رەگى گولئ
مادام تۆوى گول لەزەوى جوبى
گەش دەبیتەوودە درەنگ یازووبى

رێگەى ژيان پڕھەورازە
ناراستەى شادى بناسە
راستە رێى ژيان دژوارە
بەلام شادى دوا ھەوارە
بەگۆلنەدانى بى و جان
ناوھەدان دەکەى رێبازى ژيان
بەردو نشیوى رێگا نامینى
سود بۆخۆى خەلکى دېنئ
بزانە بەرەو کۆى دەرۆى...
تەواو ھەنگاو ھەنگرە بۆى
ژیری و توانات بخەرە گەر

سهرمتا له دهروازى سهرمكپوه دهست پيگه!!

نا/ بهرزان نه بويه گر رشيد

جېهېشتو هاته دهرموه، كاتيك گه يشته
دمرگاي زيندانه كه قوځلى دمرگاي به
كراوى جېهېشتو فهرمانى كرد نهو شهوه
پاسه وانه كان زيندان جېهېلن و كس لهو
ناوچه يه نه بيت.

زيندانپه كه پيرى له وته كانى پاشا
دهگردهوه، زور دلنيا بوو له وهى كه پاشا
راستگوپه وه نهو قسانه شى به راست بووه
گالته ي پيناكات، همره ها دهيزانى كه چهند
جاري تريس پادشا نهو جوړه مامه لانه ي
له گهل زيندانپان كړدوه، لهم كاته دا
زيندانپه كه جگه له هولدان بؤ دوزينه وهى
نهو دهلاقه يه چاره يه كى ترى له بهر دمه دا
نه بوو، هر بويه دهست كړد به هولدان و
گه ران بؤ دوزينه وهى دهلاقه كه، زيندانه كه له
چهند سووچ و ژوريكى پېچاوپېچ پيگه تېوو،
گه ران به نيو زيندانه كه دا دژوار بوو، له گهل
نهو شدا كاتيكى زور كه مې به دهسته وه ماپوو،
به هر حال كات چاومرئ ناكاتو به شيويه كى
خيرا تيده پيرت، له يه كه م هنگاوى گه رانيدا
هيوايه ك دمرگوت، دهلاقه يه كى داپوشراوى له

بؤ زيندان، زيندانپه كه به هاتنى پادشا زور
سهرسام بوو، نهو له وپه پرى نا نوميديدا بوو،
پادشا رووى كرده زيندانپه كه و پيوت: دهزانم
سبه ينى برياره له سيداره بدرپيت، به لام من
دهمويټ هه ليكت پى ببه خشم، نه گهر توانيت
سوود لهو هه له ببيني نهوا تۆ رزگار تده بيت و
سبه ينى له برى نه وهى بچيته به رده مې په تى
سيداره ده چته وه ناو كه سوكارو دؤست و
نازيرانت، له برى خه مبارى و شيومن و گريان
خه ندهو خوشييان پيشكه ش ده كه يت، پاشان
وتى: لهم زيندانه دا دهلاقه يه كه هه يه بؤ رزگار
بوون كه هيچ پاسه وانپيكي لى نييه، نه گهر
توانيت نهو دهلاقه يه بدوزينه وه دمتوانيت به
ناسانى بچيته دهرموه نازاد بيت، به لام نه گهر
نه تئوانى دهلاقه كه بدوزينه وه، نهوا سبه ينى
له گهل هه لهاتنى تيشكى خور پاسه وانه كان دين
به شويتاو به رى دهخرپى بؤ به رده مې په تى
سيداره! پاشا وتى: هيوادارم به خت پاوه رت
بيت و بتوانيت نهو دهلاقه يه بدوزينه وه به
نازادى له زيندان بچيته دهرموه.

پاشا دواى نهو وتانه ي زيندانه كه ي

پاشا (لويسى جوارده هم) فهرمانى له
سيدارهدانى بؤ يه كيك له زيندانپه كانى نهو
زيندانه دهرگرد، كه (له قه دپالى چپايه كى
دوور له شاردا دروست كرابوو)، نهو زيندانپه ي
كه فهرمانى له سيدارهدانى بؤ دهرچوو بوو،
ته نها يه كه شهوى ماپوو بؤ جيه جيكردنى
فهرمانى له سيدارهدانه كه ي، واته نهو له
چاوهروانى نهو دا بوو كه سبه ينى كاتيك تيشكه
ومنه وشه يه كانى خور قه دپالى چپا كه رووناك
دهكاتوه، دميرت بؤ به رده مې په تى سيداره و
له گورمپانى شاردا به ديار چاوى جه ماوه ريكي
زور له كه س و كارو دؤست و خوشه ويستانى
فهرمانى له سيدارهدانى جيه جى دهرگريت،
بارودوخ بؤ كاكي زيندانى يه كجار خه مناك و
دژوار بوو، جگه له بير كړنه وه لهو كارمه ساته
نه يده توانى بير له شتيكى دى بكتاوه، چونكه
نهو كوتا روژى ژيانپه تى!

نهم پادشايه واته (لويسى جوارده هم)
ههنديك جار هه لس و كهوتى ناموو كردارى
سهررو سهرنج راكيشى نه نجامداوه، ههر بويه
نهو شهوه (لويس) له گهل پاسه وانه كانيدا چوو

گەران بە دوای سکەپە کدا

رۆژنیک کورپىكى منداڭ. سىككەپەكى يەك سەنتى دۆزىيەو، ئەو لە پەيدا كەردنى سىككەپەك ئەویش بى ھىچ زەحمەتتەك زۆر شادومان بوو، ئەم تافىكەردنەومىيە بوو ھۆى ئەوھى كە رۆژنى تەرى ژيانى بە چاوى كراوھ سەر داخاتو بە دوای سىككەدا بگەریتا كورھ منداڭكە لە ماوھى ژيانى (۲۹۶) سىككەى يەك سەنتى، (۴۸) سىككەى پىنج سەنتى، (۱۹) سىككەى دە سەنتى، (۱۶) سىككەى بىست و پىنج سەنتى، (۲) سىككەى نىو دۆلارى يەك دراوى كاغەزى دۆزىيەو، واتە بە گشتى (۱۲) دۆلارو (۲۶) سەنتى دۆزىيەو، بەلام لە بەرامبەر بە دەستەينانى ئەو سەرودتە، جوانى سەرنج راكیشى (۲۱۳۶۹) ھەلاتنى خۆر، دەرکەوتنى (۱۵۷) پەلکە زىرپنەو جوانى درەختى (ئەفرای) لە سەرماى پايزدا لە دەست چوو، ھەروەھا ئەو ھىچ کات ئەو پەلە ھەورە سپانەى كە لە بەرزايى ناسماندا دەجولان و بالندەکانى لە کاتى فرپندا ئەدمىينى، ئەمە جگە لەوھى كە درەوشانەوھى خۆرو زەردەخەنەى ھەزاران رىبوار، ھەرگىز نەبوونە بەشیک لە يادگارپەکانى.

سەرچاو/ ماھنامە/ موفقيت

دوای ھەولداينىكى زۆرو بى ئاکام شەوگار وەکو شەوانى دى كۆتايى ھاتو خۆر بە تيشكە زىرپنەكەى دونىاي رووناك كەردەو، ئەویش لە نىو زىندانەكە بەوپەرى خەم و پەژارەو بى ھىوايى و دەررونيكى رووخاوەو چاوەروانى ھاتنى پاسەوانەکانى دەكرد، چونكە دلنابوو لەوھى مۆلەتەكەى كۆتايى ھاتوودو نەيتوانىوھ سود لەو ھەلە وەرېگرى كە پاشا پىي بەخشى بوو، لەم كاتەدا پاشا پاسەوانەکانى دەرگای زىندانىان كەردەو و پىنيان زىندانىيەكە دانىشتووو نەيتوانىوھ دەروازەكە بدۆزىتەو، بۆيە پاشا پىي وت: دەبينم لە نىو زىندان ماويت؟!

زىندانىيەكەش ھەناسەپەكى قولى ھەلکىشاو وتى: لەو بىروايەدا پووم كە تۆ راستگۆ بيت لەگەلمدا! پاشا وتى: بەلى دلنابە راستگۆ پووم لە گەلت! زىندانىيەكە وتى: ھىچ كون و كەلەبەرپىكى ئەم زىندانە نەماوھ من نەگەرېم بە ناويدا، ئەو دەلاقەيە كامەپە كە تۆ بەلېنت پىدامو وت دەلاقەيەك ھەبە دەتوانى لەو پوھ دەرېاز بيتو پاسەوانىشى لى نىيە؟!

پاشا زۆر بە ئارامىيەوھ وەلامى داپەوھ: دەروازەى سەرەكى زىندان كراوېوو!! كەواتە/

۱- دەرگىت پىش ئەوھى كۆپرە رىگاكان تاقى بگەينەوھ، رىگە سەرەكەيپەكان تاقى بگەينەوھ.

۲- كاتىك لە شوپىنەك نىشتەجى دەبيت سەرەتا بە نىو ھەموو دەروازەو رىچكەكانىدا بگەرېو شارەزاي ھەموو دەروازەو كۆپرە رىگاكانى بىبە، ئەگەر پىشتر كاكى زىندانى ھەولى بدايە لە ھەموو جىگەپەكى نىو زىندانەكەى شارەزا بيت، ئەو شەوھ كاتەكانى لە گەرانى بى ئاکامدا بەسەر نەدەبردو زۆر بە ناسانى دەيتوانى رىگە سەرەكەيپەكە بدۆزىتەوھ.

۳- كاتىك كەسىك قسەت بىو دەكات بە تايبەت بۆ كارىكى ئاوا چارە نوس ساز، زۆر بە وريايپەوھ كۆيى بۆ بگەر، ئەگەر ئەم زىندانىيە بە دىقەتەوھ كۆيىبىستى قسەى پاشا ببواپە لە مەبەستى تى دەگەپشتو دەيزانى شوپىنەك پاسەوانى لى بى بەردەرگاپە كەواتە ئىستا بەردەرگاگە چۆلە بۆيە پاشا دەلېت پاسەوانى لى نىيە.

* بىر كەردنەوھ لە دەرەوھى سىندوقەكە!
* بىر كەردنەوھ لە رىگاي نوئ!
* دەق نەگرتن بە يەك رىگاي بىر كەردنەوھوھ.

سەرچاو/ ئىنتەرنېت.

ژوورپىكى زىندانەكەدا دۆزىيەوھ، رووپۆشەكەى لاېردو پلىكانەپەكى بىنى كە لە رىيەوھ دەرگرا بىجىتە خوارەوھ، كاتىك جووھ خوارەوھ كۆمەلە پلىكانەپەكى دىكەى بىنى كە بەرەو سەرەوھى زىندان دەرپۆشت، چووھ سەرەوھ، پاشان پلىكانەى تەرى بىنى، پاشان پلىكانەپەكى تەر، بەمجۆرە بەردەوام بوو لە سەرگەوتن تا گەپشتە شوپىنەك ھەستى كەرد بە شتەبایەكى فېنك كە دلنابوو ئەوھ ھەوای فېنكى دەرەوھى زىندانە، ئەمەش زياتر ھىواى لا دروستكەرد، بەلام ھىشتا پلىكانەكان كۆتايان نە ھاتبوو، بە ھىواى دۆزىنەوھى دەلاقەكە ماندووېتى نەدەناسىو بەردەوام سەرەكەوېت، تا خۆى بىنيەپەوھ لە كۆتايى لوتكەى قەلەپەكى يەكجار بەرز بە ئەندازىك بەرز بوو كە رادەى بىنيى چاوەكانى نەيان دەتوانى دامپنى قەلەكە ببىن، ماوھەك بە سەرسامى ماپەوھ ھەلپىكى دىكەى بۆ دەرېازبوون شىك نەدەبرد، پاشان زۆر بە خەمبارىو بەوپەرى نا ئومىديەوھ بە شوپىنى خۆپدا گەراپەوھ، لەگەل ئەوھشدا ھەر دلنابوو كە پاشا فېلى لى ئاكاتو بوونى ئەو دەروازەپە راستە!

زۆر بە ماندوېو خەم و پەژارەپەكى زۆرەوھ لە نىو زىندانەكەدا راكشاو لە ھەسرەتا قاچەكانى دەرگىشا بە دىوارى زىندانەكەدا لە ئاكاو ھەستى كەرد بەردىكى دىوارى زىندانەكە جولاً، كاتىك دەستى داپە بەردەكەو دەرپھينا لە نىو رىزى دىوارەكە، ژىر زەمىنپىكى تەسكى بىنى، كە نەدەتوانرا بە ناويدا برۆيت تەنھا بە سىنگە خشكى نەبيت، لەبەرئەوھى چارەپەكى تەرى نەبوو، بە سىنگە خشكى بە ژىر زەمىنەكەدا مى رىگەى گرت، بەردەوام بوو لە رۆپشتن تا گوپچەكانى بە ھاژەى ئاوا زىنگاپەوھ، ھىواپەكى ھاتەوھ بەر، ئەو وا ھەستى كەرد قەلەكە تەنپشتى رووبارەكەى بە تالەو بە ناسانى دەتوانپت لەو پوھ دەرېاز بيت، بەلام پەنچەرەپەكى ناسىنى داخراوى بىنى، دەيتوانى لەو پوھ سەپىرى رووبارەكە بىكات، بەلام نەيدەتوانى دەرېاز ببىت، پاشان بەردەوام بوو لە رۆپشتن تا گەپشتە كۆتايى ژىر زەمىنەكە، بەداخەوھ رىگەپەكى داخراو بوو! دەستى كەرد بە جولانى بەردەكانى دەوروبەرى بەو ھىواپەى دەروازەپەكى دىكە ببىنى، بەلام ھەموو ھەولەكانى بى ئاکام بوونو لە ھەمان كاتدا شەو بەرەو لەت بوون دەچوو، لەگەل ھەموو ئەمانەشدا بەردەوام لە ھەول و گەراندا بوو، لە ھەموو گەرانپەيدا ھىواپەكى نوپى بەدى دەكرد، بەلام سەرەنجام ھەستى كەرد شىكسى ھىناوھ لە دۆزىنەوھى ئەو دەلاقەپەدا، ناچار گەراپەوھ نىو زىندانەكە،

خېزانى بەختەۋەر

بەرى شېخ كەرىم

قەناعت، ئەو گەنجىنەيەى لەبن نايەت!!

لە خودى خۆمە كە خۆپەرستو بى ئەقلى بووم،
ئەى خودايە ئەم ھەلەيمى مەن بىكەيتە وانەيەك
كە لە بىر نەچىتەۋەر بىيە وانەيەك بۇ ئەو
كەسانەى كەلەم كىشەيدان).

دكتۇرە لورا، پاش ئەۋەى كە (كاسى)
جارتىكتەر ھاۋسەرگىرى كىرد، بەلام ئىستە لەگەن
ئەم ھاۋسەرىدا ژيانى زۆر جىاۋازە، بەردەۋام
لەبارەى كاروبارەكانى پەرسىارى لىدەكانت، ئايا
ئەو رۆژەى چۆن بەسەر بىردوۋە؟ ھەمىشە
ھەول دەدات كەپەرسىار لە ژيانى رۆژانەى بىكات
ھەتا بايەخو خۆشەۋىستى خۆى دەرېخت لەلەى
ھاۋسەرەكەى، ئىستە گەشتوۋمەتە ئەو بىروايەى
زۆرىەى ئاۋرەكان بى ئاگان لە ھەلەكانى خۇيانو
بەردەۋام ژيانى خۇيان تىكەدەن، زۆر جارە
رىگەى بەرنامەكەمەۋە نامۇژگارى ئاۋرەكان دىكەم
لە باتى ھاۋارو سىكالا كىردن كە زۆر جار بەھۆى
شىتىكى بىچوگەۋە بىت پاخود كارىكى ھەلەۋە پا
جىاۋازىتان لە بىرو بۆچوۋندا. بەشىۋەيەكى راستو
شىۋا بىۋارنە كارە باشەكان بەو جۆرە كاروبارەكان
بەردو رەزەمەندى ھەردوۋلا بەرپەر دەچىت.

بۆيە زۆر زەھمەتە بەلەى پىۋانەۋە كاتىك
دەگەرەنەۋە بۇ مەلەۋە خىزانەكانىيان پىشۋازىيان
لى بىكەن بە سىكالا كىردن بۆلەۋىل كىردن،
بۆيە ھەمىشە پىۋان ئەم نامەيە ئاراستەى
خىزانەكانىيان دىكەن:

((بەيارمەتى خۆتان ئەى خىزانە ئازىزەكەم،
ئىمەى پىۋان بەراستى ئىۋەمان خۆش دەۋىت،
ھەرچەندە ئىۋە واگومان دەبەن كەناتۋانەن
بارمەتەيتان بەدەن لە حاجەت شۆردن و چىشت
لىنەندا، بەلام لە راستىدا ئىمە ھەلدەستەن
بەجىيەجىكەندى قورستەن كار لەپىناۋى ئىۋەدا،
ھەروەك دەزان بەپانىيان زۆر زو ھەلدەستەن لە
رۆژانەى سەرما بەفردا بە قاجەكانەمان سەھۋەلەكان
دەشكىنەن و ئارمەتى نىۋچاۋانەمان دەسەن، بزان
گەرما سەرما دەچىژەن لە پىناۋ خۆشەۋەختى
ئىۋەدا، تەنانت ئىمە نامادەن بە ناۋ ئاگرەدا
بىۋىن لە پىناۋتاندا، چونكە خۆشمان دەۋىن)).

كە لەگەن ئاۋانەى ھاۋسەرەكەتدا ناگوچىت، رەنگە
زۆر جار ئاۋانەى ماددى ھاۋسەرەكەت نەتۋانەت
ھەموو كەمۋەكۋىرى و ئارمەزايەكانت بۇ جىيەجى
بىكات.

تەنھا لىرەدا مەبەستەمان لە ئاۋرەت نىيە
بەلەكو پىۋايش بە ھەمان شىۋە لىپەرسراۋە
لە جىيەجىكەندى كەمۋەكۋىرى خىزانەكەى تا
روۋبەرۋى كىشە نەبىتەۋە، ئاۋرەتەش دەبىت
بىيەتە بارمەتەندى ھاۋسەرەكەى، نەك بە
پىچەۋانەۋە لە كاتى گەرەنەۋىدا ھەموو كىشەكان و
كەمۋەكۋىرىەكان روۋبەرۋى ھاۋسەرەكەى
بىكاتەۋە ماندوۋىەتى خۆى بە ھۆى نىش و كارۋە
بەسىكالا كىردن بەسەر ھاۋسەرەكەىدا دەرېرەت.

دكتۇرە لورا شەنچەر كە خاۋمنى كىتىبى (اكشەى
السعادة الزوجية) پىشەكەشكەرى بەرنامەيەكى
رادىۋىيە لە ئەمەرىكا بۇ چارەسەرەكەندى كىشە
خىزانەكان دەلەت، ئاۋرەتەك تەلەۋنى بۇ كىردو
بەم شىۋەيە باس لە ژيانى خۆى كىرد:

مەن ئاۋم (كاسى)يە لە تەمەنى (۲۵) سالىدا
چۆۋمە نىۋ ژيانى ھاۋسەرەيەۋە، بەراستى لە
ۋاقىتى ژيان تىنەگەشتىۋوم بۆيە ژيانم بە
ھىلا كىردى خۆم مەلەكەم و مەدالەكانم بەسەر
بىرد، كاتىك ھاۋسەرەكەم بەو پەرى ماندوۋىتەيەۋە
دەگەرەپەۋە لە كار، تەنھا قەسەكانم بىرەتى بوون
لە بۆلە بۆلەكەند و ئارمەزايە دەرېرەن لە مال و
مەدال، ھەمىشە سىكالا دەرېرەى بۇ ژيانم كە لە
راستىدا بەو شىۋەيەش نەبىۋا بەلام ئاۋارامى خۆم
ئاسوۋدەى ژيانى لى تىكەم، دان بەۋەدا دەنەم كە
بەردەۋام بە جۇرەك پىشۋازىم لى نەكەدوۋە كە
ماندوۋىتەى لە بىرەرمەۋە رۆژىك دانەنىشتەم لە
تەنىشتەيەۋە كە پەرسىارى نىش و كارەكەى ژيانى
رۆژانەى لى بىكەم، بىۋەش بووم لە ھەست و سۆزى
ھاۋسەرەكەم، دواى ئەۋەى ژيانى خۆم مەدالەكانم
تىكەدا. ئەى خۇدايە، ئەگەر تەنھا بايەخەم بە ئەو
بەلە ھەروەك چۆن بايەخەم بە سىكالا كىردن دەدا
بەم دەرەدە نەدەچوۋم. ھا ئەۋەتا ئىستە تەمەنم
گەشتەۋە ۴۰ سالى بىت دەلەم، كە بە راستى رەقەم

يەكەم ھەنگاۋ بۇ ئەۋەى بىيەتە ئاۋرەتەكى
نەۋنەيەى لە پىكەنىنەن و بەرپەرەندى ژيانى
ھاۋسەرەتەىدا، پىۋىستە لەسەرت دوۋرەبىت
لەدەرېرەنى ئارمەزايەى و سىكالا كىردن كە دەبىتە مەيەى
بىزار كىردى ھاۋسەرەكەت، ئەگەر بەردەۋام دىلەت پەر
بەكەيت لە رازى بوون و قەناعت ئەۋەكات خۇدا دىلەت
پەر دەكا لە خۆشى و ئارامى، بىگومانە ھىچ دىلەك
شاد نىۋە ھىچ دەرۋەكەى تەنەدى ئەو دەرۋەنە
ئاسوۋدە نىيە كە ھەمىشە رازىيە بە ھالى خۆى و
بەردەۋام سوپاسگوزارى خۇداى لەسەردەكانت.

بۇ ئەۋەى بىيەتە ئارامەن كەس، سەرەتا خۇدى
خۆت برازىنەۋە بە رازىبوون و قەناعتەت كىردن بەو ژيانەى
كەسەرەتا مەرجى ھاۋسەرەگىرەتەن لەسەر بىنات ناۋە.

پىۋىستە ئاۋرەتە ژيانى رۆژانەى بەسەرەبەرەت
لەگەن مال و مەدالەكانىدا دوۋر لەدەرېرەنى سىكالا
رەشەبىنى و سەپىرى ئەو كەسانە نەكات كە لە
سەرۋى خۆيەۋەن لە كارو بارى دىنەدا، چۆنكە
ئەمە دەبىتە ھۆى دىلەتەنگى و ئارمەزايە دەرېرەن و
شىۋانەندى شىرازەى خىزانەكەى.

ھەمىشە ئەۋەنىمەتەنە ۋەبەرەخت
بەنەرمەۋە سوپاسى خۇداۋ پاشان ھاۋسەرەكەت
بىكە، چۆنكە دەۋلەمەندى تەنھا بە پارە سەرۋەت
نىيە بەلەكو دەۋلەمەندى لە ئاسوۋدەيەدا لەھەموو
سەرۋەتى دۇنيا بە نەرخەتە بۇ ژيانەت، بە روۋكەشى
ئەو كەسانە فەرپە مەخۇ كە خاۋم سەرۋەتن ئايا
تۇ ئاگادارى لە ئىۋ مەلەكەپاندا چۆن ژيان بەسەر
دەبەن؟ چۆن مەلەكە لە گەن پەكتەدا دىكەن؟

ئىمەلىرەدا مەبەستەمان لەۋە نىيە كەبوۋنى
سەرۋەت و سامان شىتىكى خراپە، بەلام خۆشەۋەختى
خىزانەكەت زۆر لەۋە گىرەتەر، رازى بوۋنى خۇدا
لىت زۆر گىرەتەر، ئاسوۋدەيە دىل و دەرۋەت زۆر لەۋە
گىرەتەر، راجەتى بىرو بۆچوۋن زۆر بەلەپەختەر،
بايەخەندەت بە بەرەۋ پىشۋوۋنى مەدالەكانت
زۆر گىرەتەر، رۆژانە سەپىرى بەرنامەى ژيانى
خۆت بىكە بزانە چ كارىكت ئەنجامداۋە بۇ بەرەۋ
پىشۋەندى خىزانەكەت، نەك ژيانەت تال بىكەيت بە
ئارمەزايە دەرېرەن، زۆر چارسىكالاكانت بە جۇرەكەن

پېگەي زەمەن لە ئامانجەكانماندا؟

دەين و لەدايك دەين:

يەكەميان: دارشتنى ئامانجەكان لە مېشكماندا ئەويش لەريگاي دروستكردى وپنەيهكى روون و ناشكرا لە بۆ ھەموو ئەو شتەنى دەمانەوييت بە دەستى بېنين يان بېيان بگەين، ھەريەك لەم وپنانە وەرگرە دواي ساليكى تر يان پينچ سالى تر يان دە سالى تر كە تۆ پيى دەگەيت.

دوو دەميان: پيادەكردى لەسەر ژيانى بەرجەستەي ئەويش لە ريگاي کارکردنى بەردەوام و لپراوانە بەرەو ئامانجى ديارىكراو، رېك وەكو ئەو ئەندازيارەي كە نەخشەيەكى تەواي خانوويەكى لەبەر دەستايە كە دەيهوييت دروستى بگات يەك بزمار داناكويتى پيش ئەم نەخشەيە بيهنە پيش جاوى خوت چەندىن كەس كە ھىچيان كەم نيبە لە زيرەكى و ھەستيارى و کارکردنى لپراوانە، بەلام بېرو ھوشيان بەرت و بلاو بە ھوى نەبوونى ئامانجى ديارىكراو، لە يەكەي كە لە زانكۆكانى ئەمريكا دا تەيكرەنەويەك لەسەر (۱۰۰) ھوتابى ئەنجامدرا كە خويىندىيان تەواو كەردبوو، داويان لپرا كە ھەريەكەيان لەسەر كاغەزىك ئەو ئامانجە ديارى بگات كە دەيهوييت لە ژيانى پيى بگات لەگەل نووسىنى ناوئيشانى تەواي ھوتابىيەكان، لەگەل ناوو ژمارەي تەلەفونەكانيان، ھەموويان ئامانجيان دەولەمەندى بوو، دواي (۱۰) سال، بەلى دەسال پەيوەندىيان بە ھوتابىيەكانەو كەردەو، سەيريان كەرد داھاتيان چەندىن مليون دۆلاربوو لەم سەد ھوتابىيە (۱۰) ھوتابيان ئامانجەكەيان بە روونى نووسى بوو كە چۆن بگەن بە دەولەمەنديەكە، جۆرى كۆمپانياو ھوناغەكانى كارو نەخشەكەيان بە وردى ديارىكەردبوو، بەلام (۹۰) ھوتابىيەكەي تر تەنھا ئامانجيان دەولەمەندى بوو بەيى ديارىكەردنى ئامانجى روون و ناشكرا، ھەر بۆيە ريزەي تەنھا ۴% داھاتەكە چەندىن مليون دۆلار بوو بەر ئەم (۹۰) ھوتابىيەكەوت و ريزەي ۹۶% داھاتەكەي تەريش كە چەندىن مليار دۆلاربوو بەر (۱۰) ھوتابىيەكە كەوت.

ئەنجام دەدەيت لە خشتەي کارمەكاندا.

وہلامى ئەم پەرسىيارەت يارمەتى دەريكى باشن بۆ ديارىكەردنى نەرخ و بەھاي کارە گرنگەكانت، بەلام بەداخەو زۆر لە کارمەكانمان دژ بەيەكەن لە كاتى دەرگەوتنى ئەم جياوازىيە زۆرەي لە نيوان ئەوئەي باوەرمان پيپەيتى و لە پيشەوئەي کارمەكانمان لەگەل ئەوئەي لە ژيانى بەرجەستەي كە ئەنجامى ئەدەين.

ھانگاوپكى كەردەي: ھەرنيسا كاغەزىك و پينوسىك نامادە يەكە ئەمانە رېكخە بەپيى گرنگيان و لەپيشەوئە بوونى کارمەكان لە روانگەي بۆچوونى خوتەوئە: (پەرسەتەكان، کارکردن، بەردەوام بوون، دايك باوك و منداڵ و خيزان، تەندروستى). ئينجا سەير بگە لە جياوازىيەكان بۆ نموونە كەسى وا ھەيە بەردەوام بوون (الاستقامە) لە پيش کارکردن دادەنييت، ھەيانە کارکردن لە پيشەوئەي بەردەوامى دادەنييت، بېگومان ئەم جياوازىيانە تەواي ريزەوي ژيان دەگۆرن، يەكەميان نامادەيە لە پيناوي بەردەوامى کارەكەي بەخشى، لە كاتىكدا ئەوئەي تەريان لە پيناوي کارەكەي بەردەوامى دەبەخشى. دواي تەواو بوون لە ريزەبەندى و رېكخەستى کارەكانت، بېگومان تۆ كاتەكانت بەوشيوئەي بەرپۆە دەبەيت كە گونجاو لە گەل ريزەبەندى كارى لە پيشەيەي خوت، دەرگەوئەي لەزۆرەي كاتدا كە تۆ پيويستت بەو ھەيە كە سەر لەنوى نەخشەي كارى روژانەت دابريژيئەوئە.

كەواتە ئيسا پيويستە ئامانجەكانت ديارى بگەيت، ئەو شتە ديارى بگە كە دەتەوييت بەدەستى بېنييت؟ بېر بگەرەو كەوا تۆ ژيانى خوت دەنووسيتەوئە دواي بيسا سال؟ يان سى سالى تر؟ جى لە ژيانى خوت دەگريئەوئە؟ ئەو وتانە بنووسە كە دواي مردنى تۆ ھاورىكان و ئەندامانى خيزانەكەت لە روژى مردندا دەيەكەن، پاش تەمەنيكى دريژ، سەيركە بزانە چيت دەوييت لەوان كە لە سەر تۆبيلين؟

بېگومان ديارىكەردنى ئامانج و دانانى لەسەر بېنچينەي شتەكان بە دوو جار دروست

لەم گەردوونەدا ھەمووشتيك لەسەر زەمەن و دەستاوو دەروات، ئيمەش بەشيكن لەم گەردوونە كاتيكي ديارى كراومان پيپەخشراو، تەواي رەفتار و كەردارمان لە چوارچيوى زەمەندا گوزەر دەكەن و ھەريەكەمان بەجۆريك كاتەكانمان بەسەر دەبەين.

بەوردبوونەوئە بە سەيركەردنىكى رېپوار ئاسا لە ژيانى خومان و خەلكانى دەورەبەرمان ئەوئەندە بەسە كە دەبەين سەراپا ژيانمان پريپەيتى لە بەغريژدانى كات و بەربلاوى بېرگەردنەوئە نەبوونى ئامانجى روون و ناشكراو بەردەوام نەبوون لەسەر كار. بۆيە ھەر لەم چركە ساتەدا دەتوانيت ھەلوئەستەيەك بگەيت و ھەنگاوپك بەرەو دوواو بگەريئەوئە لە رابوردوى خوت رابەنييت، بزانيت بەرھەمى كاتى رابوردوت چيپەو چەندە؟ بېگومان لەوانەيە رازى نەبيت لەو بەرھەم و ئەداي كارت ئەويش تەنھا لەبەر بەرپۆەبەردنى كاتەكانتە بەو مانايەي نەمان توانيە سوودى تەواو لە كاتەكانمان وەرگري. كەواتە ئيسا پيويستيمان بەريزەبەنديەكى سەر لە نوى ھەيە بۆ كارو كاتەكانمان بەرنامە ريزەيەكى سەر لە نوى بگەين. ھەنگاوى ھەر گرنگ و بېنچينەيى بۆ ئەم كارەمان كە زۆر پيويستە دەستى پى بگەين بريتبيە لە ديارىكەردنى شتە لە پيشەكان (اولويات).

چيپە ئەو شتەي لاى تۆ زۆر گرنگە؟ چيپە ئەو شتەي كە تۆ باوەرت پيپەيتى؟ شاياتى بەخشينى كات و ماندو بوونە. لە كاتىكدا كە ئەم پەرسىيارە لە زۆرەي خەلك دەكەيت، يەكسەر ولامت دەدەنەوئە دەلين، ئايين، بېرو باوەر، پەروەردى خيزانى، كارەكەم... ھتد، بەلام لە ريزەوي ژيانى بەرجەستەيان ئەمە بەديار ناكەوييت.

دەتەوييت بزانيت لە ژيانت چ شتيك گرنگە؟ چ شتيك شاياتى بەخشينە لە روانگەي بېروباوەرى تۆوئە؟ سەيرى كاتەكانت بگە چۆن ھەموو روژىك بەسەرى دەبەيت، چۆن كارىك لەپيش كارىك

هونەری

دەربرین و کاریگەری

وشە جوانەکان

هەمزە عەباس فەقی

ئەگەر وەلامی تۆش وەك ئەوانی ترە ئەوا زیندان دەبێتە جیگات، بەلام بیاوەكە بە متمانە بەخۆ بوونەو دەجێتە بەردەم پادشای خەمناك، كاتێك پادشا سەر هەل دەربری و پێی دەلیت: ها كایرا تۆش دەلیت خزم و گەسم هەموو دەمرن و منیش نەگبەت و بێ چارە دەم؟ كایرا وتی نەخیر قوربان، پادشامان سەلامەت بێت، مانای ئەم خەونە ئەوەیە (پادشای پایەدارمان زۆرتر لە ژياندا دەمێنێتەووە تەمەنی بەرپزتان لە هەموو كەس و كارت درێژتر دەبێت)!

ئەویش بەم وەلامە زۆر دلخۆش دەبێت و كایراشی خەلات كرد، لە كاتێكدا ئەم وەلامەش هەمان ئەو وەلامە بوو كە پێشتر بیستبووی، بەلام بە دەربرینی ژیرانە، نیتەر با لێكدانەووەمان بۆ رووداوو پێشەتەكان پڕ بێ لە ئومێدو گەشبینی، بۆیە دەكری بە پشت بەستن بە هونەری بەكارهێنانی وشە جوانەكان خەلاتی ژیان وەربگیرن.

دەندانەكانی دەكەون، كەوتنی ددان لە خەودا لە گۆن و ئیستادا وا لێك دراوتەووە كە مانای مردن و لە دەست دانی خزم و كەس دەگەیهێنێت، بۆیە پادشا بەدوای هەموو ئەوانەدا دەنیرێت كە لە بواری شرۆفەتی خەوندا شارەزان، بەلێنیش دەدات هەركەسێك بەشیوەیەكی جوان رافەتی ئەو خەونە بۆ بگات خەلاتێكی باشی پێدەبخسێت، چەند كەسێك بۆ ئەو مەبەستە نامادە دەبن، هەریەك بەنۆردی خۆی دەچنە لای پادشاو لە رافەتی خەونەكەیدا دەلێن: قوربان خەونەكەت مانای مردنی هەموو خزم و كەست دەگەیهێنێت، سەرئەنجام پادشا بەم وەلامە دل تەنگ و تورە دەبێت بربار دەدات هەموو رافەكەرەكان بخڕێنە زیندان.

دەنگۆی ئەم خەونە زیاتر بلاو دەبێتەو، تا رۆژێكیان كەسێكی ژیر دیتە گۆشێكی پادشایی و دەلیت: من رافەتی ئەو خەونە بۆ پادشا دەكەم، گەرچی پاسەوانەكان بە گوێچكەیا دەچرپێن

بێگومان مەرۆفەكان لە پێناو دەرگەوتنێان بە جوانترین شیوە، هەردەم لە خەمی هەلبژاردنی پۆشتە ترین جل و بەرگ و پۆشاك و پێلاودان، بە جۆریك هەول دەدەن هەماهەنگی رەچاو بكەن لە نیوان ئەو جلانە كە دەپۆشن، تەنانەت رەنگی بۆنباخ لە كۆت و شەروال و پشتینیش لە جلی كوردیدا بەهەند وەرگیراون، هەموو ئەمانە بۆ خاتری سەلماندنی كەسایەتیەكی هاوسەنگ و ریز لێگیراوە، بەلام لەوانە گرنگتر هەلبژاردنی وشە جوان و شیرینەكانە، لە پێناو دروستکردنی جوانترین رستە و دەربرینی بە رووی بەرامبەردا، دروستکردنی جوانترین رستە و دەربرینی بە ئارامی و شكۆوە نەك هەر تەنها کاریگەرە، بەلكو باشترین پێومەرە بۆ دەرخیستی هیز و توانای هونەری و ژیری و بێكردنەومت و سەلماندنی كەسایەتیەكی بەهیز و ریز لێگراو، بۆ ئەو مەبەستە سوود لەم كورتە چیرۆكە وەردەگیرن:

پادشایەك شەو لە خەونیدا هەموو

کتیب خوراکي میښکه

نموی تریان نه توانی خوراکي پیویست به کاربښت دهبینن که جهسته په کی لاوازو بیهیزی دهبیت، نه گهر هاتو و نو دوو کهسه له یاریه کی زورانبازیدا بهرام بهر بهک یاری بکهن دهبینن نوو کهسه کی که جهسته په کی به هیزی هه وو واته به بهر دهموی خوراکي پیویستی به کار دهینا سرده که و، له بهر نه وه بهرام بهر که به هیزی لاوازی هه وو. کتیبیش وایه هتا زیاتر بخوینیته وه نه و میښکت زیاتر به هیزی دهبیت و زیاتر کهسه دهکات و زیاتر دمتوانی سرکه ووتو بیت له ژیاندا. کتیب سرچاوه په کی سره کی به بؤ رښنیر بوونی هه وو که سیک و دمتوانیت گورانکاری له هه وو که سیکدا بکات. وک و تراوه کتیب باشترین هاوریی مروغه، که دمتوانی بؤ چار سرکردنی زور بهی کیسه کانت په نا بهر پته بهر کتیب له هه وو بواره کاند وک (ناینی، دهر و نانی، زانستی، فیکری، فلسفه هتد). هه روها کتیبیشه دمتوانی گوران له دمتوانی دروست بکات و بهر و پشکه و تنی بیات. وک نو و تهیه کی دهلیت:

**(نه گهر ویستت میژووی نه ته و میه ک
بزانی سمیری موزه خانه که کی بکه)،
به لام نه گهر ویستت داهاتووی بزانی
سمیری کتیبخانه که کی بکه).**

رنگه زور به مان نو و تهیه کی سرده و مان بیستیت، زور به مان به و تهیه کی جوانو کاریگه مان دانا بیت. به راستی کتیب خوراکي پیویسته بؤ میښک وک چوڼ جهسته پیویستی به خوراک هیه بؤ کهسه کردن و به هیزی بوونی، ناواش میښک پیویستی به خوراکي تاپه تی هیه بؤ کهسه کردن و به هیزی بوونی که نه و و و خویندنه و هیه.

مروغ له هر کات و سرده میښک و له هر ته میښکدا بیت پیویستی به خویندنه و دهبیت، بؤ نه و له دهر و بهر و له نه و شتانه کی که له دهر و بهر تی باشتر تی بکات. نیمه خومان دهبینن که نه و که سانه کی ده خویندنه و و باهخ به خویندنه و دمدن له هر کزروو کوبونه و میه ک و گفتو و گو په کدا بن و ته کانیاں کاریگه کی دهبی بؤ سر که سانی دهر و بهر یان، له بهر نه و و ته کانیاں به شیوه په کی جوان و زانستی دهر و بهر و هه میسه له و ته کانیاںدا به لگه و نمونه کی جوانو کاریگه به کار دهینن. به لام نه و به بؤ که سانی که باهخ به خویندنه و نادن نه سته مه، نه و و ته کانیاں زور کاریگه کی نابی بؤ سر که سانی دهر و بهر یان له بهر نه و و ناتوان و ته کانیاں به شیوه په کی زانستی دهر و بهر و به لگه و نمونه به کار بهینن. بؤ نمونه نه گهر دوو کهس په کیان به بهر دهموی خوراکي پیویستی به کار بهینن دهبینن جهسته په کی به هیزی دهبیت، به لام

برپاري دا له پيش
که له شير که وه
له خو هه ستی

ئاوات جه مال

دگير نه وه کابرایه کی دار بر که له شیر کی هه وو، هه وو به یانی هک زوو که له شیر که ده خویندو کابرای دار بری له خو هه لده ستاند.

روژیک دار بر که له بهر خویه وه و تی: باشه بؤ چی من خوم هه و نه دم هه وو به یانی هک خه بهر م بیته وه، بؤ دهبیت هر که له شیر که خه بهر م کاته وه، په یان بیت کاریک بکه هه وو به یانی هک له پش که له شیر که وه خه بهر م بیته وه.

بؤ جبه جیکردنی په یانه که ی برپاریدا که له مه و و ناواران خوار دن کهم بخوات و شه و ان زوو بخه ویت، دواي نه و هه وو به یانی هک کابرا زوو خه بهر ی ده بوویه وه هه لده ستا که لوبه له که کی کؤد کرد و و و خوی ناماده دمکرد بؤ رویشتن، که له شیر که له دهنگی هه لسو که و تی کابرا خه بهر ی ده بوویه وه، بؤ په کابرای دار بر و تی: نه گهر که سیک بیه ویت کاریک بکات و لیبر ی و هه و لی جدی بؤ بدات دمتوانیت نه نجامی بدات.

له م جیر و که وه فیردمبین:

- ۱- بؤ جبه جیکردنی کارمکانی روژانه مان، پیویسته پش به خومان به ستن.
- ۲- برپاردان بؤ کردنی هر کاریک پیویستی به هه و و کوشش هیه.
- ۳- فیردمان دهکات که برپاردان له هیچ کاریکدا نه سته م نیه.

ماڧىكى سىپى بۇ پەپولە تاقانەكەم

مۆنمىن زەلمى

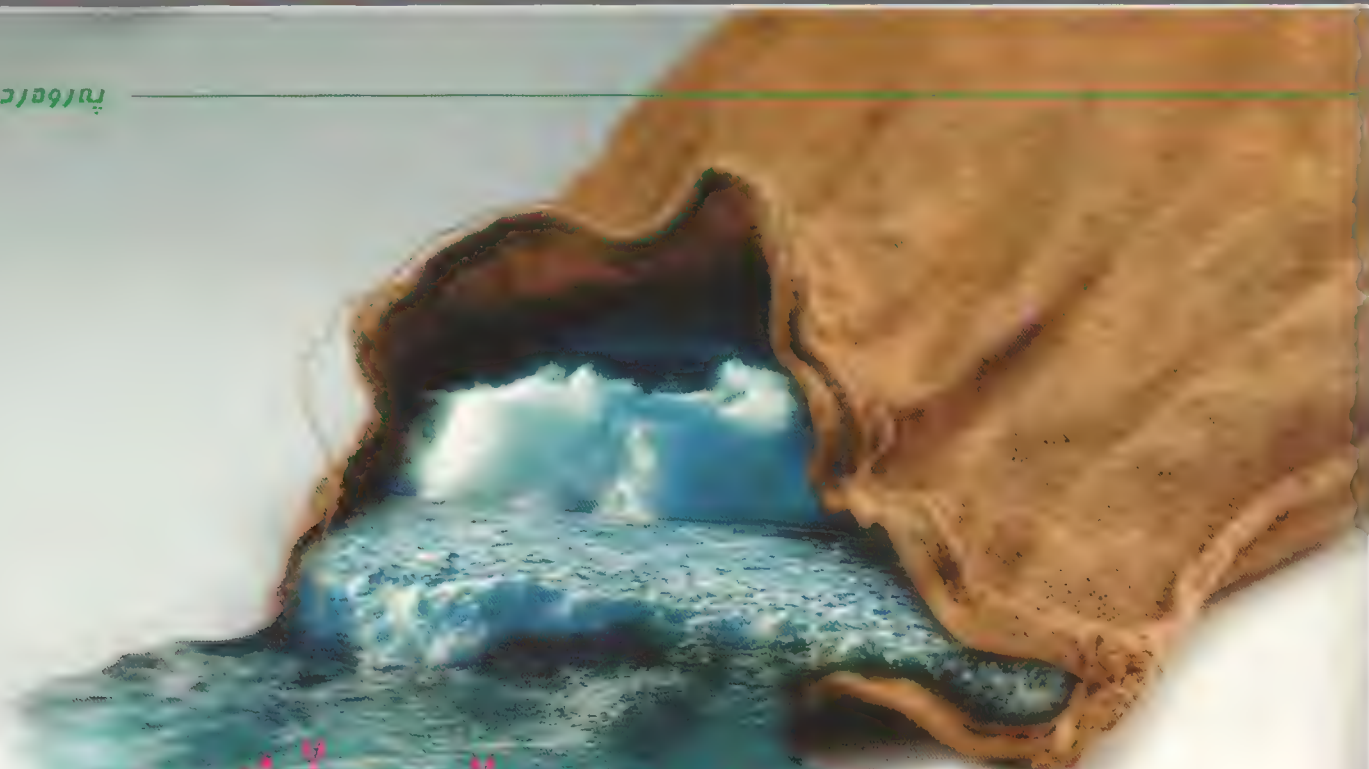
(سىپى بوۋى مەرگ، تەنھا بە سىپى بوۋى
ژيان دەكرى)
لېرە لە ناو ھەناسەبازانى ژياندا، تۆ تەنھا
قامەتى جوانىيەكانى مىنى، پەپولە رەنگىن
سىپەكەم، كە باس دېتە سەرچاۋانم، خەيالى
گەۋرەپى ژيان دىنوسمەۋە، ھەنگاۋ دىنىم...
پەنجەرەكانى ژيانىش لېك ئەنىمە چاۋم
دەكەمە پەنجەرە بۇ بىننى رووخسارى
نورىنى جوانتى... سىپى رەنگم، سىپى رەنگىت
ئاۋىزانە بە جوانترىن نەمى ئەۋىن، ئاۋىزانە
بە جوۋتەۋانەى خۇشەۋىستى و بارانى ژىن...
كە باس دېتە سەر باسى تۆ... ئىتر ناۋت بۇ
ھەمىشە دىمىتە عشق و ماناى تۆ... تاقانەكەم،
كە ماناكانى ژيان و بىننىە جوانەكانى ھزرت
لە خۇم ئەمچى، ۋشەپەكى سىپى رەنگى، لە ناو
رستەى سىپى ژىندا ماناى سىپى بە ھەناسانە
ئەدەى كە چاۋەرى سىپى بوۋى رووخسارى
پىرى خۇيانىن، ئىۋارەپەك كە قامەتى پىرى
خۇيان لە ئاۋىنەكانى ژياندا بە سىپىيەتى
ئەدەنەۋە... ماچى سىپى ئەبارىن... توند
خۇيان توند توند ئەگۈش، بىر لە مېژۋۋى
سىپى، بېۋرە رەشى خۇيان ئەكەنەۋە، بە بىرت
دى كە ساۋا بۈۋى لەسەر تەختەى وىنەكىشان
ۋىنەى فىلاى گەنجىتى خۇتت ئەكىشا، ۋىنەى
ئىستەى خۇت ئەبىش و ماناى ئىستەى خۇت
ئەكىشا... پەپولەكانى فىلاكەش سىپى رەنگى
بوۋن... ھەموۋ شتەكانىش سىپى، جگە لە دلى
چۈرچىرا... ئەزانى بۇ؟ چۈنكە لە ۋىنەكەى
ئىستەيدا ماناىكەى بۇ گەۋرەكان ئەھىشتىۋە،
رېك ۋەك ئەۋەى كە پىرەكان، ماناىەكىان
بۇ پىرەكانى پېش خۇيان ئەھىشتىۋە...
پەپولەكەم، تۇش ئەتەۋى بۇ تەمەنت، ھەر
سىپى بى. نەگەر ۋايە سىپى بى، تا ئەۋكاتە
سىپى نەمى...

بەرھەمى راستى

ئىنجانەى كچەكاندا روۋا، تەنھا ئەۋ كچەى كە
پېيان دەگوت؛ ناشرىن جەندىن چار ئەۋ تۆۋەى
دەچاند ئەدەۋەۋە گول، كاتى گەرانەۋەى شازادە
ھاتە پېشەۋە، ھەموۋ كچەكان بە ئىنجانە
پىر گولەكانىان رۇشىشتە شوۋىنى مەبەست،
دىسان وتيان؛ بەۋ كچە، شازادە ھەرگىز تۆ
ھەلئابىرېت ھەموۋ ئىنجانەى كچەكانى دى
گولۋى جوانى تېدايە، بەلام ئىنجانەى تۆ ھىچى
تېدا نىيە، بەلام كچەكە پېداگرى كىردو لەسەر
چوۋن بۇ گۆرەپان سور بوۋ، ھەموۋچوۋنەۋە
بۇ گۆرەپان تا شازادە جوانترىن گول و سەرنج
راكىشتىن پەسەند بىكات و خاۋەنەكەى
بىكاتە ھاۋسەرى ژيانى.
شازادە ھاتە نىۋ گۆرەپانەكەۋ تەماشائى
ئىنجانەى كچەكانى دەگىرد ھەموۋ گولۋى
جوانى تېدايە، تەنھا كچىك نەبىت؛ ئەۋەى
جىگەى سەرسورمانى ھەموۋان بوۋ ئەۋەۋە
شازادە ئەۋ كچەى ھەلئارادو كىردى ھاۋسەرى
خۇى كە ئىنجانەكەى ھىچ گولۋىكى تېدا
نەبوۋ، لەگەل ئەۋەشدا رووخسارى لە ھەموۋان
ناشرىنرېۋو! بە كچەكانى دىكەى گوت؛ بېۋىر
ئىۋە ھىچ يەكىكتان راستگۆ نەبوۋن، چۈنكە
ئەۋ تۆۋانەى مېن پېشكەشتانم كىرد ھىچيان
نەدەۋىنە گول و پوچ بوۋن!

دەگىر ئەۋە لە كۇندا شازادەپەك وىستى
كچىك ھەلئېرېت و بىكاتە ھاۋسەرى خۇى، بۇ
ئەم مەبەستە بانگېشتى كچانى مەملەكەتى
كىردو تا لە گۆرەپانۋى فراۋاندا سەپىريان
بىكات و كەسپىيان بەخت يۈمىر بېت و بېتە
ھاۋسەرى شازادە. كچانى شار ھەر پەك لە دلى
خۇيدا بە نىياز بوۋ شازادە ھەلى بىرېت.
لەناۋ كچەكاندا كچىك بە رووخسار
ناشرىن بوۋ. ھەموۋ دەۋرەپەرى پېيان دەگوت؛
ھەرگىز شازادە تۆ ھەلئابىرېت ھەموۋ ئەۋ
كچانە لە تۆ جوانترن، بەلام كچەكە گولۋى بە
ھسەكانىان نەدەمدا، ئەۋىش بە ھىۋاى ئەۋەى
شازادە ھەلئېرېت بىرپارى دا بچىتە گۆرەپان.
كچەكان ھەموۋ چوۋن بۇ ئەۋ گۆرەپانەى كە
شازادە بە نىياز بوۋ تەماشائى بىكات، پاشان
شازادە ھاتە ناۋ گۆرەپان و تەماشائى ھەموۋ
كچەكانى كىرد، دواتر ھەرىمەكەۋ ئىنجانەپەك
گل و تۆۋى گولۋى دايە دەستيان و وتى؛ ماۋمىەكى
دى لە ھەمان شوپن كۆ دەپىنەۋە، ئىۋەش ئەۋ
تۆۋانە بچىنن و بېيىنن، مېن تەماشائىان دەكەم و
بىزانم كام گوليان زۆر جوانترە خاۋەنى ئەۋ
گولە دەكەم بە ھاۋسەرى ژيانى خۇم.
ھەموۋ دەستيان كىرد بە چاندىنى تۆۋەكان،
جەندىن گولۋى جوان و سەرنج راکىش لە ناۋ

شەھلا غومەر

ياسايەكى سەير بۇ ھەلپىزاردن

و: محمد عەولە مىرگەيى - چۆمان

خەلكەكە دەكرد، جيا لە پاشاكاني پيش خۆي كە ھەموويان بە شيومن و گريان مالئاواييان لە خەلكەكە دەكرد، بۆيە كەپرسىاريان لە پاشا كەرد دەربارەي ئەو زەردەخەنەو دلخۆشپيەي؟ لە وەلامدا وتى: من دلتيا بووم ئەوئى كە بمەوئى و نەمەوئى ھەر رەوانەي ئەو دوورگەيەم دەكەن، بۆيە منيش لە ماوەي دەسەلاتەدا بەشيك لە كاتم تەر خان كەرد بۇ ئەوئى كاريكى وا بكەم كە كاتى رەوانەي ئەم دوورگەيەم دەكەن باقى ژيانم ئەوئى بە ئارامى بەسەر بەرم جياواز لە پاشاو دەسەلاتدارانى پيش خۆم، كە ئەوانيش وەك من دەيانزانى رۆژيك دى دەسەلاتيان كۆتايى ديتا بەلام لە بەر رابواردن و لە خۆبايى بوون ئەو ماوەيەدا ھىچ ئاورىكيان لە چارەنووسى خۆيان نەدايەووەو بوون بە خۆراكى دىندەكانى دوورگەكە! بەلام من ئىستا دەتوانم ئەو ژيانەي ماوەم ئەوئى زۆر بەخۆشى بەسەرى بەرم.

كەواتە خۆشەويستان ئىيەى مەرفۇش وەك ئەو پياوژ ئىرە ھەموومان دەزانين كە چارەنووسمان بۆ كۆي دەروا! ئايا كاتى ئەو نەھاتووە دەستى ئاوەدانى دىرژبەكەين بۆ ئەو چارەنووسەمان، بۆ ئەوئى لە كاتى مالئاوايى يەكجاريماندا بە زەردەخەنەو خۆشچال و دلتيايەو سەربىيەنەو؟

سەرچاو/

ئىنتەرنەت سايىتى (maharaty.com)

ئەوئىو ھەر لەگەل وەرگرتنى دەسەلاتەكەي، سەردانىكى دوورگەكەي كەرد، بينى دوورگەكە پەرە لە دىندەو جەنگەلستانىكى ھەزار بەھەزاري خالى لە ھەموو خزمەتگوزاريەك! لە ھەمووي ترسانگەر ئەوئىو كە لاشەي ئەو پاشايانەي پيش خۆي تەنيا ئىسقانيان مابوو! ھەموويان بېوون بە خۆراكى دىندەكان ئىتر گەرايەووەو فەرمانى دا بە پىكەپىنانى تىمىكى بە توانا لە كرىكارو جوتيارى شارمزا، بۆ ئەوئى بەر لە ھەموو شتىك بچن ئەو دارو جەنگەلە زىادەي كە ھەيە لە دوورگەكە بېرن و راوي ئەو دىندەنە بكەن كە لە دوورگەكە بېوون، پاشان بۆ سالى دووئى دەسەلاتى فەرمانى دا كە چەند باخچەيەكى جوان و قەشەنگ لە دوورگەكە دروست بكەن و چەند ئازەلەيى مالى بېن بۆ دوورگەكەو دواتر لە سالى سىيەم و جوارەم فەرمانى دا بە دروست كەردنى چەند كۆشكىكى جوان و قەشەنگ لە دوورگەكە، تا واى لىھات كەرديان بە شوپىكى زۆر خۆشو پەر ئارام و دوور لە ھەموو مەترسەيەك، بۆيە كاتىك كە پاشا ماوەي دەسەلاتى تەواو بوو دەست و پىوئەندەكانى ھەلسان بە گرتە بەرى رىوشوئى پىوئىست بۆ مالئاواي كەردن لە پاشا، سەرەتا جلىكى تايبەتيان كەردە بەر پاشاكەيان و پاشان گىرپايان بە تەواوي شاردا، بەلام ئەوئى جىي سەرنجى خەلكەكە بوو ئەوئىو پاشا بە دلىكى خۆشو بەزەردەخەنە مالئاوايى لە

دەگىرنەو زوو لە يەكەك لە شارەكان شىوازي ديارىكەردنى پاشاكانيان شىوازيكى زۆر سەير بوو، ئەوئى ئەوئىو ھەر پىنج سال كەسىكى شىوايان دەست نيشان دەكەرد كە بينى بە پاشايان تا ئەوسالە تەواو دەبوو، پاشان يەشىوازيكى رىكوپىك بەرپايان دەكەرد بۆ دوورگەيەك بۆئەوئى ئەوئەندەي لە ژياندا ماوە ئەوئى بەسەرى ببات، بە پىي ئەو ياسايە پاشا مافى گەرانەوئى بۆ شار نەبوو، ئەوئىو كاتىك كە حوكمى يەكەك لە پاشاكان تەواو بوو زۆر بەرپەزەو ھىنايان جلى بەرگىكى قەشەنگيان لە بەرگەردو برديان لە ناو تەواوي شاردا گىرپايان و مالئاواي لە خەلكەكە كەردو دواتر سواري كەشتيان كەردو برديان بۆ دوورگەكە، لە گەرانەوئەيان تووشى كەشتىيەكى تىكشاو بوون و بينيان لە نزيكى كەشتىيەكە گەنجىك بە يەكەك لە پارچە دارەكانى كەشتىيەكە خۆي گرتۆتەو، كاتىك چاوي بە خەلكەكە كەوت داواي يارمەتى لىكەردن و ئەوانيش رزگاريان كەردو ھىنايانەو بۆ شارەكەيان، بينيان كەوا كەسىكى لىھاتووە بە توانا شياو و گونجاو بۆ پاشايەتى، لەبەرئەوئە داوايان لىكەرد كە بىيە بە پاشايان و سەرچەم مەرچەكانى پاشايەتيان بۆ روونكەردو، ئەوئى رازى بوو بەو مەرچەي سەردانىكى ئەو دوورگەيە بكات كە داواي تەواو بوونى دەسەلاتەكەي بۆي رەوانە دەكەرت، ئەوانيش رازى بوون بە مەرچەكەي و

دایک و منداڵ

و: دەرناخ رەئوف

پېچەوانەييت لەگەڵدا گەردو بەم شێوەیە سوپاست کرد.

لە تەمەنی بیست و پێنج سالییدا بریارێت دا کە خێزان پێکەوه بنییت، دایکیش زۆر دلخۆش بوو، تۆش بە درەنگ سەردانکردنی سوپاست کرد.

لە تەمەنی سی سالییدا کاتیک منداڵێکتان پێ بەخشا، چۆنیەتی منداڵ بەخێوکردنی پێ گوتی، تۆش بە گوتنی «نەم شێوە بەخێو کردنە هی زەمانی پێشووە، وازمان لیبەینە» سوپاست کرد.

لە تەمەنی چل سالییدا پێی گوتیت «کۆرم با پێکەوه بچین بۆ سەردانی مالی هەلان خزم نەخۆشە» تۆش بە گوتنی لە کۆلم بەرەو تۆ بەم پیرێیەوه بۆ کۆی دەچیت سوپاست کرد.

لە تەمەنی پەنجا سالییدا دایکت زۆر نەخۆش بوو، لە کۆتایی هەفتەدا بە سەردانەکە تۆ زۆر دلخۆش بوو، تۆش بە گوتنی «نەم پیرانە وەک منداڵ نازو مەکر دەکەن، دەنا هیچیان نییە سوپاست کرد.

رۆژێک دیت..... دایکت گۆچی دواوی کردوووه بۆ دواجار مالتاواپی لێ کردویت، دواي ئەوەی کە هیچت نەکرد بۆ دایکت لەم دۆنیایەدا، نازاریک وەک هەورە بروسکە دەدا لە دلت و پێت دەلیت «ئەو سەپەلی بێ وەفا بەم شێوەیە ریزی دایک دەگریت».

سەرچاوه/ ئینتەرنییت

فێربوونەوه، تۆش بەنەگەردنی گۆش (سەعی) تەنانت بۆ یەک رۆژیش پێت سوپاست کرد. لە تەمەنی یانزە سالییدا تۆو هاوڕیکانتی بێرد بۆ سینەما، تۆش بە گوتنی «تۆ لەگەڵ ئێمەدا دامەنیشە» سوپاست کرد.

لە تەمەنی دوانزە سالییدا نەیدەوپیست و رێگری لێ دەکردیت بۆ تەماشاکردنی بەرنامە و کەناله زیان بەخشەکان، تۆش کاتیک لە مال نەدەبوو بە سەیرکردنی گشتیان سوپاست کرد. لە تەمەنی پانزە سالییدا لە کاتی پشوووی هاویندا تۆی نارد بۆ مالی باپیرت، تۆش بە نەناردنی تەنها نامەپەکیش سوپاست کرد.

لە تەمەنی حەفدە سالییدا رێگە پێدایت لەگەڵ هاوڕیکانتدا بچیت بۆ سەیران، تۆش بە نەکردنی تەنانت تەلەفۆنیکیش سوپاست کرد.

لە تەمەنی بیست و یەک سالییدا بێرۆکەي باشی پێدەبەخشیت بۆ کار و پیشەت، تۆش بە گوتنی «من وەک تۆ نابم» سوپاست کرد.

لە تەمەنی بیست و دوو سالییدا کاتیک جلی جوانت لەبەر کردو خۆت کەشخە کرد، لە نامیزی گرتیت و شانازی پێوەکردیت، تۆش بە داواکردنی پارەیهکی زۆر بۆ سەفەر کردن بۆ ئەوروپا سوپاست کرد.

لە تەمەنی بیست و چوار سالییدا داوی لێکردی ژن بەیئیت و منداڵەکانت بیئیت، تۆش بە گوتنی «من خۆم کاتی ژن هێنان دەزانم»

لە تەمەنی یەک سالییدا بەدەستی خۆی پەرۋەردەي کردیت و رۆژانە چەندجار خاوینی دەکردیتەوه، تۆش بە گریان و شەونخونی سوپاست کرد.

لە تەمەنی دوو سالییدا تۆی فێری قسە کردن و پێگرتن کرد، تۆش بە راگەردن لەم ژوور بۆ ئەو ژوور سوپاست کرد.

لە تەمەنی سی سالییدا خۆشترین و بەتامترین خواردنی بۆ نامادە کردی، تۆش بە رشتنی قاپە خواردنەکەو زۆرجار شکاندنی قاپەکان سوپاست کرد.

لە تەمەنی چوارسالییدا تۆی فێری گرتنی پینووسە رەنگاو رەنگەکان کرد، تۆش بە کێشانی وینەي جۆراو جۆر لەسەر دیوارەکاندا سوپاست کرد.

لە تەمەنی پێنج سالییدا تۆی بە دڵ گێرتین جل و بەرگ رازاندەوه، تۆش بە دیتنی یەکەم چالە قوڕو چوئە ناوی و یاریکردن تیايدا سوپاست کرد.

لە تەمەنی شەش سالییدا هەتاوهکو بەرەدم فۆتابخانە لەگەڵت دەهات، تۆش بە قیژاندن و گریان لەسەر شەقامەکەو گوتنی «ناچچچچچچچ» سوپاست کرد.

لە تەمەنی حەوت سالییدا تۆپێکی بە دیاری بۆ گرتیت، تۆش بە شکاندنی شوشەي پەنجەرەي مالی دراوسێکەتان سوپاست کرد.

لە تەمەنی نۆ سالییدا تۆی خستە خولیکی

وانەرى

سەرۋۆك

نازاد مەن الدىن / خورمال

دەگىرپنەۋە سەرۋۆكى ۋلاتىك
 لە شەقامى شار تىپەر بوو كاتىك
 ويىنەيكى خۇي بە گەۋرەكراۋى
 لە دوۋكانىكدا كەۋتە بەرچاۋى
 دوۋكان، دوۋكانى نائەۋا خانە
 چوۋ سلاۋى كرد زۆر ھىمانە
 داۋاي مۇلەتى چوۋنە ژوۋرى كرد
 خاۋەن نائەۋا داۋاي قىۋول كرد
 سەرۋۆك بە كىردار ھەستا لە پىشا
 نمونەى گونكەى ھەۋىرى كىشا
 دەرگەۋت گونكەكان كەسرو نوقسانن
 كىشى ياساىى چاك پى ناسانن
 وتى ئەم ويىنە بچوۋك گەردەۋ
 كىشى گونكەكان زىاد بگەردەۋ
 نە خەلاتى كرد، بۇ ويىنەى گەۋرەى
 نە سزاي دانا بۇ گونكەۋ كولپىرى
 دەبا من و تۆ چاۋ لە وانە كەين
 نەك چۆنمان بوى وا پىۋانە كەين
 با گورگ نەبىن لە پىستى مەپرا
 با مەپرىش نەبىن لە گورگە شەپرا

بانگىشە كردن

ۋەزىرگىرانى لەئىنگىلىزىيەۋە مەنەلى مۇسى ابراھىم

(سامان):
 خىزانەكەى رازى نەبوو و وتى: «نازىرەكەم
 بۇچى (سەرگەۋتن) بانگىشە نەكەين؟»
 بوۋكەكەيان لە سوچەكەى ترى خانوۋەكە
 گوۋى گرتىۋو.
 بە پىشنىارى خۇي ھاتە ناۋا بايەتەكەۋو
 وتى: «ئايا باشىز نىيە (خۇشەۋىستى) بانگىشە
 بگەين؟»
 مالاكەمان پىر دەبىت لە خۇشەۋىستى!«
 ھاۋسەرەكەى بە خىزانەكەى وت: «با
 بەقسەى نامۇزگارى بوۋكەكەمان بگەين، پىر
 دەرەۋو با خۇشەۋىستى بانگىشە بگەين تا بىت
 بە مىۋانمان.»
 نافرەكە چوۋە دەرەۋو لە سى پىرە
 پىۋەكانى پرسى: «كامتان خۇشەۋىستىيە؟»
 تىكايە ۋەزە ژورەۋو بىبە بە مىۋانمان.»
 (خۇشەۋىستى) ھەلسايە سەرىۋى ۋەزە
 خانوۋەكە دەستى بە رۆپشتن كرد.
 دوۋەكەى تىرىش ھەلسانە سەرىۋى ۋەزە
 ھاتن.
 نافرەكە بە سەرسورمانەۋە لە (سامان) ۋ
 (سەرگەۋتن) پرسى: «تەنھا بانگىشە
 (خۇشەۋىستى)م كرد، باشە، ئەى ئىۋە لەبەرچى
 دىنە ژورەۋو؟»
 پىۋە پىردكان بەيەكەۋە ۋەلامىان دايەۋە:
 «ئەگەر تۆ (سامان) يان (سەرگەۋتن) بانگىشە
 بىكردايە، ھەردوۋىكەمان لە دەرەۋە دەماينەۋە،
 بەلام چۈنكە تۆ (خۇشەۋىستى) بانگىشە كرد،
 بۇ ھەر شوپىنى بچىت ئىمەش لەگەلى دەچىن.
 لە ھەر شوپىنى (خۇشەۋىستى) لىبىت،
 (سامان) ۋ (سەرگەۋتن) پىشى لى يە!!!»
 نوۋسەرى ئەم چىرۋەكە نەناسراۋە.
 سەرچاۋە: ئىنتەرنىت

نافرەتلىك لە خانۋەكەى ھاتە دەرەۋو سى
 پىرە پىۋە رەڭ سى بىنى لەبەردەم باخچەى
 پىشەۋەى مالاكەيدا دانىشتىۋون، نافرەكە
 ئەۋاننى نەدەناسىۋە.
 وتى: «ۋاھەست ناكەم ئىۋە بىناسم، بەلام
 لەۋانەيە بىرسىتان بىت.
 تىكايە ۋەزەنە ژورەۋو شىتلىك بۇخۇن.»
 بىرسىان: «ئايا خاۋەن مال لە مالاۋەيە؟»
 وتى: «نەخىر، لە دەرەۋەيە»
 ۋەلامىان دايەۋە: «جا ناتوانىن بىيىنە
 ژورەۋو.»
 كاتىك ھاۋسەرەكەى ئىۋە گەرايەۋە
 مالاۋە، روۋداۋى سى پىۋەكەى بۇ گىرايەۋە.
 وتى: «پىرە پىيان بلى لە مالاۋەۋە ۋەزە
 ژورەۋو بانگىشتىان بگە!»
 نافرەكە چوۋە دەرەۋو پىۋەكانى
 بانگىشە كرد.
 ۋەلامىان دايەۋە: «ئىمە بەيەكەۋە ناچىنە
 ناۋا مالىكەۋە.»
 ۋىستى بزانى: «ئەۋە لەبەرچى؟»
 يەككە لە پىۋە پىردكان روۋنى كىردەۋە:
 «ئەۋە ناۋى (سامان) لەۋ كاتەدا نامازى بۇ
 يەككە لە ھاۋرىكانى كرد، نامازى بۇ ئەۋە تر
 ىش كرد و تى: «ئەۋە (سەرگەۋتن) ۋە مەنىش
 (خۇشەۋىستى)م، پاشان زىاتىر روۋنى كىردەۋو
 وتى: «ئىستى بىر ژورەۋو گەتۈگۈ لەگەل
 ھاۋسەرەكەت بگە ۋەزەنە ھەز دەكەن كام لە
 ئىمە بىيىنە ژورەۋو؟»
 نافرەكە چوۋە ژورەۋو ئەۋەى بە
 ھاۋسەرەكەى راگەياند كە پىنى ۋەزەۋو.
 ھاۋسەرەكەى زۆر دل خۇش بوو.
 وتى: «چەندە خۇشەۋە!!! مادام وايە، با سامان
 بانگىشە بگەين.
 بايىت ۋە مالاۋە پىر بىكات لە سەرۋەت ۋ

تەنھەت كوخەكەش سوتا!

و/ سايە فارس

كردنەۋەى دەرۋازەى كارىك يان خۇشپىيەك بوۋە
كە ھەرگىز بىرمان لىنەكردۇتەۋە.

مروقى ژىرو ھۆشيار تەنھا سەپىرى
يەك دىۋى روۋادەكان ناكات، بەلكو ھەست
دەكات لە پشت ھەر كارىكەۋە چەندىن نەينى
ھەبە! بۇ نمونە لەناۋ خواردىكى بەتامو
رازوۋدا لەوانەيە ماددىيەكى زيان بەخشى
تېدايىت، بە زياتر خواردىشى كارىكەرى
خراپى ماددەكە زياتر دەيىت، واتە با تەنھا
بۇ روۋكارى دەرۋە ھەنگاۋ نەينىن تا لە
پاكى وروستى ناۋدەكەكەشى دىنيا دەيىن،
يان بە پىچەۋانەۋە لەكاتىكدا دەرمانىك بۇ
چارەسەرى نەخۇشى بەكاردەھىنن، دىلنەين
لەۋەى كە تامى ناخۇش و تالە بەلام بىگومان
ھۆپەكە بۇ چاك بوۋنەۋەمان!

كەۋاتە با ھەموو ھىر بىن و تېپكەين لەۋەى
كاتىك دەرگايەكەمان لى دادەخرىت دىلنەين
لەۋەى كە دەرگايەكى تىرمان بە روۋدا دەرگايەۋە
بىن ھىوا نەبىن و ناۋمىدى روۋمان تىنەكات،
ئاۋابوۋنى روژى پىرشىنگدار ھەلەاتنى مانگى
بەدۋامىيە بۇ روۋناكردنەۋەى شەۋى تارىك.

بەھىۋاى ئەۋەى كە ھەموو كات لە لوتكەى
ھىۋاۋ گەشپىنىدا بىن و بەرگى رەش بىنى و
ناۋمىدى بىرپىنن و دىنيا بىن لەۋەى لە دۋاى
ھەموو ناخۇشى و ناردەتپىيەك خۇشى و
ناسۋەدىيە روۋمان تېدەكات.

لە كۆتايىدا دەلىم ناگاداربە لە كۆتايى
ھەموو تونىلىكدا پىرشىنگى خۇرو تالە زىۋىيە
روۋناكەكانى بەدىار دىكەۋن. سەرچاۋە/
ئىنتەرنىت.

لەم شوپنەداۋ ھاۋارم بە ھىچ شوپنىك ناكات
جگە لە دەرگاي بەزمىي تۆ!!

پىاۋدەكە بە دەم خەمو خەفەت و
نىگەرانى و بىرسىتپىيەۋە خەۋى لى كەۋت،
بەلام لە ناكاو روۋداۋىكى سەپىرو چاۋدروان
نەكراۋ روۋىدا، روۋداۋىك كە ھەرگىز چاۋدروپى
نەدەكرد... نەۋىش بىنى كەشتىيەك بەرەو
دوۋرگەكە رېرەۋى گرتوۋەو تا دىت زىتر نىزىك
دەيىتەۋە، لە دلى خۇيدا دەيگوت تۆ بلىنى بۇ
رزگار كردنى من ھاتىن؟ كاتىك كەشتىيەكە
گەيشتە دوۋرگەكە، كابر زۆر شادمان بوۋ،
خۇشى سەرتاپاى گيانى داگرت، خۇشپىيەك
كە نەيدەزانى چۆن گوزارشى لى بكات! كاتىك
پىاۋدەكە چوۋە نىۋ كەشتىيەكەۋە لى پىرسىن،
چۆن زانىتان من لەم شوپنەدام؟ لە ۋەلامدا
ۋتياۋ، دوۋكەلىكەمان بىنى، زانىمان كە كەسىك
لەو جىگەيەدا ھەيمو داۋاى يارمەتى دىكات!!!
بە ۋرديۋنەۋەۋەمان لەم بەسەرھاتە زۆر
شىتمان بۇ روۋن دەيىتەۋە كە پىشتر دركەمان پى
نەكردوۋە، ياسايەكى گەرە لە ژانماندا ھەيە،
نەۋىش ئەۋەيە كە ھەندى جار ئىمە بە روۋداۋىك
نىگەرانىن، بەلام لە راستىدا خىرى تېدايە.

لەسەر ھەموۋان پىۋىستە كە كاتىك توۋشى
ناردەجەتى يان روۋداۋىكى ناخۇش دەيىن
نەھىلىن بىيىتە مايە بى ھىۋاىي و گازەندە
كردن، زۆر جار روۋداۋە كە بەھۋى روۋداۋ يان
كارماتىكەۋە زۆر دل تەنگ بوۋىن و گەشتوینەتە
ئەۋ بەرى بى ھىۋاىي ۋەك بلىنى ئىتر ھەموو
دەرۋازەكانەمان لى داخراۋە، بەلام پاش ماۋەيەك
بۆمان روۋن دەيىتەۋە كە ئەۋ كارەساتە تەنھا بۇ

رەشەپايەكى توندو بەھىز لە پانتايى
دەريادا ھەلىكردە سەر كەشتىيەك و نوقمى كرد،
ھەندى لەسەر نشىنەكان رزگار يان بوۋ، يەكك
لەۋانە پىاۋىك بوۋ كە شەپۆلەكانى دەرگايەكە
گەياندىنە كەنار دوۋرگەيەكى چۆل و نەناسراۋ،
كاتى پىاۋدەكە ھاتەۋە ھۆش خۇى ۋەستايەۋەو
كەۋتە سەر نەرتۇكانى و سەپىرى دەرۋوبەرى
خۇى كرد كەسى بەدى نەكرد، بارودۇخەكە زۆر
دژۋار بوۋ، دوۋرگەيەكى چۆل، دىنگى بە ھىچ
كەس نەدەگەيشت جگە لە پەرۋەردگار، ھەر
بۆيە دەستەكانى روۋو ناسمان بەزىكردەۋەو
داۋاى يارمەتى لە خۋاى گەرە كرد تا لەو
بارودۇخە دژۋارە رزگار يان بكات.

چەند روژى تېپەرى، ئەم پىاۋە بە تەنھا
لەو دوۋرگەيە مايەۋە، خواردىنى تەنھا لە
بەرۋوبومى ئەۋ دەرەختە خۇرسكانەبوۋ كە
لە دوۋرگەكەدا ھەبوۋن، ئاۋى خواردىنەۋەى
لە جۇگەيەكى نىزىك دوۋرگەكە دەخواردەۋە،
كوخىكى لە لىقى دەرەختەكان دروست كرد،
بۇ ھەۋانەۋەو پاراستنى لە سەرماى شەۋو
گەرماى روژ. روژىك خواردىنى خستە سەر
ناگىرەكەو چاۋدروانى دەكرد تا پى بگات، لەم
كاتەدا كەمىك دوۋرگەۋەتەۋە لە كوخەكەۋە بەناۋ
دوۋرگەكەدا دەگەرە، لە ناكاو بىنى دۋكەل لە
كوخەكەۋە بەرز بوۋە، بە ھەلەداۋان بەرەو
روۋى كوخەكە روپشت، بەلام تا گەيشتەۋە
كوخەكە بە تەۋاۋى سوتا بوۋ...

زۆر نىگەرەن بوۋ، ھاۋارى دەكردو دەيگوت:
خودايە گيان... تەنھەت كوخەكەشم سوتا...
ھىچم بۇ نەۋامەتەۋە لەم دۋنيايەدا، من نامۆم

كۆرپەكەي ھەلنەگرتۈتەۋە ھەر لە شوپىنى
خۇيداىيە، باۋكەكەش بەزمى پىيدا دېتەۋە
ناچار لەگەل خۇي دەپنەتەۋە بۇ مەلەۋە
ۋەكۈ باقى مىندالەكانى تر بەخىۋى دەكەن!

پاش ئەم رووداۋە جارىكى تر ھاۋسەردەكەي
مىندالى دەپنەت، بەلام ئەمجارە وىستى خودا ۋەھا
دەپنەت كە كورپان بېپىت، لەگەل لە دايك بوونى
ھەر كورپىكىدا يەككە لە كچەكانى دەمرىت،
پىنج كورى دەپنەتو لە بەرامبەرىشدا پىنج
كچى دەمرىت، تەنھا ئەو كچەپان دەپنەتەۋە
كە فرىيانداۋ پاشان ھىناپانەۋە بۇ مەلەۋە.

كورەكان گەۋرە دەپنە ۋە ھەريەكەپان
ژن دەپنەن ۋە دەچن بە دۋاي ژيانى خۇياندا،
پاش ماۋەيەك دايكى مىندالەكان دەمرىت،
ئەۋەي لە لاى پياۋەكە دەپنەتەۋە تەنھا كچە
فرىدراۋەكەپەت، ئەم كچە لەگەل ئەۋەي زۇر
شۇخ ۋە شەنگ دەپنەتو خويندىن تەۋا ۋەكەتو
دەپنەت بە مامۇستا، بەلام خۇي بە قوربانى
باۋكى دەكەتو زۇر بە جوانى خزمەت دەكەت،
لە سەروو ھەموو ئەو كارانەشەۋە خۇي بۇ
خزمەتكردىنى باۋكى يەكلايى كىردۈتەۋە
بىرلەشۈۋەكردىن ناكاتەۋە دەست بە رووي
زۇرپىك لە داخۋازىكارانيدا دەپنەت بۇ ئەۋەي
باۋكى بى خزمەت نەپىت، بە پىچەۋانەي ئەم
كچە دىلۋەشەۋە براكانى بە دوو مانگ جارىك
سەر لە باۋكيان نادەن، ئا لەم كاتەدا باۋكەكە
پەنجەي خۇي دەگەزىتو پەشيمان دەپنەتەۋە
قولپەي گريانى لى بەرز دەپنەتەۋە بە ناخ ۋە
ھەسرەتەۋە دەپنەت، ئەمە ئەو كچەم بوو كە
دەمويىست خۇمى لى دەرباز بىكەم ۋە فرى بىدەم،
خودايە زۇر پەشيمانم كوروكچ ھەر خۇت
دەپنەتەۋە ھەر خۇشت دەپنەتەۋە،
خودايە بىمبەخشە... خودايە بىمبەخشە!

كچە يان كور!

بېپىت، دەپنەت فرىي بەپىتو خۇتى لى رزگار
بەپىت... مىندالى شەشەمىش لە دايك دەپنەتو
ئەمجارەش كچە دەپنەت! بەلام كچىكى زۇر
جوان ۋە رۇخ سوك، پياۋەكە لە ھاۋسەردەكەي
تورە دەپنەت، ۋەك ئەۋەي تاۋانى ھاۋسەردەكەي
بېپىت! بەلام بى ئاگايە ئەۋەي كە بە پىي
زانستى پزىشكى كاتىك كە مىندال كچە دەپنەت
تاۋانى ئافرىتى ھىچ تىدا نىيە ۋە ئەو كارە لە
تواناي ئەۋەي نىيە، بە ھەر حال كۆرپە جوان
كىلەكە دەپنەتەۋە لە پەناي مزگەۋتەكەدا
داپەنەت، بەو ھىۋايەي كەسەك بېپاتەۋە بۇ
خۇي بەخىۋى بىكات، بۇ بەيانى دەپنەت كەس

زۇر جار كەسانىك دەپنەن داۋاي كارىك
لە كەسى بەرامبەر دەكەن، كە خۇپان تواناي
ئەنجامدانى ئەو كارەپان نىيە، بەلكو ھەموو
جىھاننىش كۆپىيەۋە ناتۋان ئەو كارە ئەنجام
بىدەن، ۋەك ئەۋەي جارى ۋە ھەپە پياۋىك
داۋا لە ھاۋسەردەكەي دەكەتو دەپنەت: دەپنەت
ئەمجارە كورت بېپىت، ئەگەر نا...!
ئەۋەي ئەم رووداۋە راستەقىيەپەمان بۇ
دەپنەتەۋە، بە چاۋى خۇي بىنيويەتو
دەپنەت: ژن ۋە پياۋىك ھەبوون، پىنج كچەپان
ھەبوو، بۇ جارى شەشەم پياۋەكە بە
ھاۋسەردەكەي دەپنەت: ئەگەر ئەمجارەش كچە

ۋانەيەك بۇ ژيان

ئىمە تەنھا قسەي ئەو كەسانە

بە راست دەزانىن كە نايانناسىن،

چونكە

پىشتەر ھەلىان نەخەلەتاندوين !!

ھەستى ھەۋتەم

ئايا

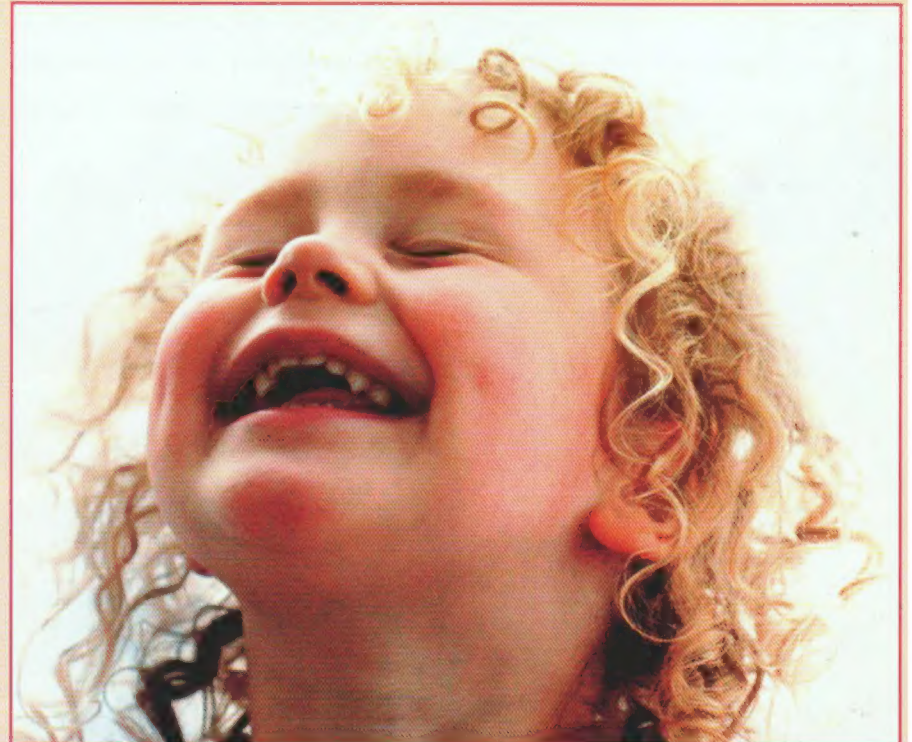
پېكەننى

بى ھۇ

ھەيە؟

نەسىم سەمادى

سەنئەتچى (خىلەت - المىتار الادارى - خىلەت)

پەندىك ھەيە دەلىت: «پېكەننى بى ھۇ لە كەمى ئەدەبەۋىيە!!» دوى شەۋ لەساتىكى بىرگىرنەۋى ئىلھام بەخشدا بۆم دەرگەۋەت كە ھىچ پېكەننىك بى ھۇ نىيە، تەننەت كىلاۋ لەسەرنانىش ھۇكارى خۇى ھەيە، ۋەكو لەم دوۋايىدا روۋى دا كاتىك كە ھەندىك كەس تۈننىان بە زۇرىك لە خەلى رابوۋىر ۋ پارەۋ پولى دونىا لە شەۋو رۇژىكدا بوۋ بە ھەلم.

بەرەبەيانى ئەمىرۇ تەماشى شاشەكەم دەكرى، كورەكەم داۋى لىكرىم سەرەتا ھەۋالە ئابوۋرىيەكانى بۇ بخوۋىنەۋە، لەبەرئەۋەى لە بەرپوۋىيەرايەتى پاراستى ۋەبەرھىنان كار دەكات لە يەكەك لە بانقەكاندا، منىش بە پېكەننىۋە پېم گوت: ئايا جگە لە ھەۋالى ئابورى، ھىچ ھەۋالى تەر ھەس؟!

ئەمەش كورتە ھەۋالەكان: ھەۋالى يەكەم: بانقى (يو. بى. ئىس) سويسرى (۷۵۰۰) كارمەند لەسەر كار دەرەكات بەمەبەستى كەمكرىدەۋەى زىانەكانى.

ھەۋالى دوۋەم: چەتەكانى صۇمال جۈار كەشتى تەر دەرپىن لە ماۋەى يەك رۇژدا.

ھەۋالى سى يەم: ئابورى ناسانى چىن دەلىن: بازار كەۋتوۋەتە ژىرى ژىرەۋە، گەشە پىدانىش دەستى پىكرىدوۋە، بەلام....!

ھەۋالى چۈرەم: ۋل سىرتىت دابەزىنى بەردەۋامەۋ بە دۈبەدۋى ئەۋىش دا بازارەكانى ناسا جارىكى تەر.

ھەۋالى پېنچەم: ھەزاران ئۆتۈمبىلى ۋەستەۋ لە بازارى ئوردىدا كە نرەكەۋەى زىاد لە دوۋ مىليار دۆلارە. ھۆكۈمەت گومرگەۋەى دەگەرپىننىۋەۋە بۇ ھاوردەكارانى بۇ ئەۋەى جارىكى تەر ھەناردەى يەكەنەۋە، بەلام (بۇ كويى دەرپىنەۋە، كى لىيان دەرگىت؟ ئەسلەن بۇجى لە پەنرەتدا بە بەۋەى دوۋ مىليار ئۆتۈمبىلى نوي پېننىنە ناۋ ۋلاتەكەۋە؟).

ھەۋالى شەشەم: پلاننىك بۇ ئەپىدەت ۋ بەرەپىدانى پىشەسازى مىسرى بە پىي مۈسەفاتى جىھانى لەكاتىكدا پىشەسازى جىھانى ئىفلاسى كرى، بۇجى ئىمە بەپىي مۈسەفاتى ئەۋ، پىشەسازىيەكانمان ئەپىدەت بەكەن؟.

ھەۋالى ھەۋەم: كۆمپانىيە (ئە. بى) كۆمپانىيە (سكاپى) ۋەك كۆمپانىيەكى پىشكار دىخاتە بازارەۋە بۇ ئەۋەى زەرەكانى كەم بىكاتەۋە (قەسەكە مەۋۇ دەپىننىتە پېكەننى، كى پىشەكانى دەرگىت؟).

ھەۋالى ھەشتەم: پىرۇژىيەك بۇ پىدانى خۇراك بە مىندالانى گوندە ھەژارەكان، ئەى مىندالانى شار، ئايا شەرەكان لە گوندەكان ھەژارتر نىن؟! ھەۋالى نۆۋەم: ژمارەى ئەۋ مىندالەنى كە بەشىۋەيەى ناساىي كۇچيان كىردوۋە بۇ ئەمىرىكا گەپىشتوۋەتە (۴) مىليۇن مىندال (چۇن دەژىن، لەكوۋ دىخوۋىن، دەپىت رۇژىك لەۋى پىرۇن؟).

ھەۋالى دەيەم: زىاد لە (۵۷) ھەزار كىتەپ لە پىرسىتى (ئەمازۇن. كۇم) ۋن دەپىت لە ھەفتەكانى رابىردوۋا، ئايا ئەۋە ھەلەيەكى ھونەرىيە لەبەرنامەى نەپىشكرىنى كىتەپ دا؟ يا بە فىلى فاعىلىك روۋى داۋە؟!

ھەۋالى يانزەيەم: كۆمپانىيەك لە (ابوظبى) ۹.۱% پىشەكانى كۆمپانىيە (مىرسىدىس) دەرگىت: «ھەۋالىكى جۈانە، ۋا دەكات لە دلەۋە پى پېكەننى».

ھەۋالى دۈنەزەيەم: داھاتى ئابوۋرى دەۋلەتەنى كەندەۋ دەكاتە دوۋ تىرلىۋۇن سالى (۲۰۲۰) ئىمەش دەلىپىن خوا دەپزانى.

ھەۋالەكان لە صۇمالەۋە بۇ سويسرا، لە چىنەۋە بۇ ئەرجەنتىن، فرمىسكەكانمان پى رۇ دەكات ۋ ماىەى بەزمەين.

ھاۋكات گرپانىش ھۇكارى خۇى ھەيە... جىھان عەقلى خۇى لە دەست داۋە، چۈنكە ۋىژدانى لەدەست داۋە، تەنھا تەركىزىمان خىستە سەرخانوۋىيەمەۋ ۋىرانكارى ۋ ھەمەۋ سەۋرەتەكانمان لە چەند كارىكدا ۋەبەرھىنا، بەلام لە جەۋھەرى مەۋقىدا نەمانتۈۋانى بەرھەمى بەپىننى، ھەرىكەتلىك گۈمانى ۋابىت كە دەتۈۋاننىت بىزى بى عەقلى ۋ بى ۋىژدان، ئەۋەسا ھۇكارىكى دەست دەكەۋىت بۇ پېكەننى ۋ ھەزار ھۇكارىش بۇ گرپان!!

برپار بانگتان دمکات

۱۰۵۹ با زوایای بو خورگه و ناوان کاهما و بهشتی.

Վերադառնալու օրը

۹۹۹۹ ای ناسا بنیے!

خوبه نه نه لوبه خوسه و نه نه!!

وہرے لہ زبیر ساداتی میہرو خوشہ ویستی و دنیایا

دوستی داھیناں و گمشدہٴ اناں و بُشکھوٴنہٴ بہ کدِ بگوشیہ!

وہر با لہ گہل ہر یاردا لہ جیہائیگی نہ رخہ وانیدا

رہائے نئی دہشت پی بکریہ!

[illegible]

لہ ہر یواریکیشدا دتہویٔ بہرہمنہ پیت...

باغیچہ سوسائٹی

سہرانی ہریار بگوو پوہ بہ میوانی ہریار

یو نهووی پیټه خاوهن بریار!

لہ گول پیرا دہ توایت پیرا بدہیت!